

СХВАЛЕНО

розпорядження голови обласної
державної адміністрації
23 грудня 2015 року № 754

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішення третьої сесії
обласної ради сьомого скликання
27 січня 2016 року № 1-3/VII

ПРОГРАМА
економічного і соціального
розвитку області
на 2016 рік

ЗМІСТ

ЗМІСТ	1
Вступ	3
1. Аналіз економічного і соціального розвитку у 2015 році	4
2. Цілі та пріоритети соціального і економічного розвитку у 2016 році	11
3. Забезпечення макроекономічної стабільності та підвищення конкурентоспроможності економіки регіон	13
3.1. Податково-бюджетна політика	13
3.2. Деретуляція та реформування системи надання адміністративних послуг	14
3.3. Розвиток підприємництва та формування конкурентного середовища на регіональних ринках	14
3.4. Інвестиційна діяльність	15
3.5. Розвиток інфраструктури регіону	16
3.6. Житлово-комунальне господарство та житлова політика	19
3.7. Енергозабезпечення та енергозбереження	21
3.8. Науково-технічний та інноваційний розвиток. Технічне регулювання ..	23
3.9. Зовнішньоекономічна діяльність	24
3.10. Управління об'єктами державної та комунальної власності	25
4. Реальний сектор економіки	27
4.1. Промисловість	27
4.2. Аграрний комплекс	29
4.3. Транспорт і зв'язок	30
4.4. Споживчий ринок. Цінова політика	31
5. Соціальна і гуманітарна сфери	33
5.1. Демографічна ситуація, підтримка сімей, дітей та молоді, гендерна політика	33
5.2. Ринок праці	35
5.3. Система соціального захисту та соціального забезпечення населення ...	37
5.4. Охорона здоров'я	40
5.5. Освіта	42
5.6. Культура і туризм	43
5.7. Фізична культура і спорт	45
5.8. Розвиток інформаційного простору	46
5.9. Розвиток громадянського суспільства	48
6. Природокористування та безпека життєдіяльності людини	49
6.1. Використання природних ресурсів	49
6.2. Охорона навколишнього природного середовища та техногенна безпека	50

Додаток 1. Заходи з реалізації Програми економічного і соціального розвитку області на 2016 рік.

Додаток 2. Основні показники економічного та соціального розвитку області.

Додаток 3. Перелік основних регіональних цільових програм, які будуть реалізовуватися в області у 2016 році.

Додаток 4. Пріоритетні об'єкти, які доцільно фінансувати із залученням коштів державного, місцевих бюджетів, коштів інвесторів та благодійної допомоги.

Додаток 5. Соціально-економічний розвиток адміністративних територій.

Вступ

Програма економічного і соціального розвитку Чернігівської області на 2016 рік (далі – Програма) розроблена Департаментом економічного розвитку разом з іншими структурними підрозділами облдержадміністрації, територіальними підрозділами центральних органів виконавчої влади в області, райдержадміністраціями і виконавчими комітетами міських рад міст обласного значення відповідно до законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації», «Про засади державної регіональної політики», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» та постанови Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 №621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету».

В основу Програми покладені основні положення Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року (затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 №385) та Стратегії сталого розвитку Чернігівської області до 2020 року (затверджена рішенням двадцять п'ятої сесії обласної ради шостого скликання 28.05.2015).

Відповідно до стратегічних цілей розвитку та існуючих проблем регіону в Програмі визначено пріоритетні напрями, завдання та основні заходи органів виконавчої влади та місцевого самоврядування щодо економічного і соціального розвитку області на 2016 рік.

Програма містить основні показники економічного та соціального розвитку області на 2016 рік, які базуються на намірах господарюючих суб'єктів області, пропозиціях структурних підрозділів обласної державної адміністрації, райдержадміністрацій, виконавчих комітетів міських рад обласного значення, територіальних органів центральних органів виконавчої влади, враховують існуючі тенденції соціально-економічного розвитку регіону та прогнозні показники економічного і соціального розвитку України, визначені постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2015 №558 «Про схвалення Прогнозу економічного та соціального розвитку України на 2016 рік та основних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2017-2019 роки». Вони відповідають завданням та індикаторам їх досягнення, закладеним у проекті Плану заходів з реалізації Стратегії у 2015-2017 роках у частині часового проміжку – 2016 року.

До Програми включено перелік регіональних цільових програм, які будуть реалізовуватись в області у 2016 році, а також пріоритетні об'єкти, які доцільно фінансувати із залученням коштів державного, місцевих бюджетів, коштів інвесторів та благодійної допомоги. Крім того, в Програмі визначені основні показники соціально-економічного розвитку адмінтериторій області.

1. Аналіз економічного і соціального розвитку у 2015 році

Тенденції економічного і соціального розвитку області, в основному, відповідають загальнодержавним.

За попередніми даними індекс фізичного обсягу **валового регіонального продукту** за 2014 рік склав 96,4%. Виходячи із динаміки розвитку господарського комплексу області у 2015 році очікуваний обсяг валового регіонального продукту становитиме 31,6 млрд грн або 90,0% до рівня 2014 року.

Виробництво валової продукції **сільського господарства** по всіх категоріях господарств за січень-жовтень 2015 року становило 95,1 %, т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – 94,9 %, господарствах населення – 95,3%.

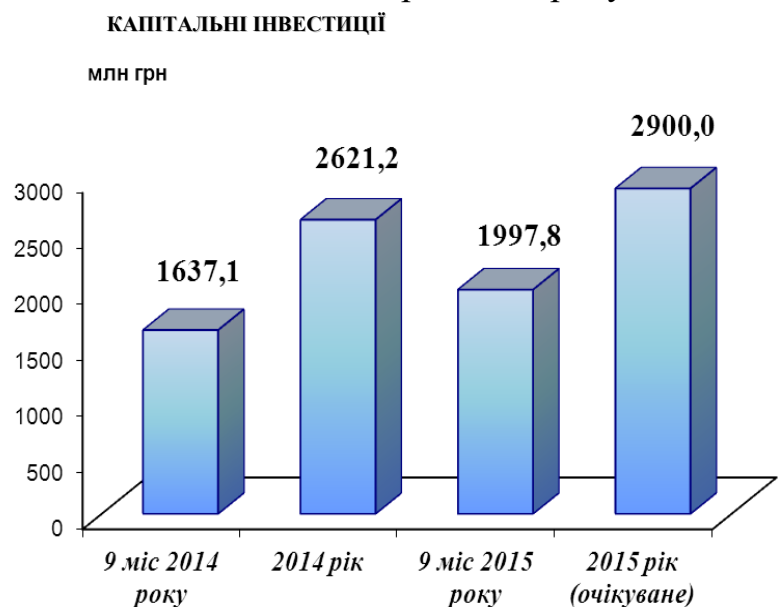
Індекс обсягу виробництва продукції рослинництва становив 95,3%, тваринництва – 94,3%.

За січень-жовтень 2015 року індекс **промислового виробництва** становив 88,9%.

Скорочено обсяги: у добувній промисловості та розробленні кар'єрів (-17,8%), на підприємствах з виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (-0,1%), текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри (-20,0%), виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічної діяльності (-39,0%), виробництві хімічних речовин і хімічної продукції (-9,7%), металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування (-21,8%), машинобудуванні (-13,8%), у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (-11,8%).

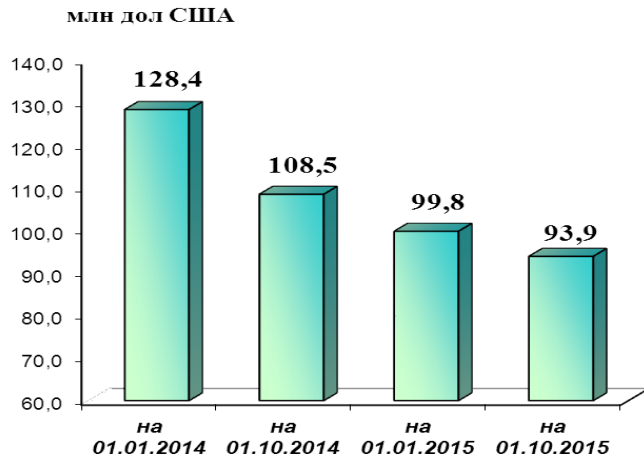
Водночас, з приростом 3,7% спрацювали підприємства з виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції.

За 9 місяців 2015 року підприємствами та організаціями за рахунок усіх джерел фінансування освоєно майже 2,0 млрд грн **капітальних інвестицій**, що на 5,7% менше порівняно з відповідним періодом 2014 року.

За 9 місяців залучено 3,1 млн дол. США **прямих іноземних інвестицій**. Загальний обсяг іноземного капіталу, враховуючи курсову різницю (-7,5 млн дол. США) та вилучення іноземної частки (1,5 млн дол. США), порівняно з початком року зменшився на 5,9% і станом на 01 жовтня склав 93,9 млн дол. США.

Динаміка прямих іноземних інвестицій
наростаючим підсумком з початку інвестування

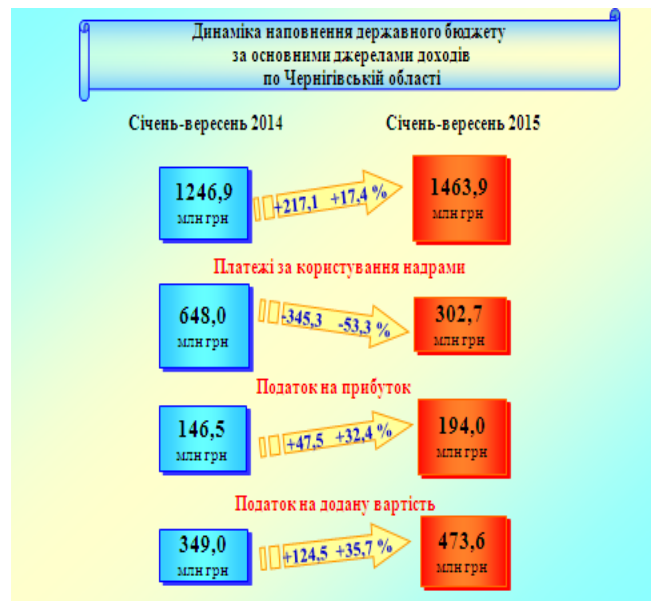
Обсяг виконаних будівельних робіт за січень-жовтень 2015 року зменшився на 42,4% і склав 400,6 млн грн. Протягом січня-вересня в експлуатацію введено 89,8 тис. м² **житла**, що на 15,3 % більше показника 2014 року, в тому числі 14 багатоквартирних житлових будинків площею 30,0 тис. м².

Продовжувалася робота щодо виконання завдань Програми реформування та розвитку **житлово-комунальної сфери**.

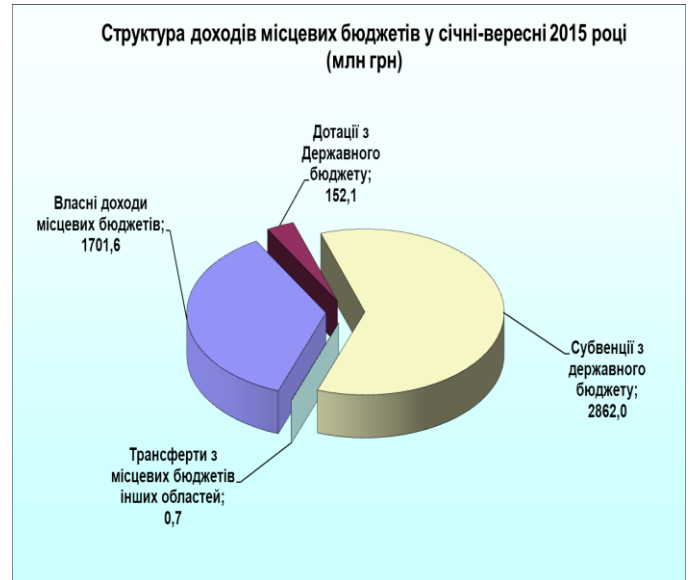
За 10 місяців 2015 року, незважаючи на обмеженість фінансових ресурсів, обсяги капіталовкладень на виконання заходів з технічного переоснащення житлово-комунального господарства області становили 169,3 млн гривень. Для підтримки належного технічного стану житлових будинків з місцевих бюджетів для проведення капітального ремонту виділено 10,6 млн грн та за рахунок обігових коштів підприємств виконано поточного ремонту на суму 8,0 млн гривень.

За січень-вересень 2015 року до **Державного бюджету** зібрано 1463,9 млн грн податків та зборів, які контролюються Головним управлінням Державної фіскальної служби в області, що на 17,4 % більше відповідного періоду 2014 року.

Найбільші суми надходжень отримано по податку на додану вартість (473,6 млн грн), платежах за користування надрами (302,7 млн грн) та податку на прибуток підприємств (194,0 млн гривень).

До **місцевих бюджетів** за січень-вересень 2015 року надійшло 4716,3 млн грн, що на 24,3 % більше, ніж у відповідному періоді 2014 року. Власні надходження до місцевих бюджетів становили 1701,5 млн грн (+22,3%). Трансферти з Державного бюджету склали 3014,1 млн грн (+25,5%), трансферти (субвенції) з місцевих бюджетів інших областей – 0,7 млн грн (+1,3%).

Зовнішньоторговельний оборот товарами за січень-вересень 2015 року становив 694,0 млн дол. США, що на 24,7% менше, ніж за відповідний період 2014 року. Експорт зменшився на 17,7% до 406,4 млн дол. США, імпорт – на 32,7% до 287,6 млн дол. США. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами склало 118,8 млн дол. США.

У сфері **підприємництва** в області здійснювали господарську діяльність понад 5,6 тис. малих, 368 середніх підприємств та понад 37 тис. фізичних осіб - підприємців. За даними Головного управління Державної фіскальної служби в області, протягом січня-вересня 2015 року було взято на облік понад 4 тис. суб'єктів підприємництва, з них 771 од. - юридичні особи.

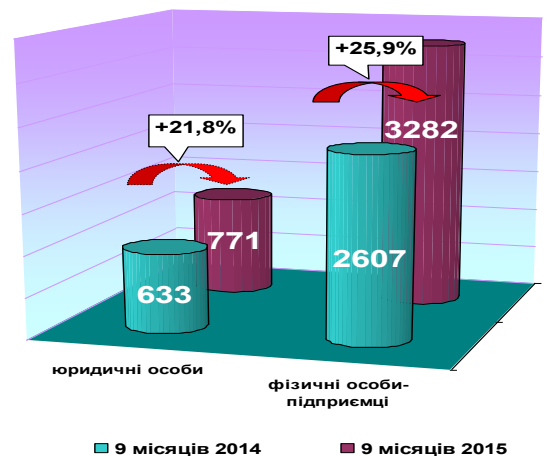
За видами економічної діяльності традиційно найбільшою є частка підприємств, які діють у сфері торгівлі, обслуговування населення, сільському та лісовому господарстві, промисловості.

Забезпечено зростання надходжень до місцевих бюджетів від діяльності суб'єктів малого і середнього бізнесу які, відповідно, становили 350,5 млн грн (+29,5% до відповідного періоду минулого року) та 353,9 млн гривень (+30,6%). У відносному вимірі це майже половина (48,8%) податкових надходжень, які контролюються Державною фіскальною службою в області.

Оборот роздрібною торгівлі (за всіма каналами реалізації) за 10 місяців 2015 року зменшився на 18,0 % і становив 17,5 млрд гривень.

Станом на 01.01.2015 в області діяли 8,3 тис. стаціонарних об'єктів роздрібною торгівлі, 64 ринки і 1,6 тис. закладів ресторанного господарства.

Кількість юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців взятих на облік

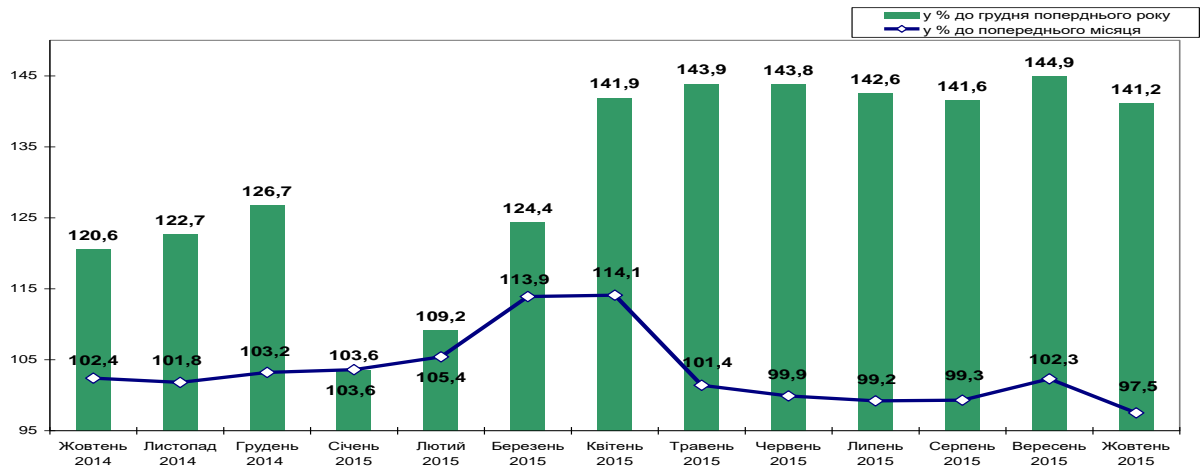

З початку 2015 року в області розширили присутність, розпочали діяльність 98 об'єктів роздрібної торгівлі та ресторанного бізнесу. Протягом 9 місяців 2015 року в експлуатацію введено торгової площі у магазинах, критих ринках, павільйонах – 60,0 тис. м², їдальні, кафе та закусочні на 286 посадкових місць.

Індекс споживчих цін в області у жовтні 2015 року по відношенню до грудня попереднього року становив 141,2 %, у т. ч. на продукти харчування – 134,4 %.

Індекс споживчих цін у 2014-2015 роках

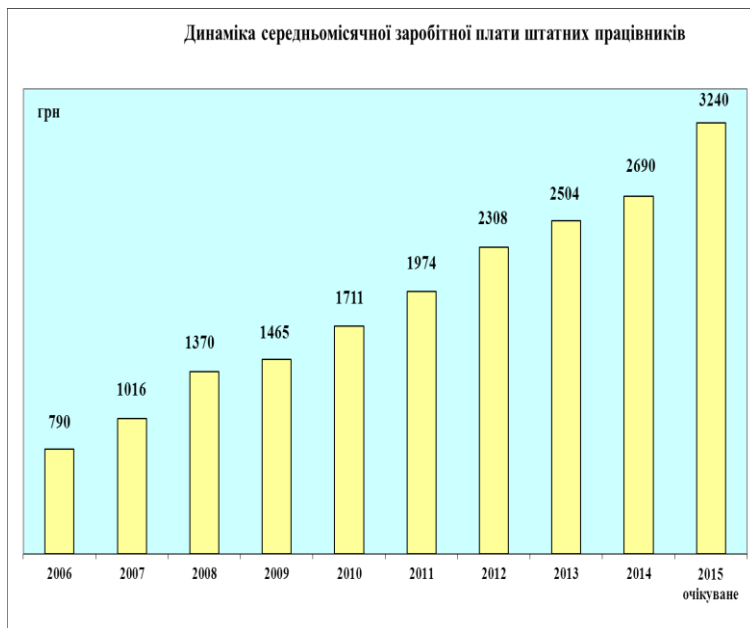
За січень-вересень 2015 року підприємствами автомобільного транспорту та фізичними особами-підприємцями перевезено 748,7 тис.т вантажів, що на 24,8% менше аналогічного періоду 2014 року. Вантажооборот зменшився на 27,0% і становить 324,0 млн ткм.

Пасажи́рським автотранспортом області перевезено 36,6 млн пасажирів, що на 20,9% менше, ніж за відповідний період попереднього року. Обсяг виконаного пасажирообороту зменшився на 10,7% і становить 476,1 млн пас.км.

Доходи від послуг зв'язку за січень-вересень 2015 року порівняно з відповідним періодом 2014 року збільшились на 12,7% і становили 803,7 млн грн, в тому числі населенню надано послуг на 548,1 млн грн (+6,4%).

На **ринку праці** за I півріччя 2015 року у порівнянні з відповідним періодом попереднього року рівень економічної активності населення області у віці 15-70 років знизився з 65,6 % до 62,9 %. Рівень зайнятості економічно активного населення області відповідного віку також скоротився з 58,7 % до 55,7 %.

Чисельність безробітних громадян за цей період збільшилась з 53,3 тис. чол. до 55,4 тис. чол., відповідно рівень безробіття (за методологією МОП) зріс з 10,5 % до 11,5 % економічно активного населення.

Середньомісячна заробітна плата штатних працівників за січень-жовтень 2015 року склала 3211 грн, що на 20,4 % більше січня-жовтня 2014 року, водночас реальна – зменшилась на 23,2%.

Станом на 01.11.2015 загальна сума **заборгованості із виплати заробітної плати** складала 24,9 млн грн і збільшилась з початку року на 36,8 %, в тому числі на економічно активних

підприємствах – 14,8 млн грн, що на 70,9 % більше, на підприємствах-банкрутах – 9,5 млн грн (на 5,6 % більше), та на підприємствах, що призупинили діяльність, – 0,6 млн грн (7,8 % більше).

На 01.10.2015 **державні соціальні допомоги** в області отримували 70,3 тис. осіб. На виплату всіх видів державних соціальних допомог сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам, особам, які проживають разом з інвалідом I чи II групи внаслідок психічного розладу, спрямовано субвенції з Державного бюджету на загальну суму 712,8 млн грн, що на 4,5 % більше, ніж на 01.10.2014.

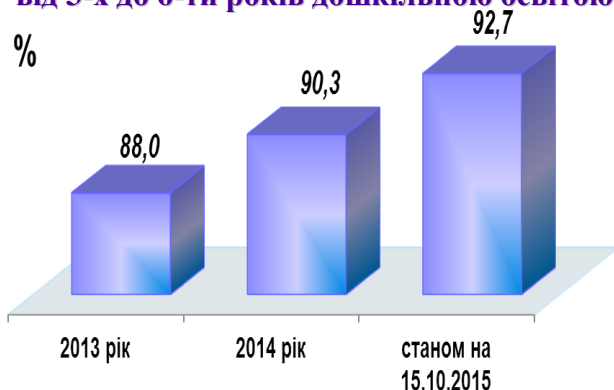
Системою **соціального страхування** в області охоплено 250,0 тис. застрахованих осіб та 361,8 тис. пенсіонерів. Середній розмір **пенсійної виплати** з урахуванням пенсійного забезпечення військовослужбовців та деяких інших категорій громадян станом на 01.11.2015 становить 1566,24 грн, що на 45,8 % перевищує прожитковий мінімум для осіб, які втратили працездатність.

Особлива увага приділяється підтримці **багатодітних сімей**, яких станом на 01.10.2015 в області проживало 6596, в них виховується 22181 дитина. Більше половини (близько 3,4 тис.) багатодітних сімей звільнені від оплати за харчування дітей в загальноосвітніх закладах області, 1686 (25,6%) сімей отримали гуманітарну допомогу.

Значна увага приділялась реалізації завдань державної політики з питань **соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування**, яка спрямована на розвиток сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, попередження соціального сирітства, дитячої бездоглядності та безпритульності.

З кожним роком зростає кількість дітей, які виховуються у прийомних сім'ях (ПС) та дитячих будинках сімейного типу (ДБСТ). Станом на 01.10.2015 у порівнянні з 01.10.2014 загальне число вихованців у цих альтернативних формах збільшилось на 5,5% (з 436 до 460), кількість ДБСТ – на 29,4% (з 17 до 22). Протягом 2015 року створено 12 ПС та 5 ДБСТ, до цих альтернативних форм сімейного виховання влаштовано 43 дитини.

Рівень охоплення дітей віком від 3-х до 6-ти років дошкільною освітою

За 10 місяців п.р. відкрито 4 дошкільні заклади та 8 типових груп.

У 2015-2016 навчальному році загальну середню освіту надають 578 загальноосвітніх навчальних закладів області з контингентом 90,5 тис. учнів.

Для реалізації гарантованого права на отримання якісної загальної середньої освіти діють освітні округи, центрами яких є 121 опорна школа.

У системі **охорони здоров'я** на 01.10.2015 в області функціонує 28 обласних медичних закладів, 22 центральні районні лікарні, 6 районних, 6 міських, 1 дитяча, 2 дільничні лікарні, 2 пологові будинки, 18 центрів первинної медико-санітарної допомоги, 2 дитячі поліклініки, 4 стоматологічні поліклініки та 2 дитячі санаторія. До складу центральних районних лікарень та центрів первинної медико-санітарної допомоги входять 151 амбулаторія і 663 фельдшерсько-акушерські пункти. На фінансове утримання закладів охорони здоров'я у січні-вересні 2015 року спрямовано 951,1 млн грн, що на 13,2% більше відповідного періоду 2014 року. На забезпечення хворих медикаментами спрямовано 50,1 млн грн, харчуванням – 17,0 млн гривень. Видатки на одного мешканця збільшились на 16,4% і становлять 908,3 гривень.

У сфері **фізичної культури і спорту** робота спрямовувалась на розвиток спорту вищих досягнень, масової фізичної культури, розбудову та підтримку у належному стані спортивної інфраструктури.

Для занять фізичною культурою і спортом функціонують 26 стадіонів, 411 спортзалів, 3 криті 25-ти метрові плавальні басейни, 942 спортивні майданчики (з них 33 з синтетичним покриттям), 760 футбольних полів, 41 фізкультурно-оздоровчий центр, 7 лижних, 4 веслувальні та 1 кінно-спортивна база, 109 стрілецьких тирів та 124 тренажерні зали. В області розвивається 74 види спорту, працюють 1906 штатних спортивних працівників.

Станом на 01.11.2015 спортсменами області завойовано ліцензію на право участі в літніх 2016 року Олімпійських іграх в м. Ріо-де-Жанейро (Олена Костевич – стрільба кульова).

У галузі **культури та туризму** проведено низку культурно-мистецьких заходів з нагоди відзначення державних свят та пам'ятних дат, річниць народження видатних українців, фестивалів, конкурсів. Мережа закладів культури і мистецтв складає: 774 клуби, 726 бібліотек, 32 музеї, 39 початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів, 4 парки, 1 зоопарк,

У сфері **освіти** значна увага приділяється розвитку дошкільної освіти та охопленню якомога більшої кількості дітей суспільним вихованням. Покращено рівень охоплення дітей дошкільною освітою. В області функціонує 427 дошкільних навчальних закладів.

Суспільним дошкільним вихованням охоплено 92,7% дітей віком від 3-х до 6-ти років.

5 театрально-видовищних підприємств, 2 навчальні заклади I-II рівня акредитації.

Разом з тим, на розвиток економіки та соціальної сфери впливають **невирішені проблемні питання**, головними серед яких залишаються:

- недостатній рівень конкурентоспроможності промислової продукції внаслідок використання застарілих технологій та зношеного виробничого обладнання, що призводить до втрати конкурентних позицій виробників на зовнішньому та внутрішньому ринках;

- втрата традиційних ринків збуту продукції місцевих товаровиробників, зокрема Російської Федерації;

- нестача фінансових ресурсів для реалізації інвестиційних програм (проектів);

- нераціональна структура, низький рівень технічного оснащення та оновлення сільськогосподарського виробництва, застарілість технологій та обладнання;

- закислення значних площ ґрунтів, малородючі землі на півночі області;

- недостатньо розвинена галузева інфраструктура агропромислового комплексу;

- високі відсоткові ставки на банківські кредити для бізнесу, обмеженість довгострокового кредитування;

- значна зношеність дорожньої інфраструктури, об'єктів житлово-комунального господарства та соціальної сфери;

- обмеженість фінансування заходів з поліпшення соціальної, дорожньої інфраструктури, технічного переоснащення об'єктів житлово-комунального господарства та енергоефективних заходів;

- високий рівень безробіття, брак робочих місць у сільській місцевості;

- складна демографічна ситуація та низька щільність населення, що призводить до збільшення вартості соціальних послуг понад нормативні значення;

- дисбаланс наповнюваності сільських загальноосвітніх навчальних закладів, що призводить до збільшення кількості малокомплектних шкіл.

На вирішення цих та інших проблем спрямовані основні завдання Програми економічного і соціального розвитку Чернігівської області на 2016 рік.

2. Цілі та пріоритети соціального і економічного розвитку у 2016 році

Головною метою розвитку регіону у 2016 році визначено: покращення життєвого рівня населення регіону на основі стабілізації економіки через інвестиції в розвиток промислового та агровиробництва, створення сприятливого середовища для бізнесу, енергозбереження, підвищення рівня соціальних гарантій та поліпшення соціального обслуговування населення.

Пріоритетними завданнями та шляхами досягнення мети будуть:

1. Розвиток людського потенціалу:

- продовження системного реформування сфери охорони здоров'я, підвищення якості медичного обслуговування;
- підвищення якості освітніх послуг та забезпечення рівного доступу до них;
- формування гармонійного культурного середовища через розвиток культури і мистецтва;
- підтримка сімейних цінностей та профілактика соціального сирітства;
- розвиток фізичної культури і спорту;
- розвиток інфраструктури населених пунктів, у т.ч. об'єднаних територіальних громад;
- забезпечення екологічної безпеки, раціональне використання природних ресурсів області;
- збільшення рівня зайнятості населення та стимулювання його самозайнятості;
- збалансованість місцевих бюджетів та ефективне використання бюджетних коштів;
- гарантований соціальний захист жителів області, включаючи внутрішніх переселенців та учасників АТО;
- посилення прозорості та відкритості у діяльності органів влади.

2. Підвищення конкурентоспроможності області та забезпечення стійкого економічного зростання:

- підвищення рівня інвестиційної та інноваційної спроможності;
- стабілізація виробництва та поступове його нарощування у пріоритетних галузях промисловості, підвищення конкурентоспроможності продукції на ринках країн ЄС та інших, диверсифікація експорту;
- дерегуляція підприємницької діяльності та покращення середовища для ведення бізнесу;
- ефективне функціонування споживчого ринку, насичення його якісними та безпечними для життя і здоров'я товарами і послугами;
- впровадження енергозберігаючих заходів, розширення використання альтернативних видів палива;
- розвиток туризму.

3. Розвиток сільських територій:

- раціоналізація структури сільськогосподарського виробництва;
- розвиток виробничої інфраструктури сільського господарства;
- технологічна модернізація діючих та створення нових підприємств з виробництва та переробки сільгосппродукції;
- поширення сучасних форм кооперації у сільськогосподарському виробництві та переробці сільгосппродукції;
- збільшення самозайнятості сільського населення та підтримка розвитку неаграрних видів бізнесу у сільській місцевості.

3. Забезпечення макроекономічної стабільності та підвищення конкурентоспроможності економіки регіон

3.1. Податково-бюджетна політика

За січень-вересень 2015 року до Державного бюджету зібрано 1463,9 млн грн податків та зборів, які контролюються Головним управлінням Державної фіскальної служби в області, що на 218,7 млн грн або на 17,4 % більше відповідного періоду 2014 року.

Найбільші суми надходжень отримано по податку на додану вартість (473,6 млн грн), платежах за користування надрами (302,7 млн грн) та податку на прибуток підприємств (194,0 млн гривень).

В цілому за 2015 рік надходження податків, зборів та інших обов'язкових платежів до Державного бюджету, які контролюються Головним управлінням Державної фіскальної служби в Чернігівській області, очікуються в сумі 1903,3 млн грн податків та зборів.

До місцевих бюджетів за січень-вересень 2015 року надійшло 4716,3 млн грн, що на 24,3 % більше, ніж в аналогічному періоді попереднього року. Власні надходження до місцевих бюджетів становили 1701,5 млн грн (+22,3 %). Трансферти з Державного бюджету склали 3014,1 млн грн (+25,5 %), трансферти (субвенції) з місцевих бюджетів інших областей – 0,7 млн грн (+1,3 %).

За 2015 рік надходження до місцевих бюджетів очікуються в сумі 6966,5 млн грн, що на 23,6 % більше, ніж у 2014 році. Обсяг власних доходів місцевих бюджетів становитиме 2289,2 млн грн (+14,9 %). Трансферти з Державного бюджету складатимуть 4676,3 млн грн (+28,3%), трансферти (субвенції) з місцевих бюджетів інших областей – 1,0 млн грн (+11,1 %).

Основні завдання на 2016 рік:

- підвищення ефективності адміністрування податків, посилення фінансової дисципліни;
- забезпечення збалансованості місцевих бюджетів та підвищення ефективності використання бюджетних коштів;
- запровадження в області системи електронних державних закупівель.

Очікувані результати:

- надходження до місцевих бюджетів прогноуються в сумі 8004,4 млн грн, що на 14,9 % більше, ніж у 2015 році, у т.ч. власні доходи бюджетів в сумі 2438,5 млн грн (+6,5 %);
- видатки місцевих бюджетів прогноуються в сумі 8004,4 млн грн та дорівнюватимуть доходам місцевих бюджетів з врахуванням трансфертів;
- обсяг податкового боргу до Зведеного бюджету до кінця 2016 року зменшиться в порівнянні з 2015 роком на 100,0 млн грн або на 12,5 %.

3.2. Деретуляція та реформування системи надання адміністративних послуг

Протягом року обласною державною адміністрацією вживались дієві заходи щодо дотримання вимог та принципів регуляторної політики, забезпечення відкритості процесу регуляторної діяльності та врахування громадської думки.

Продовжувалась робота щодо удосконалення системи надання адміністративних послуг, в тому числі безперебійного функціонування мережі центрів, яких в області діє 24 (регіональний Центр у м. Чернігові; міськрайонний Центр у м. Прилуки, який охоплює послуги міста та Прилуцького району; міськрайонний Центр у м. Новгород-Сіверський, який охоплює послуги міста та Новгород-Сіверського району; міський Центр у м. Ніжині; а також 20 районних Центрів). Протягом 9 місяців цього року ними надано понад 144,7 тис. таких послуг, що в 4 рази більше, ніж за відповідний період минулого року.

Основні завдання на 2016 рік:

- оптимізація правового регулювання та усунення перешкод для розвитку підприємництва;
- поліпшення організаційних засад надання адміністративних послуг.

Очікувані результати:

- покращення бізнес-клімату в області;
- рівний доступ фізичним і юридичним особам до одержання адміністративних послуг;
- покращення якості та стандартів надання адміністративних послуг.

3.3. Розвиток підприємництва та формування конкурентного середовища на регіональних ринках

У сфері підприємництва в області здійснювали господарську діяльність понад 5,6 тис. малих, 368 середніх підприємств та понад 37 тис. фізичних осіб - підприємців. За даними Головного управління Державної фіскальної служби в області, протягом січня-вересня 2015 року було взято на облік понад 4 тис. суб'єктів підприємництва, з них 771 од. - юридичні особи.

За видами економічної діяльності традиційно найбільшою є частка підприємств, які діють у сфері торгівлі, обслуговування населення, сільському та лісовому господарстві, промисловості.

Забезпечено зростання надходжень до місцевих бюджетів від діяльності суб'єктів малого і середнього бізнесу які, відповідно, становили 350,5 млн грн (+29,5% до відповідного періоду 2014 року) та 353,9 млн гривень (+30,6%). У відносному вимірі це майже половина (48,8%) податкових надходжень, які контролюються Державною фіскальною службою в області.

У рамках реалізації заходів обласної Програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2015-2016 роки здійснювалась фінансово-кредитна підтримка суб'єктів господарювання, проводилась інформаційно-консультаційна робота (зокрема, функціонували такі проекти, як Молодіжна

школа бізнесу, щомісяця проводились “Дні юридичної допомоги”, тематичні семінари тощо).

Основні завдання на 2016 рік:

- спрощення доступу суб’єктів малого та середнього підприємництва до фінансово-кредитних ресурсів;
- удосконалення ресурсно-інформаційної підтримки та розвиток інфраструктури підтримки підприємництва;
- сприяння розвитку добросовісної конкуренції.

Очікувані результати:

- підвищення інформаційної обізнаності суб’єктів підприємництва;
- розширення мережі елементів інфраструктури підтримки підприємництва та якості їх роботи;
- розвиток конкурентного середовища.

3.4. Інвестиційна діяльність

За 9 місяців 2015 року підприємствами та організаціями за рахунок усіх джерел фінансування освоєно 2,0 млрд грн капітальних інвестицій, що на 5,7% менше порівняно з відповідним періодом 2014 року.

Найбільше інвестицій освоєно:

- у сільському господарстві – 755,8 млн грн (37,8% від загального обсягу);
- в промисловості – 629,7 млн грн (31,5% від загального обсягу), переважна більшість (538,6 млн грн) у цій сфері припадала на підприємства переробної промисловості;
- у будівництві – 387,2 млн грн (19,4% від загального обсягу);
- в оптовій та роздрібній торгівлі, ремонті автотранспортних засобів і мотоциклів – 70,3 млн грн (3,5%);
- у державному управлінні й обороні, обов’язковому соціальному страхуванні – 73,5 млн грн (3,7%).

Визначальну роль у структурі джерел інвестування відіграють власні кошти підприємств, за рахунок яких освоєно 79,0% капітальних інвестицій (1579,1 млн гривень). За рахунок коштів державного та місцевих бюджетів освоєно, відповідно, 0,3% та 5,3%. Зменшився обсяг освоєних капітальних інвестицій за рахунок кредитів банків та інших позик з 6,2% за 9 місяців 2014 року до 4,7% за 9 місяців 2015 року.

З початку поточного року введено в експлуатацію ряд виробничих об’єктів та потужностей: елеватори сукупною потужністю 120 тис. т одночасного зберігання; зерноочисні та сушильні пункти на 187,3 тис т; приміщення по вирощуванню і відгодівлі свиней 2690 голів; приміщення для великої рогатої худоби на 320 голів та інші.

Серед промислових об’єктів, введених в дію, – лінія по розливу питної води, потужності з виробництва хлібобулочних виробів 292 т/рік, розширений ковбасний цех, введено нову виробничу лінію з виготовлення

металоконструкцій, завершено будівництво II черги цеху з виробництва апаратів для дистиляції, фільтрації і очищення тощо.

Крім того, реконструйовано будівлю під спортивно-оздоровчий комплекс та завершено будівництво IV черги терміналу для збереження рідкого безводного аміаку, підвищеної колії та вантажних фронтів для вивантаження сипучих вантажів, ПММ та цементу.

У вересні відбулося відкриття нового заводу по виробництву заморожених напівфабрикатів з картоплі у м. Мена ТОВ «Ортак».

Протягом 9 місяців 2015 року в економіку області залучено 3,1 млн дол. США прямих іноземних інвестицій. За рахунок девальвації гривні до іноземних валют (курсова різниця – 7,5 млн дол. США) та вилучення іноземної частки (1,5 млн дол. США) їх загальний обсяг зменшився на 5,9% порівняно з початком року і станом на 1 жовтня 2015 року склав 93,9 млн дол. США.

На економіку області працюють інвестиції із 42 країн світу, основні з них нерезиденти Німеччини, Польщі, Кіпру, Віргінських Островів (Брит.), Туреччина, Італія, Беліз та ін.

Інвестиції спрямовуються у вже розвинені сфери економічної діяльності. На підприємства промисловості (76,6%), у сільському господарстві (9,1%), у сферу адміністративного та допоміжного обслуговування (5,4%), транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність (3,4%) та інші.

Основні завдання на 2016 рік:

- підвищення інвестиційної привабливості регіону;
- формування ефективної системи менеджменту залучення інвестицій;
- підвищення ефективності залучення програм (проектів) міжнародної технічної допомоги.

Очікувані результати:

- за рахунок усіх джерел фінансування передбачається освоїти 3,2 млрд грн капітальних інвестицій;
- загальний обсяг прямих іноземних інвестицій становитиме 97,8 млн дол. США.

3.5. Розвиток інфраструктури регіону

У 2015 році області на соціально-економічний розвиток з державного бюджету передбачено кошти в обсязі 131,3 млн гривень. За рахунок зазначених коштів передбачається здійснити будівництво, реконструкцію та капітальний ремонт 91 об'єкта, в тому числі 62 об'єкти соціальної сфери; 10 об'єктів житлового та комунального господарства (будівництво, реконструкція); 16 об'єктів дорожньої інфраструктури (реконструкція, капітальний ремонт); будівництво тролейбусної контактної лінії в м. Чернігові; погашення кредиторської заборгованості по 2 об'єктах.

Протяжність мережі автомобільних доріг загального користування в області станом на 01.01.2015 складає 7717,8 км, з них дороги державного значення – 3051,8 км (39,5 %), місцевого значення – 4666 км (60,5 %). Не мають твердого покриття 490,0 км доріг місцевого значення (6,0 %).

На мережі автодоріг загального користування області нараховується 502 мости та шляхопроводи (з них 14 металевих, 4 дерев'яних), 5024 водопропускні труби.

Територією області проходять 63 автодороги державного значення, з них дві (М-01 та М-02) загальною протяжністю 311,1 км є частиною міжнародного транспортного коридору №9 і європейських автомагістралей Е-95 Санкт-Петербург – Київ – Одеса – Мерзифон та Е-101 Москва – Київ відповідно.

На території області знаходяться 4 міжнародні та 1 міждержавний пропускні пункти («Нові Яриловичі», «Грем'яч», «Сеньківка», «Славутич», «Миколаївка»), під'їздами до яких є ділянки автодоріг М-01, Р-12, Р-13, Р-56 та Р-65 загальною протяжністю 277,2 км.

Більшість доріг та мостів будувалися стислими термінами в 70-80-ті роки у максимальних обсягах твердого покриття при мінімальних витратах і розраховувалися на осьові навантаження 6-10 т. На сьогодні Правилами дорожнього руху дозволене і широко використовується осьове навантаження 11 т (до 80 % більше від того, на яке розраховані дороги). Цей факт та постійне зростання інтенсивності руху (щорічно на 10,0-15,0%) спричиняють прогресуюче руйнування доріг і мостів, що без значного збільшення обсягів фінансування дорожніх робіт поступово призводить до погіршення стану мережі доріг загального користування.

Відповідно до нормативних міжремонтних термінів та фактичного стану покриття щорічно на мережі доріг загального користування області необхідно ремонтувати 2793,1 км доріг.

Всього на 342 штучних спорудах (69,0%) необхідно проведення капітального ремонту або реконструкції в обсязі 587,2 млн гривень.

Щорічне експлуатаційне утримання автодоріг згідно з нормами фінансових витрат потребує від мінімально необхідних 311,3 млн грн до 2,2 млрд гривень. Загальна потреба коштів згідно з нормативами на мережу складає біля 11 млрд гривень.

Крім того, є потреба влаштування під'їздів з твердим покриттям до населених пунктів області за рахунок будівництва і капітального ремонту.

В 11 районах області кількість під'їздів до населених пунктів, що не мають твердого покриття, складає 39 од. (140,45 км). Загальна кількість господарств налічує в цих населених пунктах складає 708 дворів з чисельністю населення 1196 осіб. Їх будівництво потребує більше 499 млн гривень. Починаючи з 2012 року будівництво та реконструкція доріг, мостів та шляхопроводів припинилась. Останні роки кошти виділялись лише на експлуатаційне утримання.

Порівняно з потребою у коштах відповідно до затверджених нормативів фактичне фінансування за останні роки складає близько 1-1,5 %, на експлуатаційне утримання у 2015 році – тільки 6,0%.

Такий стан фінансування дорожнього господарства області призвів до значного зниження умов безпечного та безперебійного перевезення пасажирів і вантажів автодорогами області, в тому числі на маршрутах міжнародного транзитного транспорту.

Мережа доріг комунальної власності складає понад 11 тис. км, будівництво, ремонт та утримання яких до 2015 року здійснювалось за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання вулиць і доріг комунальної власності.

У зв'язку зі зміною Бюджетного кодексу України в 2015 році місцеві бюджети позбулись джерела державного фінансування ремонту та утримання вулиць і доріг комунальної власності. Всі ремонтні та будівельні роботи здійснюються за рахунок місцевих бюджетів.

Станом на 16.10.2015 на фінансування дорожнього господарства області надійшло 105,44 млн грн, що складає 65,7% запланованих надходжень, які використані в повному обсязі.

Всього виконано робіт на 129,6 млн грн, зареєстровано кредиторську заборгованість в сумі 24,2 млн гривень.

Ліквідовано ямковість на 2,64 тис. км автодоріг, площею 288,1 тис. м².

На виконання «Довгострокової комплексної регіональної програми коригування, розроблення містобудівної документації та місцевих правил забудови населених пунктів області на 2005-2020 роки» у 2015 році:

- продовжувалось розроблення (оновлення) генерального плану та плану зонування території міста обласного значення Ніжина;

- розроблялись (оновлювались) генеральні плани та плани зонування території міста обласного значення Прилуки, районного значення - м. Мена, смт Короп та генеральних планів смт Седнів Чернігівського району, сіл Локнисте, Гориця Менського району;

- розпочато роботи з розроблення генерального плану міста районного значення Корюківка, сіл Лемеші, Кіпті, Савин Козелецького району, с. Жовтневе Менського району;

- Новгород-Сіверською міською радою, Ріпкинською і Козелецькою селищними радами та Омелянівською сільською радою укладено договори на виготовлення картографічної основи для розроблення генеральних планів і розпочато роботи;

- за замовленням Дроздівської сільської ради Куликівського району виготовлено картографічну основу для розроблення генерального плану.

Також завершено розроблення і затверджено генеральні плани смт Варва та села Нова Басань Бобровицького району. Розроблено та затверджено план зонування території смт Варва.

З метою пошуку додаткових джерел фінансування інфраструктури регіону проводиться робота по залученню коштів міжнародної технічної допомоги.

Впроваджується третя фаза Проекту ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». У реалізації проекту беруть участь:

- з реалізації інфраструктурної складової: Бахмацький, Бобровицький, Городнянський та Срібнянський райони. Створено 16 громадських об'єднань, розроблені мікропроекти. На даний час вже розпочато роботу з реалізації 7 мікропроектів, на які вже надійшли кошти ПРООН по 100,0 тис. грн на кожний мікропроект;

- на умовах співробітництва територіальних громад: Борзнянський, Варвинський, Прилуцький та Семенівський райони. Створено 4 громадські об'єднання, розроблені мікропроекти, які пройшли узгодження з Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України;

- муніципальний компонент у містах Ніжин та Прилуки.

Партнерами ПРООН та міської ради стали 5 ОСББ у м. Ніжин та 4 ОСББ у м. Прилуки. Крім цього, додатково розпочата реалізація мікропроектів в школах №2 та №9 м. Ніжина, школі №6 та дитячому навчальному закладі №4 м. Прилуки.

В Ніжинському районі реалізується Проект ПРООН «Clima East: збереження та стале використання торфовищ».

У рамках Проекту створені та діють сільськогосподарські кооперативи у селах Кукшин («Калина») та Вертіївка («Вертіївський»).

Проводяться роботи з відновлення (реконструкції) гідротехнічних споруд осушувально-зволожувальної системи «Смолянка» задля подальшої екологічної реабілітації порушених (деградованих) торфовищ.

З метою раціонального природокористування для пом'якшення наслідків змін клімату 28 травня 2015 року рішенням 25 сесії 6 скликання створено на території Ніжинського району ландшафтний парк «Ніжинський» (площа 3733 га).

Також проекти міжнародної технічної допомоги розпочаті в м.Мена «Модернізація вуличного освітлення» та м.Чернігові «Українська регіональна платформа громадських ініціатив».

Основні завдання на 2016 рік:

- покращення стану соціальної інфраструктури;
- планування територій;
- поліпшення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг і мостів, дорожньої інфраструктури області.

Очікувані результати:

- введення в експлуатацію об'єктів соціально-культурного значення, поліпшення їх стану, забезпечення і підвищення умов і якості надання послуг громадянам області, підвищення привабливості проживання в міських, селищних та сільських місцевостях;
- раціональне використання територій населених пунктів;
- поліпшення транспортно-експлуатаційний стану автомобільних доріг, мостів та дорожньої інфраструктури області.

3.6. Житлово-комунальне господарство та житлова політика

За 10 місяців 2015 року, незважаючи на обмеженість фінансових ресурсів, обсяги капіталовкладень на виконання заходів з технічного переоснащення житлово-комунального господарства області становили 169,3 млн гривень.

Для підтримки належного технічного стану житлових будинків з місцевих бюджетів для проведення капітального ремонту виділено 10,6 млн грн та за

рахунок обігових коштів підприємств виконано поточного ремонту на суму 8,0 млн гривень. Це дало змогу провести у житловому фонді роботи з реконструкції та капітального ремонту 517 покрівель, ремонту 219 опалювальних систем, 167 систем гарячого водопостачання, 267 систем холодного водопостачання та 132 систем електрозабезпечення.

Для оптимізації витрат населення у житловому фонді за рахунок інвестиційних програм підприємств - надавачів послуг, коштів населення та місцевих благодійних фондів з початку року встановлено 212 од. загальнобудинкових засобів обліку теплової енергії (загальний рівень оснащеності - 53,5 %), 166 од. загальнобудинкових засобів обліку холодної води (загальний рівень оснащеності - 38,3 %).

З метою підвищення ефективності управління житловим фондом в області створено 277 об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, які обслуговують 346 житлових будинків загальною площею 539,8 тис. м². З початку року створено 5 таких об'єднань.

На виконання заходів з підвищення рівня благоустрою та естетичного вигляду населених пунктів із місцевих бюджетів профінансовано 120,0 млн гривень.

Для забезпечення належного функціонування систем водопостачання та водовідведення за рахунок всіх джерел фінансування використано 15,1 млн гривень. Це дало змогу провести реконструкцію та заміну 8,4 км водопровідних мереж та 1,8 км каналізаційних мереж, встановити сучасне насосне обладнання на 5-ти водопровідних насосних станціях та 4-х каналізаційних насосних станціях.

На об'єктах тепlopостачання за рахунок коштів підприємств у сумі 15,6 млн грн проведено реконструкцію та капітальний ремонт із встановленням сучасного котельного і насосного обладнання на 8 котельнях.

Заборогованість населення за житлово-комунальні послуги в області за січень-жовтень 2015 року скоротилась порівняно з початком року на 10,9 % і становила 146,0 млн гривень.

Рівень оплати населенням за спожиті житлово-комунальні послуги у січні-жовтні 2015 року в області становив 100,9 %, у тому числі у розрізі послуг:

- централізоване опалення та гаряче водопостачання – 111,4 %;
- водопостачання та водовідведення – 102,4 %;
- утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 102,5 %.

Протягом січня-вересня 2015 року в експлуатацію введено 89,8 тис. м² житла, що на 15,3 % більше показника 2014 року, в тому числі 14 багатоквартирних житлових будинків площею 30,0 тис.м².

На реалізацію підтримки житлового кредитування молоді за 9 місяців 2015 року використано 754,7 тис. грн, укладено 1 договір та придбано квартиру.

У рамках обласної програми підтримки індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім» з початку року укладено 145 угод. Введено в експлуатацію 4,6 тис. м² житла, придбано 17 та прокладено інженерні мережі у 99 житлових будинках, 21 сільська сім'я отримала кредитну підтримку на розвиток особистого селянського господарства. Освоєно 7,3 млн гривень.

На компенсацію процентних ставок за договорами, укладеними в рамках реалізації програми здешевлення вартості іпотечних кредитів з державного бюджету за 9 місяців 2015 року використано 1,3 млн гривень.

У 2015 році з державного бюджету передбачаються кошти на придбання житла для сімей загиблих військовослужбовців, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, інвалідів I-II групи, особам які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок з числа військовослужбовців, які брали участь у зазначеній операції та потребують поліпшення житлових умов.

Основні завдання на 2016 рік:

- підвищення ефективності та надійності функціонування підприємств житлово-комунального господарства;
- сприяння розвитку конкурентного середовища у сфері надання житлово-комунальних послуг та забезпечення подальшого реформування галузі;
- реалізація програм підтримки житлового будівництва;
- стимулювання розвитку житлового будівництва.

Очікувані результати:

- витрати на технічне переоснащення підприємств зростуть до 242,5 млн грн;
- загальний рівень побудинкових засобів обліку теплової енергії становитиме 65,0%, холодної води – 40,5%, гарячої води – 35,5%;
- забезпечення житлом громадян, які потребують поліпшення житлових умов, збільшення обсягів введення житла в експлуатацію;
- введення в експлуатацію 154,2 тис. м² житла.

3.7. Енергозабезпечення та енергозбереження

З метою підвищення надійності енергозабезпечення споживачів області підприємства паливно-енергетичного комплексу виконували заходи інвестиційних програм.

За 10 місяців 2015 року ПАТ „Чернігівобленерго” виконано значну роботу з реконструкції та модернізації енергообладнання: проведено ремонт 2,6 тис. км електричних мереж (0,4-110 кВ), виконано капітальний ремонт 1392 трансформаторних підстанцій та іншого енергетичного обладнання. Розчищено 3,7 тис.км ліній електропередач від дерев.

На КЕП «Чернігівська ТЕЦ» ТОВ фірма "ТехНова"» крім необхідних обсягів реконструкції проведено модернізацію основного та допоміжного обладнання, що, поряд із забезпеченням надійності роботи підприємства, дозволить зекономити до 8,0 тис. тонн умовного палива на рік.

З метою забезпечення належного технічного стану газового господарства з початку 2015 року ПАТ «Чернігівгаз» проведено наступні заходи:

- виконано роботи з технічного обслуговування 3490 шт. запірної арматури, яка знаходиться на зовнішніх розподільчих газопроводах, 802 одиниць засобів електрохімічного захисту;
- проведено поточні і капітальні ремонти обладнання - 1267 ГРП (ШГРП);

- здійснено комплексне приладове обстеження 1,8 тис. км підземних газопроводів;
- перевірено стан внутрішньобудинкових систем газопостачання у 148211 абонентів.

За рахунок коштів ПАТ «Чернігівгаз» у житловому фонді за 10 місяців 2015 року встановлено 6,3 тис. лічильників.

За 10 місяців 2015 року рівень розрахунків за спожиту електричну енергію всіма категоріями споживачів становить 97,2%. Загальний борг складає 72,7 млн грн, в т.ч. борг 2015 року – 37,7 млн гривень. Рівень розрахунків населення з врахуванням поточних нарахувань становить 96,8%. Установи, які фінансуються з Державного бюджету, мають рівень розрахунків 93,1%, установи місцевого бюджету – 99,1 %. Рівень розрахунків ПАТ «Чернігівобленерго» за ДП «Енергоринок» складають 100,0 %.

Рівень розрахунків за спожитий природний газ по населенню, з врахуванням поточних нарахувань, складає 90,3%, по установах, які фінансуються з державного бюджету – 89,4%, а з місцевого бюджету – 107,7 %.

Підприємствами теплоенергетики та котельнями промислових підприємств, які надають теплову енергію, спожито природного газу на суму 340,2 млн грн сплачено 321,3 млн грн, що становить 94,5 %.

Основними проблемами, що не дозволяють стовідсотково розрахуватися за спожитий природний газ, є наявність заборгованості за спожиту теплову енергію споживачів, яка складає 67,0 млн грн; різниця у тарифах за теплову енергію для потреб населення, яка становить 43,7 млн грн; різниця у тарифах за теплову енергію для потреб бюджетних установ, яка складає 37,8 млн гривень.

З початку 2015 року в усіх сферах суспільного виробництва та бюджетними установами області впроваджені енергозберігаючі заходи на загальну суму 45,2 млн гривень. Це дасть можливість економити щорічно 12,1 тис. тонн умовного палива на загальну суму 22,6 млн гривень. З цією метою на 42 об'єктах проведено роботи з реконструкції котелень, в т. ч. на використання альтернативних видів палива переведено 24 котельні.

На 54 об'єктах бюджетної сфери за рахунок фінансування з різних джерел встановлено металопластикові вікна та двері, що забезпечить економію енергоресурсів.

За 10 місяців 2015 року було спожито 429,0 млн м³ природного газу, що на 18,0 % менше показника аналогічного періоду 2014 року.

Триває робота щодо оптимізації витрат енергоресурсів населенням як кінцевим споживачем послуг.

Спільно з банківськими установами реалізуються ініціативи Уряду щодо стимулювання населення до впровадження енергоефективних заходів.

За час реалізації державної програми видано кредити 1939 фізичним особам на загальну суму 27,2 млн грн, в т. ч. 448 кредитів на суму 6,9 млн грн для придбання негазових котлів.

Проведено роботу щодо залучення до цих механізмів об'єднань співвласників житлових будинків та житлово-будівельних кооперативів.

У травні поточного року облдержадміністрацією з Державним агентством енергоефективності та енергозбереження України підписано Меморандум про партнерство у сфері енергоефективності житлових будинків.

Крім того, залучаються ресурси міжнародних фінансових організацій. В рамках реалізації III фази Проекту ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» у містах Ніжин та Прилуки впроваджуються проекти з енергоефективності для об'єднань співвласників багатоквартирних житлових будинків. Очікуваний розмір залученої фінансової допомоги складе до 120 тис. дол. США.

В цілому за підсумками 2015 року очікується економія енергетичних ресурсів на рівні 27,5 тис. тонн умовного палива на суму 31,3 млн гривень.

Основні завдання на 2016 рік:

- підвищення рівня надійності енерго- та газопостачання;
- оптимізація споживання енергетичних ресурсів всіма категоріями споживачів області та збільшення споживання альтернативних видів палива;
- стимулювання населення до впровадження енергозберігаючих заходів та ощадливого використання енергоресурсів.

Очікувані результати:

- забезпечення безперебійного постачання природного газу, електричної енергії;
- скорочення витрат на опалення житлового фонду і соціальної інфраструктури, зменшення частки природного газу в паливному балансі;
- зменшення споживання паливно-енергетичних ресурсів населенням.

3.8. Науково-технічний та інноваційний розвиток. Технічне регулювання

З 2011 року в області прослідковується тенденція щодо зменшення кількості організацій, які виконували наукові та науково-технічні роботи. Зокрема, у I півріччі 2015 року наукові дослідження та розробки виконували 14 організацій різних секторів та галузей науки (на кінець 2014 року роботи виконували 16 організацій), 2 з яких представляють заводську науку.

У 2015 році очікується, що загальний обсяг робіт, виконаних науковими організаціями, не перевищить рівень 2014 року (39,8 млн гривень).

Разом з тим, очікується зростання кількості інноваційно активних підприємств на 3,1% (у 2014 році 32 підприємства), що становитиме 13,5% загальної кількості промислових підприємств області.

Найбільш інноваційно активними були підприємства машинобудування та харчової промисловості.

За попередніми даними, в 2015 році буде впроваджено 16 нових технологічних процесів, з них маловідходних та ресурсозберігаючих – 5. Найактивніше технологічні новації впроваджують підприємства машинобудівної галузі.

Протягом 2015 року планується освоїти виробництво 320 видів інноваційної продукції. Очікується, що із загальної кількості освоєних нових видів продукції понад 80% становитиме продукція машинобудування.

Питома вага реалізації інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції становитиме 1,1 %.

Загальний обсяг витрат на технологічні інновації та коштів, які підприємства вкладають в оновлення виробництва (інвестиції в промисловість), очікуються на рівні попереднього року (відповідно в межах 120,0 та 900,0 млн гривень).

Розвиток євроінтеграційних процесів в Україні потребує прискорення підготовки вітчизняних підприємств до жорстких умов міжнародних ринків, удосконалення систем захисту споживачів і технічного регулювання згідно з міжнародною практикою та вимогами ЄС.

В 2015 році спостерігається збільшення обсягів метрологічних робіт у порівнянні з минулим роком на 5,0%.

Станом на 01.10.2015 на підприємствах та організаціях області діють сертифіковані в Системі УкрСЕПРО системи управління: якістю – 51; безпечністю харчових продуктів - 17; безпекою та гігієною праці - 3; екологічного керування - 2.

За 9 місяців 2015 року видано 268 сертифікатів з підтвердження відповідності продукції, послуг; проведені сертифікаційні випробування 590 зразків харчових продуктів та продовольчої сировини за показниками безпеки.

Основні завдання на 2016 рік:

- стимулювання інноваційного та науково-технічного розвитку і використання інтелектуального капіталу як передумов створення конкурентних переваг;

- підвищення технологічного рівня економіки області.

Очікувані результати:

- частка інноваційно активних підприємств у загальній кількості підприємств становитиме 14,3%;

- частка реалізованої інноваційної продукції у загальному обсязі реалізованої промислової продукції становитиме 1,3%;

- буде впроваджено 20 технологічних процесів, з яких 8 маловідходних та ресурсозберігаючих;

- освоєння 320 видів інноваційної продукції;

- загальний обсяг інноваційних витрат становитиме 136,0 млн гривень;

- впровадження 10 систем управління якістю; 5 систем управління безпечністю харчових продуктів; 1 системи управління безпекою та гігієною праці.

3.9. Зовнішньоекономічна діяльність

Підприємства області здійснювали зовнішню торгівлю товарами з партнерами з 123 країн світу (з них 28 країн ЄС), проте стрімка девальвація національної валюти та кризові явища в економіці країни поряд із втратою значної частини традиційних закордонних ринків збуту зумовили скорочення обігу товарами на 24,7% проти минулорічного періоду (до 694,0 млн дол. США)

за січень-вересень 2015 року.

Незважаючи на значне збільшення у звітному періоді експорту зернових культур (у 1,5 рази), пластмас та полімерних матеріалів (+19,9%), недорогоцінних металів та виробів з них (у 3,9 рази), які формували 46,7% обласного показника, експорт скоротився на 17,7% (до 406,4 млн дол. США). Це зумовлене зменшенням поставок основних товарних груп, зокрема у 2 рази виробів із паперу та картону (питома вага в загальній структурі експорту складала 13,2%), на 41,4% – готових харчових продуктів (7,8%), на 14,4% – деревини і виробів з деревини (7,5%), на 31,7% – текстильних матеріалів та виробів (5,0%), на 9,6% – взуття (4,0%), на 37,6% – машин, обладнання (3,5%), на 40,1% - молока та молочних продуктів (3,3%).

Однак внаслідок переважаючого зменшення імпорту (на 32,7%), який склав 287,6 млн дол. США, маємо позитивне сальдо у розмірі 118,8 млн дол. США.

У географічній структурі значно скоротились надходження до традиційних ринків збуту країн СНД, зокрема, Російської Федерації та Республіки Білорусь. Якщо у 2014 році вони формували четверту частину обласного експорту, то у звітному періоді поставки товарів до Російської Федерації скоротився у 2,7 рази, до Республіки Білорусь – у 2 рази, а їх частка у загальному об'ємі склала 13,5%.

В той же час, підприємства області значно наростили свої поставки до Єгипту (у 4,8 рази), Нідерландів (у 1,7 рази), Туреччини (+48,7%), Румунії (+10,2%), Молдови (+15,5%), Кореї (у 6,0 разів), Ізраїлю (у 3,3 рази), які формували третину експорту області.

Основні завдання на 2016 рік:

- створення сприятливих умов для нарощування та реалізації експортного потенціалу регіону на зарубіжних ринках;
- розвиток міжрегіонального співробітництва.

Очікувані результати:

- розширення географії ринків збуту продукції товаровиробників регіону;
- поліпшення міжнародного іміджу області;
- поглиблення міжрегіонального співробітництва;
- експорт становитиме 545,3 млн дол. США, імпорт – 344,2 млн дол. США.

3.10. Управління об'єктами державної та комунальної власності

На даний час на території області підлягають моніторингу 39 суб'єктів господарювання державного сектора економіки, які здійснюють господарську діяльність, в тому числі 38 державних підприємств та одне акціонерне товариство з державною часткою майна більше 50,0%.

В управлінні Управління капітального будівництва облдержадміністрації перебуває державне підприємство «Готель «Слов'янський». Всі інші суб'єкти знаходяться в управлінні центральних органів влади.

Станом на 01.11.2015 в переліку об'єктів державної власності, що підлягають приватизації, налічується 37 об'єктів, з них 35 – підлягає приватизації разом із земельними ділянками.

Станом на 30.09.2015 діяло 703 договори оренди державного майна, за якими до Державного бюджету очікується надходження в сумі 9,0 млн гривень.

Станом на 01 жовтня 2015 року у Переліку об'єктів права спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Чернігівської області обліковується 155 комунальних підприємств, установ, закладів, в оперативному управлінні або господарському віданні яких перебуває 2082 інвентарні об'єкти нерухомості.

За підсумками 2015 року загальний обсяг доходів комунальних підприємств від реалізації товарів (робіт, послуг) очікується в сумі 352,0 млн гривень. Чистий прибуток становитиме 2,0 млн гривень.

Станом на 01 жовтня 2015 орендодавцями нерухомого комунального майна спільної власності виступають 41 підприємство, установа, заклад, якими укладено 418 договорів оренди.

За підсумками 2015 року від оренди комунального майна очікується надходження 6,5 млн грн, з них до обласного бюджету – 2,8 млн гривень.

Основні завдання на 2016 рік:

- підвищення ефективності управління суб'єктами господарювання

державного і комунального секторів економіки;

- збереження і ефективного використання державного та комунального майна, збільшення надходжень до Державного і місцевих бюджетів від його використання.

Очікувані результати:

- підвищення ефективності діяльності господарюючих суб'єктів державного та комунального секторів економіки;
- збереження та ефективного використання об'єктів державної та комунальної власності;
- забезпечення надходження коштів до Державного і місцевих бюджетів.

4. Реальний сектор економіки

4.1. Промисловість

Промисловому комплексу області у 2015 році притаманні тенденції, характерні для України в цілому. За січень-жовтень індекс промислового виробництва становив 88,9%.

Негативно вплинули на розвиток промисловості регіону втрата традиційних ринків збуту продукції, у першу чергу Російської Федерації, звуження внутрішнього споживання через скорочення доходів населення, недостатня інвестиційна привабливість промислових підприємств, низький рівень впровадження інновацій для освоєння випуску нових видів продукції через обмежені фінансові можливості виробників, недостатність фінансування державних програм розвитку реального сектора економіки та інші фактори.

Значний вплив на формування інтегрального показника спричинило зменшення обсягів виробництва у добувній промисловості (-17,8%).

Із галузей переробної промисловості (-8,5%) приріст спостерігався у виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції (+3,7%) за рахунок збільшення обсягів виробництва пластмасових виробів, скла та виробів зі скла.

Від'ємний результат отримано у виробництві хімічних речовин і хімічної продукції (-9,7%); виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності (-39,0%), легкій промисловості (-20,0%), металургійному виробництві (лиття металів), виробництві готових металевих виробів (-21,8%).

Наростили обсяги підприємства з виробництва електричного устаткування (+4,3%), автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів (+29,0%). Водночас, не вдалось подолати негативні тенденції в цілому в машинобудуванні (-13,8%), зокрема у виробництві електронної та оптичної продукції, машин і устаткування та електричного устаткування (-66,9%).

Спостерігається активізація виробництва на підприємствах, які працюють на виконання державних оборонних замовлень.

Індекс виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів в області становив 99,9%, з них виробництва харчових продуктів – 100,1%.

Наростили обсяги виробництва такі галузі:

- виробництво борошна, круп та крохмалю (+15,4%) за рахунок збільшення обсягів виробництва житнього борошна, деяких видів круп та майже в 3 рази перевищено обсяги виробництва крохмалю картопляного;

- перероблення риби (+10,6%), збільшено обсяги виробництва по всьому асортименту продукції, окрім оселедців солених;

- виробництво олії та тваринних жирів (+16,4%) де виробники мають налагоджені канали збуту. Соняшникова олія користується попитом не тільки в Україні, а й в Білорусі, Ізраїлі та країнах ЄС;

- перероблення та консервування овочів та фруктів (+6,5%) (консервна продукція має стійкий попит на внутрішньому ринку та експортується до Білорусі та країн ЄС);

- виробництво молока та молочних продуктів (+5,2%). Переробні підприємства постійно ведуть роботу з пошуку нових ринків збуту продукції. Через закриття ринку Російської Федерації з минулого року поставки значно скоротились. На сьогодні молочна продукція реалізується в більш ніж 40 країн світу, 2 підприємства області отримали доступ до китайських ринків;

- виробництво пива. Пиво під торговою маркою «Чернігівське» відоме не тільки в Україні, а й далеко за її межами. Воно має міжнародний еко-сертифікат і на сьогодні це перша та єдина марка пива в Україні, яка підтвердила свої екологічні переваги сертифікатом. Пиво «Чернігівське» реалізується в Україні, а також експортується до Білорусі, Німеччини та окремі види пива виходять на ринок Індії, Англії та інших країн.

Негативна динаміка за результатами роботи підприємств у січні-жовтні 2015 року спостерігається на підприємствах з виробництва хліба, хлібобулочних та борошняних виробів (-16,4%), на що суттєво впливає конкуренція на ринку із виробниками сусідніх областей.

У постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря також скоротились обсяги виробництва (-11,8%), що пов'язано з економією паливно-енергетичних ресурсів.

З метою вирішення проблемних питань функціонування галузей, якими допущено відставання до минулорічних обсягів, в межах чинного законодавства вживаються заходи щодо стабілізації роботи промислових підприємств області.

Одним із напрямів відродження промисловості області, зокрема машинобудування, є залучення місцевих підприємств до виконання державних замовлень в оборонній сфері. З цією метою підписано Меморандум між обласною державною адміністрацією та Державним концерном «Укроборонпром» щодо співробітництва з підприємствами області у рамках виконання державного оборонного замовлення, зовнішньоекономічних контрактів та програм соціально-економічного розвитку. Також проведено ряд заходів за участю облдержадміністрації, представників Збройних Сил України, Державного науково-випробувального центру Збройних Сил України та керівників обласних підприємств з метою визначення можливих шляхів практичного залучення підприємств до виробництва продукції у сфері оборони,

кооперації між підприємствами України та вирішення завдань імпортозаміщення. Робота в цьому напрямі продовжиться і в 2016 році.

До кінця року очікується індекс промислового виробництва на рівні 90,8%.

Основні завдання на 2016 рік:

- підвищення ефективності функціонування промислового комплексу регіону;
- розвиток пріоритетних галузей промисловості регіону, діяльність яких має стратегічне значення для економіки області;
- підвищення конкурентоздатності харчових продуктів.

Очікувані результати:

- індекс промислового виробництва у 2016 році становитиме 100,2%;
- скорочення кількості збитково працюючих промислових підприємств області;
- формування ефективних мережевих структур у промисловості, зміцнення співробітництва між владою, бізнесом та наукою;
- нарощування на підприємствах легкої промисловості обсягів виробництва продукції для забезпечення Збройних Сил України та правоохоронних органів;
- підвищення якості продукції;
- забезпечення конкурентоспроможності промислової продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках, нарощування обсягів її реалізації та експорту, переорієнтація на нові ринки збуту продукції взамін втрачених у Російській Федерації та інших країнах СНД.

4.2. Аграрний комплекс

В області функціонує 986 сільськогосподарських підприємств, з них – 7 державних, 124 приватні, 297 господарських товариств, 20 сільськогосподарських кооперативів, 495 фермерських господарств та 43 інші.

За січень-жовтень 2015 року валової продукції сільського господарства вироблено на суму 8,5 млрд грн (у постійних цінах 2010 року), що становить 95,1% рівня відповідного періоду 2014 року, в т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – 94,9%, у господарствах населення – 95,3%.

Індекс обсягу виробництва продукції рослинництва становив 95,3%, у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – 95,0%, господарствах населення – 96,0%.

Скорочення обсягів виробництва продукції рослинництва спричинене меншими обсягами збору станом на 01.11.2015 порівняно з аналогічною датою 2014 року озимого ріпаку (у 3,9 разів менше), озимого ячменю (у 2,7 р.м.), жита озимого (-30,7%), кукурудзи на зерно (-21,8%) та ягід (-13,3%). Разом з тим, збільшено обсяги збору ярого ріпаку (у 2,4 рази), проса (у 1,8 рази), соняшнику (+29,1%), плодово-ягідних культур (+23,4%), зернобобових культур (+21,6%), цукрового буряку (+19,1%), сої (+12,3%).

Індекс виробництва продукції тваринництва становив 94,3%, у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – 94,6%, господарствах населення – 94,1%.

У тваринництві через зменшення поголів'я худоби та птиці скоротилось виробництво м'яса худоби та птиці і молока в сільськогосподарських підприємствах та молока і яєць в господарствах населення.

Так, чисельність поголів'я ВРХ зменшилась на 3,7% (становить 218,5 тис. гол.), в т.ч. корів – на 3,9% (119,3 тис. гол.), поголів'я свиней – на 11,4% (194,3 тис. гол.), поголів'я птиці – на 3,3% (4070,3 тис. гол.).

По всіх категоріях господарств зменшилась реалізація на забій худоби та птиці у живій масі до 47,4 тис. т (-14,6%), виробництво молока – до 474,1 тис. т (-3,8%). Водночас зросло виробництво яєць до 261,3 млн. шт. (+0,7%).

Здійснюється будівництво тваринницьких об'єктів, зерносховищ та інших об'єктів виробничої інфраструктури.

Основні завдання на 2016 рік:

- раціоналізація структури сільськогосподарського виробництва з метою зростання його доданої вартості;
- технологічне переоснащення діючих та створення високотехнологічних нових підприємств з виробництва та переробки сільгосппродукції;
- розвиток сучасних форм кооперації в аграрному секторі;
- сприяння самозайнятості та підтримка розвитку неаграрних видів бізнесу у сільській місцевості.

Очікувані результати:

- прогнозується виробити всіма категоріями господарств зерна (у вазі після доробки) 3664,0 тис. т, цукрових буряків – 305,5 тис. т, олійних культур – 574,4 тис. т, картоплі – 1476,6 тис. т, овочів – 196,8 тис. т, м'яса худоби та птиці – 50,9 тис. т, молока – 552,5 тис. т, яєць – 296,4 млн шт, що дозволить наростити виробництво валової сільськогосподарської продукції на 2,0%.

4.3. Транспорт і зв'язок

На даний час маршрутна мережа області налічує 274 приміські та 178 міжміських внутрішньообласних автобусних маршрутів загального користування, які обслуговують близько 120 перевізників. В області функціонує 31 автостанція.

За 9 місяців 2015 року на конкурсних засадах продовжено роботу 76 автобусних маршрутів, на яких задіяно 169 одиниць транспортних засобів.

За січень-вересень 2015 року підприємствами автомобільного транспорту та фізичними особами-підприємцями перевезено 748,7 тис.т вантажів, що на 24,8% менше відповідного періоду 2014 року. Вантажооборот зменшився на 27,0% і становить 324,0 млн т.км.

Пасажирським автотранспортом області перевезено 36,6 млн пас., що на 20,9% менше, ніж за відповідний період попереднього року. Обсяг виконаного пасажирообороту зменшився на 10,7% і становить 476,1 млн пас.км.

Доходи від послуг зв'язку за січень-вересень 2015 року у порівнянні з відповідним періодом 2014 року збільшились на 12,7% і становлять 803,7 млн грн, в тому числі населенню надано послуг на 548,1 млн грн (+6,4%).

Серед видів зв'язку найбільшим попитом користувався мобільний – 65,5% загального обсягу. Частка телефонного зв'язку становила 14,2%.

Станом на 1 жовтня 2015 року телефонна мережа області нараховувала 246,3 тис. основних телефонів, у т.ч. в сільській місцевості – 50,5 тисяч. Це на 13,5 тисяч (на 5,2%) менше, ніж на 1 жовтня 2014 року.

Поштова мережа області налічує 564 об'єкти поштового зв'язку, в т.ч. сільських - 466, міських - 98.

Основні завдання на 2016 рік:

- надання якісних та безпечних послуг з пасажирських автоперевезень в області;
- розвиток мережі внутрішньообласних автобусних маршрутів загального користування;
- розвиток телекомунікаційних мереж загального користування.

Очікувані результати:

- підвищення якості і доступності пасажирських автотранспортних послуг;
- підвищення рівня безпеки перевезень пасажирів;
- підвищення надійності телекомунікаційних мереж загального користування.

4.4. Споживчий ринок. Цінова політика

Скорочення купівельної спроможності населення через падіння реальних доходів населення, зокрема, реальної заробітної плати (за 9 міс 2015 року її темп склав 75,5 %), накопичення заборгованості із виплати заробітної плати (на 31,9 % до 24,0 млн грн), скорочення кредитування сфери оптової та роздрібно торгівлі і споживчого кредитування (на 26,0 %) та зростання цін на споживчому ринку спричинило негативну динаміку у сегменті внутрішньої торгівлі.

Оборот роздрібно торгівлі (за всіма каналами реалізації) за 10 місяців 2015 року зменшився на 18,0 % і становив 17,5 млрд гривень.

Водночас продовжувався подальший розвиток інфраструктури споживчого ринку та збільшення присутності товарів вітчизняного (у т. ч. місцевого) виробництва.

Станом на 01.01.2015 в області діяли 8,3 тис. стаціонарних об'єктів роздрібно торгівлі, 64 ринки і 1,6 тис. закладів ресторанного господарства.

З початку 2015 року в області розширили присутність, розпочали діяльність 98 об'єктів роздрібно торгівлі та ресторанного бізнесу. Протягом 9 місяців 2015 року в експлуатацію введено торгової площі у магазинах, критих ринках, павільйонах – 60,0 тис. м², їдальні, кафе та закусочні на 286 посадкових місць.

За рахунок збільшення присутності на споживчому ринку вітчизняних (у т. ч. місцевих) товаровиробників, забезпечено вищу, ніж в середньому по Україні, питому вагу реалізації товарів вітчизняного виробництва через

торговельну мережу підприємств юридичних осіб (область – 67,2 %, Україна – 59,7%, у т.ч. продовольчих, відповідно, 88,8% і 85,4%; непродовольчих – 46,1% та 41,1%).

Індекс споживчих цін в області у жовтні 2015 року по відношенню до грудня попереднього року становив 141,2 % (Україна – 139,5 %), у т. ч. на продукти харчування – 134,4 % (Україна – 134,1 %).

Вагомий вплив на динаміку споживчих цін мала ситуація на ринку продуктів харчування, що пов'язане зі змінами цін виробників у харчовій промисловості. На продовольчому ринку з початку 2015 року найбільше подорожчали олія (на 57,5 %), фрукти (на 57,3 %), макаронні вироби (на 45,4 %), цукор (на 44,8 %), риба та продукти з риби (на 39,5 %), а також хліб і хлібопродукти (на 37,2 %) та яйця (на 24,1 %).

Також істотним чинником, що вплинув на загальний показник інфляції, було зростання цін (тарифів) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива в цілому на 106,6 %, яке відбулось головним чином за рахунок підвищення вартості природного газу в 3,6 рази.

З метою нівелювання цінових коливань та стабільного функціонування продовольчого ринку у містах та районах області регулярно проводяться ярмаркові заходи з продажу сільськогосподарської продукції та харчових продуктів за цінами виробника. Упродовж 2015 року проведено 2,7 тис. продовольчих ярмарків, на яких було реалізовано 16,3 тис. тонн сільськогосподарської продукції на загальну суму понад 176,7 млн гривень.

Основні завдання на 2016 рік:

- створення сприятливих умов для стабільного та ефективного функціонування споживчого ринку;
- реалізація державної цінової політики, недопущення цінових спекуляцій на споживчому ринку;
- підвищення рівня захисту прав населення на споживання якісних та безпечних для життя і здоров'я товарів і послуг;
- проведення економічного обстеження, аналізу та оцінки розвитку споживчого ринку.

Очікувані результати:

- розширення товарного асортименту і номенклатури продукції місцевих виробників;
- забезпечення доступності споживчих товарів та побутових послуг для населення сільської місцевості, зменшення економічних диспропорцій розвитку у сфері споживчого ринку між містами і районами області;
- підтримка збалансованості продовольчого ринку та упередження виникнення ажіотажних проявів;
- стабілізація цінової ситуації, насичення споживчого ринку товарами за доступними цінами;

- забезпечення дієвого контролю за якістю і безпекою продукції, робіт (послуг), що виробляються та реалізуються (надаються) на споживчому ринку, підвищення рівня захисту прав та інтересів споживачів;
- зростання кількісних показників розвитку споживчого ринку, зокрема збільшення обороту роздрібної торгівлі на 0,1 % до рівня 25,2 млрд грн, у розрахунку на одну особу – 24,3 тис. гривень.

5. Соціальна і гуманітарна сфери

5.1. Демографічна ситуація, підтримка сімей, дітей та молоді, гендерна політика

Станом на 01.01.2015 на території області проживало 1055,7 тис. осіб, на 01.09.2015 чисельність скоротилась до 1049,7 тис. осіб, в першу чергу за рахунок природного скорочення населення. І хоча у 2005-2012 роках рівень природного скорочення зменшувався, протягом останніх трьох років значення показника зростає. У 2014 році кількість померлих перевищила кількість народжених більше, ніж на 10 тис. осіб. У розрахунку на 1000 населення загальний коефіцієнт природного скорочення населення становив 10,2, що є найгіршим показником в Україні. За показниками народжуваності область також займає одне з останніх місць – 9,0 осіб на 1000 наявного населення.

В області проживає 6596 багатодітних сімей, в яких виховується 22181 дитина. Спостерігається тенденція до збільшення кількості багатодітних сімей. Протягом I півріччя 2015 року число сімей збільшилось на 6,7% у порівнянні з минулим роком. Більше половини (близько 3,4 тис.) багатодітних сімей звільнені від оплати за харчування дітей в загальноосвітніх закладах області, 1686 (25,6 %) сімей отримали гуманітарну допомогу.

Забезпечується право багатодітних сімей на користування пільгами, наданими діючим законодавством. Станом на 01.10.2015 більше 6,5 тис. багатодітних сімей скористались пільгами з оплати житлово-комунальних послуг, на придбання твердого палива та скрапленого газу готівкою – 2 тис. сімей, на позачергове встановлення квартирних телефонів та 50,0% знижку абонентної плати за користування телефоном – 942 сім'ї.

В рамках виконання обласної програми «Реалізація Стратегії демографічного розвитку Чернігівської області на період до 2015 року» майже всі сім'ї, в яких виховується 5 і більше дітей (більше 500 сімей), охоплені заходами щодо поліпшення їх соціально-побутових умов.

За материнську самовідданість, народження і зразкове виховання дітей, забезпечення умов для всебічного їх розвитку у 2015 році 40 жінкам області присвоєно почесне звання України «Мати-героїня».

З кожним роком зростає кількість дітей, які виховуються у прийомних сім'ях (ПС) та дитячих будинках сімейного типу (ДБСТ). Станом на 01.10.2015 порівняно з 01.10.2014 загальне число вихованців у цих альтернативних формах збільшилось у регіоні на 5,5% (з 436 до 460), зокрема кількість ДБСТ зросла на 29,4% (з 17 до 22).

Протягом 9 місяців 2015 року створено 12 прийомних сімей та 5 дитячих будинків сімейного типу, до цих альтернативних форм сімейного виховання влаштовано 43 дитини, до кінця 2015 року планується всього влаштувати 59 дітей.

Протягом січня-вересня 2015 року в області отримали статус дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, 200 осіб, а до сімейних форм виховання всього влаштовано 228 дітей (42 – усиновлено, 120 – під опіку, піклування, 43 – у прийомні сім'ї та дитячі будинки сімейного типу, 13 – тимчасово у сім'ї родичів, знайомих, 10 – повернуто у біологічну сім'ю).

Робота з надання соціальних послуг сім'ям, дітям та молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги, здійснювалась в області центрами соціальних служб через їх раннє виявлення та соціальний супровід.

Протягом 9 місяців 2015 року надавались соціальні послуги майже 24 тис. сімей, в яких виховується 28 тис. дітей. Для комплексного надання послуг щодо вирішення проблем 1426 сімей було взято під соціальний супровід.

З метою забезпечення виховання дітей в біологічних родинах, запобіганню вилучення дітей із сімей центри СССДМ області працювали із 487 сім'ями (в них 1014 дітей), де батьки чи особи, які їх замінюють, ухиляються від виконання батьківських обов'язків, та в яких існував ризик передачі дітей до інтернатних закладів.

Продовжувалася робота щодо попередження насильства у сім'ї. На регіональному рівні відпрацьовано механізм взаємодії між відповідними структурними підрозділами, правоохоронними органами, соціальними структурами щодо організації роботи з попередження домашнього насильства та надання допомоги потерпілим від домашнього насильства. Протягом 9 місяців 2015 року в області зафіксовано 3060 звернень з приводу насильства у сім'ї, що на 19,9 % менше порівняно з аналогічним періодом 2014 року.

З метою забезпечення належної організації діяльності дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, здійснення заходів із літнього оздоровлення та відпочинку дітей станом на 10.10.2015 використано 36,9 млн гривень.

Забезпечено оздоровленням та відпочинком 48833 дітей шкільного віку, що складає 50,8 % від загальної чисельності дітей шкільного віку. Оздоровчими та відпочинковими послугами забезпечено 98,9% дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Влітку 2015 року працювало 23 заклади оздоровлення, 469 таборів з денним перебуванням, 1 наметове містечко.

Також отримали оздоровчі та відпочинкові послуги:

- 81,9% дітей, батьки яких загинули, постраждали або беруть участь у проведенні АТО (856 осіб);
- 40,6% дітей внутрішньо переміщених осіб (308 осіб);
- 63,7% дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей (7299 осіб);
- 36% дітей-інвалідів (690 осіб);
- 37,6% дітей, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи (3024 особи);

- 92,9% дітей, батьки яких загинули від нещасних випадків на виробництві або під час виконання службових обов'язків (26 осіб);

- 47,2% дітей, які перебувають на диспансерному обліку (12170 осіб).

Проведено ряд заходів, спрямованих на реалізацію молодіжних ініціатив, формування здорового способу життя, активної життєвої позиції.

Основні завдання на 2016 рік:

- підтримка сімейних цінностей та профілактика соціального сирітства, запровадження нових форм надання допомоги сім'ям, які опинились у складних життєвих обставинах, багатодітним сім'ям;

- забезпечення права дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, на виховання у сімейному оточенні, розвиток сімейних форм виховання;

- зменшення рівня дитячої бездоглядності та безпритульності, інших антигромадських проявів серед дітей;

- соціальне становлення та підтримка молоді;

- проведення просвітницької роботи з пропаганди здорового способу життя;

- утвердження рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. Протидія торгівлі людьми.

Очікувані результати:

- створення 2 дитячих будинків сімейного типу та 24 прийомних сімей у містах та районах області, влаштування до них 60 дітей;

- зменшення кількості сімей з дітьми, що опинились у складних життєвих обставинах;

- зменшення кількості дітей, позбавлених батьківського піклування;

- збільшення кількості кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі, опікуни/піклувальники;

- збільшення кількості багатодітних сімей, особливо молодих, зменшення неповних сімей, в яких дітей виховує один із батьків;

- мінімізація асоціальних проявів у життєдіяльності сім'ї, передусім насильства, зменшення кількості випадків проявів домашнього насильства, жорстокого поводження з дітьми;

- підвищення рівня свідомого ставлення молоді до збереження здоров'я, відмова від шкідливих звичок;

- надання якісних оздоровчих та відпочинкових послуг;

- підвищення рівня гендерного інтегрування у системі державного управління, розширення можливостей поєднання сімейних обов'язків та професійної діяльності жінок і чоловіків, недопущення дискримінації за ознакою статі.

5.2. Ринок праці

За I півріччя 2015 року порівняно з відповідним періодом попереднього року рівень економічної активності населення області у віці 15-70 років знизився з 65,6 % до 62,9 % (що характерно і для країни в цілому – з 63,3 % до 62,3 %).

Рівень зайнятості економічно активного населення області відповідного віку також скоротився з 58,7 % до 55,7 % (по Україні – з 57,9 % до 56,5 %).

Чисельність безробітних громадян за цей період збільшилась з 53,3 тис. чол. до 55,4 тис. чол., відповідно рівень безробіття (за методологією МОП) зріс з 10,5 % до 11,5 % економічно активного населення (по країні – з 8,6 % до 9,2 %).

За 9 місяців 2015 року у центрах зайнятості області взято на облік 21,8 тис. безробітних громадян – на 5,2 % більше, ніж за відповідний період 2014 року. Загалом перебувало на обліку та отримувало комплекс соціальних послуг 38,4 тис. безробітних громадян (на 9,8 % більше показника 2014 року).

За 9 місяців 2015 року у центрах зайнятості області були наявними 20,5 тис. вакансій для укомплектування (на 6,5 % більше), кількість вакансій із заробітною платою вище мінімальної перевищує 90 %; рівень укомплектування поданих роботодавцями вакансій досяг 81,3 % (рік тому – 77,2 %). Проте навантаження на 1 вільне робоче місце станом на кінець вересня залишається значним – 15 осіб проти 8 на цю дату 2014 р.

З початку дії постанови Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 509 «Про облік осіб, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції» в центрах зайнятості області отримували комплекс соціальних послуг 1,3 тис. внутрішньо-переміщених осіб. З них 293 особи працевлаштовано, 16 громадян отримали одноразово допомогу по безробіттю задля організації підприємницької діяльності, 36 осіб набували актуальних на ринку праці регіону професій, 214 – взяли участь у громадських та інших роботах тимчасового характеру.

Ведеться активна робота щодо надання соціальних послуг демобілізованим військовослужбовцям, які повернулися із зони АТО та не мають роботи: за 9 місяців взято на облік 562 такі особи, 109 з них вже отримали роботу (62 особи отримали допомогу по безробіттю одноразово і започаткували власну справу), 75 – скеровано на професійне навчання, 69 – залучено до тимчасової зайнятості; усі отримували належну їм допомогу по безробіттю.

Загалом до активних форм сприяння зайнятості протягом 9 місяців 2015 року було залучено 22 тис. безробітних громадян – 57,4 % від загальної кількості осіб, що перебували на обліку.

Середньомісячна заробітна плата штатних працівників за січень-жовтень 2015 року склала 3211 грн, що на 20,4 % більше січня-жовтня 2014 року. У реальному вимірі вона зменшилась на 23,2%.

В цілому за 2015 рік очікується зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників у порівнянні з попереднім роком на 21,2 % до 3260 гривень.

Станом на 1 листопада 2015 року загальна сума заборгованості із виплати заробітної плати складала 24,9 млн грн і збільшилась з початку року на 36,8 %, в тому числі на економічно активних підприємствах – 14,8 млн грн, що на 70,9 % більше, на підприємствах-банкрутах – 9,5 млн грн (на 5,6 % більше), та на підприємствах, що призупинили діяльність, – 0,6 млн грн (7,8 % більше).

Зважаючи на сучасний стан промислової безпеки та охорони праці на виробництві, що визначається певним рівнем виробничого травматизму та

професійної захворюваності, заходи у цій сфері спрямовані на зменшення кількості аварій, нещасних випадків і професійних захворювань.

Найпоширенішими організаційними причинами нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом є: порушення трудової і виробничої дисципліни, правил безпеки руху, вимог безпеки під час експлуатації обладнання, устаткування, машин, механізмів тощо та під час експлуатації транспортних засобів.

Найпоширеніші технічні причини: незадовільний технічний стан виробничих об'єктів, будинків, споруд, психофізіологічні причини: особиста необережність потерпілого; травмування внаслідок протиправних дій інших осіб.

Основні завдання на 2016 рік:

- повернення безробітних до продуктивної зайнятості та стимулювання самозайнятості населення і створення нових робочих місць суб'єктами малого підприємництва;
- підвищення рівня оплати праці;
- створення належних безпечних і здорових умов праці на підприємствах, установах і організаціях усіх форм власності, зниження виробничого травматизму та професійних захворювань в області.

Очікувані результати:

- підвищення рівня зайнятості населення, розширення сфери докладання праці;
- покращення якості робочої сили, задоволення потреб роботодавців у кваліфікованих кадрах;
- посилення мотивації до легальної зайнятості та зростання доходів населення, зокрема заробітної плати, скорочення частки низькооплачуваних працівників, зменшення розшарування населення за рівнем доходів, скорочення (ліквідація) заборгованості із виплати заробітної плати на підприємствах, установах та організаціях області;
- збільшення середньомісячної заробітної плати на 13,5% до 3700 гривень;
- приведення робочих місць у відповідність до вимог нормативних актів про охорону праці, атестація робочих місць за умовами праці на кожному робочому місці з несприятливими умовами;
- зниження рівня виробничого травматизму.

5.3. Система соціального захисту та соціального забезпечення населення

На 01.10.2015 державні соціальні допомоги по області отримували 70,3 тис. осіб. На виплату всіх видів державних соціальних допомог сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам, особам, які проживають разом з інвалідом I чи II групи внаслідок психічного розладу, спрямовано субвенції з державного бюджету на загальну суму 712,8 млн грн, що на 4,5 % більше (680,9 млн грн), ніж на 01.10.2014.

Право на пільги за соціальною ознакою мають 336,1 тис. осіб, що становить майже третину жителів області. Станом на 01.10.2015 на надання пільг та

житлових субсидій по оплаті за житлово-комунальні послуги, придбання твердого палива та скрапленого газу, послуг зв'язку, інших пільг передбачених законодавством, компенсаційні виплати за пільговий проїзд окремих категорій громадян спрямовано 303,9 млн гривень.

Мережа територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг) в області станом на 30.10.2015 становить 26 (8 – у селищах та 18 – у містах).

У структурі територіальних центрів соціального обслуговування створено і діють 28 відділень соціальної допомоги вдома, 19 відділень соціально-побутової адаптації, 3 відділення соціально-медичних послуг, 26 відділень організації надання адресної натуральної та грошової допомоги, 28 стаціонарних відділень для постійного або тимчасового проживання.

Територіальними центрами надається понад 50 видів різноманітних соціально-побутових та реабілітаційних послуг пенсіонерам, інвалідам, самотнім непрацездатним громадянам. Пріоритетними завданнями діяльності територіальних центрів є підвищення якості надання соціальних послуг, впровадження нових видів послуг та інноваційних форм соціальної роботи.

В області функціонує 9 будинків-інтернатів, із них: 2 геріатричні пансіонати, розраховані на 815 ліжко-місць; 5 психоневрологічних інтернатів (3 для жінок та 2 для чоловіків), розраховані на 960 ліжко-місць; 2 дитячі будинки-інтернати для дітей з вадами фізичного, розумового розвитку та психічними розладами, які потребують стороннього догляду, побутового і медичного обслуговування, освітніх та реабілітаційних послуг, розраховані на 230 ліжко-місць.

Реабілітацію дітей-інвалідів в області здійснюють 4 центри соціальної реабілітації. Про результативність реабілітаційного процесу в центрах свідчить те, що 90,0 % дітей виписуються з покращенням здоров'я.

У м. Чернігові функціонує центр соціальної адаптації бездомних та безпритульних, який розраховано на 22 місця нічного перебування осіб, позбавлених постійного місця проживання, а також осіб, звільнених з місць позбавлення волі, та який повністю забезпечує потребу Чернігова в ліжко-місцях. Основним завданням центру є виявлення бездомних осіб та надання їм соціальних послуг, сприяння реєстрації переважного місцезнаходження, а також надання допомоги у відновленні втрачених документів, майнових і житлових прав, сприяння працевлаштуванню.

Здійснюються заходи по забезпеченню сприятливих умов для соціальної інтеграції осіб з обмеженими фізичними можливостями покращення їх соціального забезпечення. В області зареєстровано 80,1 тис. осіб з інвалідністю.

Протягом 2015 року видано 4,7 тис. одиниць технічних засобів реабілітації, із них 341 крісло колісне, та видано 11,3 тис. направлень на забезпечення протезно-ортопедичними виробами та ортопедичним взуттям, із них для дітей-інвалідів – 1558.

В органах соціального захисту населення на обліку для забезпечення санаторно-курортними путівками перебуває 4,6 тис. осіб із числа інвалідів та ветеранів війни. Протягом 9 місяців 2015 року для забезпечення вищезазначеної

категорії осіб санаторно-курортним лікуванням видано 670 санаторно-курортних путівок, це становить 14,6% від загальної потреби.

З метою забезпечення спецавтотранспортом на обліку перебуває 2,2 тис. інвалідів, із них 75 інвалідів війни, які брали безпосередню участь у бойових діях у період Великої Вітчизняної війни та війни з Японією. Протягом 2015 року інвалідам видано 12 автомобілів.

Для виконання програми «Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», на 2015 рік з Державного бюджету передбачено 47,5 млн гривень. Протягом січня-жовтня 2015 року виділено 39,2 млн грн, що використано в установленому порядку для надання допомог та компенсацій.

В органах соціального захисту населення області обліковується 4589 учасників бойових дій з числа учасників АТО, 70 інвалідів війни та 277 членів сімей загиблих учасників АТО.

На обліку для забезпечення санаторно-курортними путівками станом на 17.11.2015 перебуває 156 осіб з числа учасників АТО.

Протягом 2015 року з числа зазначеної категорії громадян санаторно-курортними путівками забезпечено 90 осіб, з них 8 путівок закуплено за рахунок коштів місцевого бюджету.

Для забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації у 2015 році звернулося 14 осіб з числа учасників антитерористичної операції. На даний час 8 осіб забезпечено необхідними засобами реабілітації.

У листопаді 2015 року на психологічну реабілітацію направлено 38 осіб даної категорії.

В області реалізуються бюджетні програми щодо забезпечення житлом членів сімей загиблих учасників АТО та інвалідів I, II групи внаслідок участі в АТО, а також осіб, які брали безпосередню участь в АТО і втратили функціональні можливості нижніх кінцівок та потребують покращення житлових умов.

На квартирному обліку для забезпечення житлом станом на 01.11.2015 в області перебували 33 родини загиблих учасників антитерористичної операції та інвалідів I, II групи з числа учасників АТО та 5 осіб, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, втратили функціональні можливості нижніх кінцівок. На даний час отримано 13 квартир.

На особливому контролі знаходиться питання призначення і виплати всіх видів державних допомог громадянам, що переселилися з Автономної Республіки Крим, міста Севастополя та окупованих територій Донецької і Луганської областей. Зокрема, забезпечено прийом цих громадян за місцем тимчасового перебування та розгляд їх звернень у першочерговому порядку. При цьому надається допомога заявникам в отриманні відповідних документів.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 року № 505 в області за щомісячною адресною допомогою для компенсації оплати за житлово-комунальні послуги звернулось 5371 сім'я.

Для призначення усіх видів державних допомог звернулось 1066 осіб. Державні соціальні допомоги виплачено 973 особам.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 року № 509 районними органами соціального захисту населення обліковано

9767 осіб (6559 сімей), які переїхали з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції.

Системою соціального страхування в області охоплено 250,0 тис. застрахованих осіб та 361,8 тис. пенсіонерів.

Середній розмір пенсійної виплати з урахуванням пенсійного забезпечення військовослужбовців та деяких інших категорій громадян станом на 01.11.2015 року становить 1566,24 грн, що на 45,8 % перевищує прожитковий мінімум для осіб, які втратили працездатність.

Доходи бюджету Головного управління Пенсійного фонду в області, одержані з усіх джерел фінансування, на кінець року очікуються у сумі близько 6823,0 млн грн, 293,6 млн грн або на 5,5 % більше, ніж у 2014 році.

Забезпечується своєчасне призначення та перерахунок пенсій, стабільне та в повному обсязі фінансування виплати пенсій та грошової допомоги.

Основні завдання на 2016 рік:

- реалізація конституційних прав громадян на соціальний захист, забезпечення рівня життя всіх груп населення не нижче прожиткового мінімуму;
- надання послуг соціальної підтримки внутрішньо переміщеним особам;
- соціальний захист учасників антитерористичної операції;
- підвищення стандартів життя людей з особливими потребами;
- соціальний захист громадян, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- надання різних видів соціальних послуг соціально незахищеним верствам населення;
- збереження стабільності пенсійного забезпечення громадян.

Очікувані результати:

- забезпечення своєчасного та в повному обсязі надання населенню всіх видів допомог, субсидій та пільг, передбачених чинним законодавством;
- створення умов для повноцінної життєдіяльності осіб з особливими потребами;
- сприяння соціальному захисту громадян, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- створення належних умов для тимчасового або постійного проживання внутрішньо переміщених осіб;
- підвищення розміру пенсійних виплат.

5.4. Охорона здоров'я

Станом на 01.10.2015 у системі медичної допомоги області функціонує 28 обласних медичних закладів, 22 центральні районні лікарні, 6 районних, 6 міських, 1 дитяча, 2 дільничні лікарні, 2 пологові будинки, 18 центрів первинної медико-санітарної допомоги, 2 дитячі поліклініки, 4 стоматологічні поліклініки та 2 дитячі санаторія. До складу центральних районних лікарень та центрів первинної медико-санітарної допомоги входять, як підрозділи, 151 амбулаторія (з них 47 міських та 104 сільські лікарські амбулаторії) і 663 фельдшерсько-акушерські пункти.

Ліжковий фонд медичних закладів області становить 10939 ліжок. Незважаючи на щорічне скорочення ліжкового фонду, показник забезпеченості на 10 тис. населення залишається найбільшим серед областей України і становить 104,5%, що значно перевищує показник по Україні (79,9%).

Загальна кількість лікарів (без зубних лікарів) на 01.10.2015 становить 3678 або 35,1 на 10 тис. населення, та середнього медичного персоналу 10780 осіб або 102,9 на 10 тис. населення.

Медична допомога на засадах загальної практики-сімейної медицини в області надається у 34 медичних закладах, з них 28 (82,4%) – заклади сільських адміністративних районів. За дільницями ЗПСМ закріплено 686254 особи (65,5% від всього населення області). Медичну допомогу надають 313 сімейних лікарів, з них 189 (60,4%) працює у лікувально-профілактичних закладах сільських адміністративних районів.

На фінансове утримання закладів охорони здоров'я у січні-вересні 2015 року спрямовано 951,1 млн грн, що на 13,2% більше відповідного періоду минулого року. На забезпечення хворих медикаментами спрямовано 50,1 млн грн, харчуванням – 17,0 млн гривень. Видатки на одного мешканця збільшились на 16,4% і становлять 908,34 гривень.

За 9 місяців 2015 року з різних джерел фінансування на покращання матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я області використано 21,4 млн грн, з них 9,5 млн грн – на ремонтно-будівельні роботи; 11,6 млн грн – на придбання медичного обладнання та апаратури; 357,2 тис.грн – на придбання санітарного автотранспорту.

В медичних закладах області налічується 682 одиниці санітарного автотранспорту, що становить 78,3% від нормативної потреби. Експлуатуються понад 8 років 368 машин, що становить 53,9% від наявного автотранспорту.

Основні завдання на 2016 рік:

- продовження реформування сфери охорони здоров'я області з акцентом на первинну ланку, в першу чергу на амбулаторії загальної практики-сімейної медицини;
- покращення надання медичної допомоги матерям та дітям;
- профілактика та лікування соціально небезпечних хвороб.

Очікувані результати:

- збільшення відсотку населення, що отримує допомогу у сімейних лікарів;
- зниження рівня немовлячої смертності;
- зниження рівня захворюваності на туберкульоз, онкологічні захворювання;
- зниження рівня захворюваності і смертності від ВІЛ-інфекції/СНІДу;
- оптимізація кардіологічного ліжкового фонду, наближення сучасної високоякісної кардіологічної допомоги до населення;
- підвищення рівня поінформованості населення про ризики виникнення онкологічних захворювань.

5.5. Освіта

В області функціонує 427 дошкільних навчальних закладів. Суспільним дошкільним вихованням охоплено 92,7% дітей віком від 3-х до 6-ти років. Усіх дітей п'ятирічного віку охоплено різними формами здобуття дошкільної освіти. За 10 місяців 2015 року відкрито 4 дошкільних заклади та 8 типових груп.

У 2015-2016 навчальному році загальну середню освіту надають 578 загальноосвітніх навчальних закладів області з контингентом 90,5 тис. учнів. Вперше сіли за парти 10,1 тис. першокласників.

Для реалізації гарантованого права на отримання якісної загальної середньої освіти діють освітні округи, центрами яких є 121 опорна школа. Продовжується робота щодо вдосконалення їх функціонування, створення єдиного освітнього простору в межах освітнього округу.

Для задоволення якісних освітніх потреб в умовах децентралізації, об'єднання територіальних громад до початку навчального року проведено оптимізацію мережі навчальних закладів. Закрито 12 та реорганізовано 12 загальноосвітніх навчальних закладів. За відсутності учнівського контингенту «призупинено» діяльність 9 загальноосвітніх навчальних закладів.

Забезпечено гарячим харчуванням 84,5% школярів. Для всіх учнів, які проживають за межею пішохідної доступності, організовано підвіз до місць навчання і додому.

Систему позашкільної освіти представлено 70 закладами: 29 будинків школяра, 5 центрів дитячо-юнацького туризму і екскурсій, 10 станцій юних техніків, 1 станція юних натуралістів, 24 спортивні школи, Чернігівська Мала академія наук учнівської молоді Чернігівської обласної ради. У гуртках і секціях позашкільних навчальних закладів системи освіти свої навички та вміння розвивають понад 40 тис. школярів області (44,3% від загальної кількості дітей шкільного віку). Враховуючи заклади, підпорядковані Департаменту культури та іншим структурам, показник охоплення позашкільною освітою дітей та учнівської молоді становить 62,8% дітей.

20-ма професійно-технічними навчальними закладами області на ринок праці випущено 3022 кваліфіковані робітники, 65,0% з яких працевлаштовано за здобутою професією. Крім того, на замовлення обласного центру зайнятості проведено професійну перепідготовку 121 особи із числа незайнятого населення.

Відповідно до державного замовлення, у 2015 році проведено набір 2980 вступників (100,8% до плану). 2015-2016 навчальний рік в професійно-технічних навчальних закладах області розпочався з контингентом 6 162 учні, з них 3247 (53,0%) поряд з робітничою професією отримують повну загальну середню освіту. Підготовка робітничих кадрів здійснювалася з 74 професій для 6-ти галузей економіки, у тому числі: промисловості – 1772 учні, сільського господарства – 825, транспорту – 663, будівництва – 960, торгівлі і громадського харчування – 1320, ЖКГ і невиробничих видів побутового обслуговування населення – 622.

З 01 вересня 2015 року підготовка робітничих кадрів у професійно-технічних навчальних закладах області розпочалась за новими робочими

навчальними планами і програмами, розробленими на підставі Державних стандартів ПТО, затверджених у 2014 році з 30-ти робітничих професій.

Здійснюють освітню діяльність 23 вищі навчальні заклади, які забезпечують навчання понад 24 тисяч студентів. Послуги в перепідготовці та післядипломній освіті надає Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені К.Д.Ушинського.

Основні завдання на 2016 рік:

- розбудова мережі дошкільних навчальних закладів, підвищення рівня охоплення дітей дошкільною освітою;
- підвищення якості та рівного доступу населення до загальної середньої освіти;
- розвиток професійної освіти відповідно до потреб регіонального ринку праці, у т.ч. розвиток системи освіти впродовж життя;
- підвищення якості і конкурентоспроможності вищої освіти.

Очікувані результати:

- відкриття 10 дошкільних навчальних закладів (у тому числі 5 навчально-виховних комплексів) та 7 додаткових груп, в т.ч. шляхом стимулювання приватної ініціативи у сфері дошкільної освіти;
- рівний доступ дітей до якісної освіти;
- підвищення рівня конкурентоспроможності випускників шкіл, ПТНЗ та ВНЗ;
- забезпечення доступності та якості надання оздоровчих і відпочинкових послуг.

5.6. Культура і туризм

Мережа закладів культури і мистецтв складає: 774 клуби, 726 бібліотек, 32 музеї, 39 початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів, 4 парки, 1 зоопарк, 5 театральних підприємств, 2 навчальні заклади I-II рівня акредитації.

З початку 2015 року в області проведено низку культурно-мистецьких заходів з нагоди відзначення державних свят та пам'ятних дат, річниць народження видатних українців, фестивалів, конкурсів, зокрема, з нагоди 300-річчя освячення Катерининської церкви, Міжнародне літературно-мистецьке свято «Нетлінне «Слово...», обласне козацьке свято у м. Батурич, X Міжнародний фестиваль національних культур «Поліське коло», Відкритий фестиваль традиційної слов'янської культури та бойових єдиноборств «Київська Русь» та ряд інших. На проведення заходів використано 1,06 млн грн.

На поповнення бібліотечних фондів та передплату періодичних видань було використано 306,5 тис. гривень. Бібліотечні фонди бібліотек обласного підпорядкування поповнились на 3572 примірника книг.

Репертуар театральних підприємств поповнився 52 новими концертними програмами та 22 виставами.

Проведено 15 обласних конкурсів, в яких взяли участь 136 колективів та 1600 учнів ПСМНЗ (шкіл естетичного виховання). Використано 22,9 тис. грн з обласного бюджету.

Продовжувалися роботи з музеєфікації Кам'яниці П.Полуботка. За власні кошти музейного комплексу «Древній Любеч» здійснено ремонт музейного залу, де створюється експозиція «Хліб». Продовжуються роботи з ремонту двох експозиційних залів музейного комплексу.

Туристичний потенціал Чернігівської області представлено на виставках, які проходили на Зборах членів Товариства «Чернігівське земляцтво» (м. Київ, 16 січня 2015 року), відкритті туристичного сезону в м. Чернігів (17 квітня 2015 року) та на Міжнародному молодіжному фестивалі «Молодість. Мир. Майбутнє» (с. Олешня Ріпкинського району, 20 червня 2015 року). Проведено туристичну виставку «Чернігівщина туристична» у рамках відзначення Всесвітнього дня туризму в Україні (27 вересня 2015 року, м. Чернігів). 16-19 вересня 2015 року для представників туристичного бізнесу Республіки Латвія організовано інформаційно-презентаційний тур.

Оновлено рекламно-інформаційну та сувенірну продукцію із серії «Чернігівщина туристична», випущено інвестиційний паспорт туристичної галузі Куликівського району.

На державному обліку в області перебуває 310 пам'яток містобудування та архітектури, садово-паркового мистецтва (за уточненими даними). З них 135 – пам'яток національного значення, 175 – місцевого значення.

На виконання Обласної програми паспортизації об'єктів культурної спадщини містобудування та архітектури, садово-паркового мистецтва Чернігівської області на 2013-2020 роки у 2015 році доведені кошти в розмірі 140,0 тис. гривень. Укладено договір від 20.10.2015 № 1/10 з Науково-дослідним інститутом історії архітектури та містобудування щодо проведення паспортизації об'єктів культурної спадщини містобудування та архітектури, розташованих на території Козелецького, Коропського, Корюківського, Ріпкинського районів Чернігівської області.

Основні завдання на 2016 рік:

- зміцнення матеріально-технічної бази культури;
- розвиток культури і мистецтв;
- збереження та облік пам'яток містобудування та архітектури, садово-паркового мистецтва;
- популяризація туристично-рекреаційного потенціалу Чернігівщини;
- розвиток сільського та фестивального (подієвого) видів туризму.

Очікувані результати:

- формування гармонійного культурного середовища області;
- збереження та розвиток національної культурної спадщини;
- популяризація регіональної культурної індустрії;
- збереження пам'яток архітектури;
- підвищення інформаційних можливостей бібліотек, забезпечення доступу користувачів до інформаційних ресурсів;

- створення позитивного туристичного іміджу області; збільшення кількості туристів, що відпочивають у межах області;
- підвищення фахового та освітнього рівня працівників культури і мистецтв.

5.7. Фізична культура і спорт

Для занять фізичною культурою і спортом в області є 26 стадіонів, 411 спортзалів, 3 криті 25-ти метрових плавальні басейни, 942 спортивні майданчики (з них 33 з синтетичним покриттям), 760 футбольних полів, 41 фізкультурно-оздоровчий центр, 7 лижних, 4 веслувальні та 1 кінно-спортивна база, 109 стрілецьких тирів та 124 тренажерні зали.

Для організації фізкультурно-оздоровчої, реабілітаційної і спортивної роботи працюють 52 спортивні школи (ДЮСШ) з контингентом 15,9 тис. учнів, 2 школи вищої спортивної майстерності (ШВСМ), 3 центри фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх», центр інвалідного спорту «Інваспорт», 2 бази олімпійської підготовки (з біатлону та важкої атлетики), державний центр олімпійської підготовки з біатлону, державне підприємство «Олімпійський навчально-спортивний центр «Чернігів», 106 спортивних клубів (з контингентом 7693 особи), 62 громадські організації фізкультурно-спортивного спрямування.

В області розвивається 74 види спорту (у т.ч. 25 олімпійських), працюють 1906 штатних спортивних працівників (з яких 973 – викладачі фізичного виховання навчальних закладів усіх рівнів і 349 - тренери-викладачі).

Всіма видами спорту у спортивних школах, секціях і клубах систематично займаються 24,6 тис. чол. Фізкультурно-оздоровчою і реабілітаційною роботами охоплено 86,1 тис. осіб. До занять спортом та реабілітації засобами фізичної культури залучено більше 406 осіб з інвалідністю. Систематичними заняттями у спортивних школах охоплено майже 16,0% дітей і учнівської молоді віком 6-18 років, що проживають в області.

До складу збірних команд України (основний склад, кандидати і резерв) входять 195 представників Чернігівщини із 33 видів спорту – найвищий для області показник за всі часи. Станом на 01.11.2015 спортсменами області завойовано одну ліцензію на право участі в літніх 2016 року Олімпійських іграх в м. Ріо-де-Жанейро.

Основні завдання на 2016 рік:

- виконання планів підготовки провідних спортсменів Чернігівщини до літніх XXXI 2016 року Олімпійських і Паралімпійських ігор у м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія);
- зміцнення матеріально-технічної бази фізичної культури і спорту;
- удосконалення системи підготовки спортивних резервів.

Очікувані результати:

- досягнення рівня 20,0% охоплення дітей і учнівської молоді віком 6–18 років, залучених до занять у спортивних школах, секціях і клубах від загальної їх чисельності в області;

- відкриття 5-6 нових відділень з видів спорту в існуючих дитячо-юнацьких спортивних школах;
- підвищення ефективності і якості роботи обласних організацій фізкультурно-спортивних товариств та їх підвідомчих закладів по залученню населення до систематичних занять фізичною культурою і спортом;
- завоювання представниками області мінімум 4-х ліцензій на право участі в літніх 2016 року Олімпійських і Паралімпійських іграх у м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія).

5.8. Розвиток інформаційного простору

Станом на 1 липня 2015 року на Чернігівщині було зареєстровано 318 місцевих періодичних друкованих видань, регулярно виходить у світ 67 видань (63 газети, 2 журнали, 2 збірники) загальним разовим тиражем близько 650 тис. примірників. За тематичним спрямуванням: 32 видання – громадсько- та загальнополітичні, 15 – інформаційні та інформаційно-рекламні, 8 – рекламні та рекламно-інформаційні, 5 – релігійні, 4 – науково-популярні, 1 – для дозвілля, 1 – соціального спрямування, 1 – літературного.

В області діє 59 суб'єктів видавничої діяльності, внесених до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції. Провідними є ті, що випускають книжкову продукцію (навчальні посібники, науково-методичну, краєзнавчу та художню літературу), видавництва вищих навчальних закладів області, а також низка приватних підприємств. Переважна більшість книжкової продукції – навчально-методична, наукова, краєзнавча література, твори місцевих авторів.

В області діють 32 місцеві юридичні особи – ліцензіати Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення (ліцензії телемовника мають 5 юридичних осіб, теле- та радіомовника – 2, телемовника та провайдера програмної послуги – 1, провайдера програмної послуги – 9, радіомовників – 15). За формою власності: державних телемовників – 2; комунальних – 3; приватних – 3. За сферою розповсюдження: регіональних (в межах області) – 2; місцевих – 6.

Попри наявність 17 ліцензій на радіомовлення, фактично на Чернігівщині мовлять 8 місцевих радіоорганізацій (державні – 2, комунальні – 3, приватні – 3). За сферою розповсюдження: регіональні (в межах області) – 1, місцеві – 7.

Крім загальнонаціональних мовників, ліцензії Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення на мовлення у цифровому форматі мають такі місцеві компанії: Чернігівська обласна державна телерадіокомпанія (м. Чернігів), ДО «Новгород-Сіверська РДТРК „Сіверська“» (м. Новгород-Сіверський), КП ТК «Прилуки» Прилуцької міської ради (м. Прилуки).

З метою збільшення зони впевненого прийому національних програм у північних районах області у жовтні ц. р. на радіотелевізійній передавальній станції «Холми» Чернігівської філії Концерну РРТ в Корюківському районі здійснено заміну аналогового телевізійного передавача потужністю 5 кВт на новий передавач потужністю 10 кВт. Це забезпечило значне розширення вітчизняного інформаційного простору та запобігання негативному впливу російської пропаганди на

жителів Корюківського, Семенівського, Новгород-Сіверського та інших районів, на території яких сукупно проживає понад 120 тис. осіб. Актуальним залишається питання ретрансляції програм ОДТРК в Новгород-Сіверському районі. Є також потреба у завершенні будівництва телевізійної вежі у м. Ніжині та будівництві телевежі в смт Любеч Ріпкинського району для збільшення покриття національного телебачення та радіомовлення на території області.

Одним з лідерів серед телерадіоорганізацій області за охопленням теле- та радіосигналом є Чернігівська обласна державна телерадіокомпанія. Радіопередачі Чернігівської ОДТРК транслуються як засобами ефірного мовлення, так і проводовою мережею.

Пріоритетним питанням у сфері подальшого розвитку телерадіоорганізацій області, у т. ч. Чернігівської ОДТРК, є оновлення технічної бази студійних павільйонів, ефірних, монтажних та апаратних кімнат телемовників області, залучення висококваліфікованих творчих та технічних працівників сфери телебачення і радіомовлення.

У вересні 2015 року рішенням 28 сесії обласної ради від 10 вересня 2015 року затверджено обласну Програму підтримки розвитку інформаційної та видавничої сфер Чернігівщини на 2016-2020 роки. Її важливими складовими, у тому числі і в 2016 році, є: фінансування заходів з висвітлення діяльності облдержадміністрації в обласних друкованих ЗМІ, інтернет-виданнях, через телерадіомовлення; підтримка друкованих видань та випуск книг місцевих авторів; систематичне проведення семінарів, засідань за «круглим столом», інших заходів з метою підвищення професійного рівня журналістів та осіб, відповідальних за зв'язки з громадськістю.

Основні завдання на 2016 рік:

- сприяння зміцненню інформаційної галузі Чернігівщини та розвитку працівників медійної сфери;
- забезпечення відкритості у діяльності органів влади, створення умов для реалізації на території області державної інформаційної політики та забезпечення інформаційних потреб населення;
- популяризація книжкової продукції Чернігівщини та збагачення її асортименту.

Очікувані результати:

- зміцнення інформаційної безпеки;
- задоволення інформаційних потреб населення;
- досягнення ефективної комунікації органів влади та населення;
- підвищення професійного рівня журналістів ЗМІ області та стандартів журналістики, сприяння фаховій комунікації та взаємодії у медійному середовищі області, заохочення молоді до журналістської діяльності;
- забезпечення регулярного випуску наукових, громадсько-політичних, літературних видань та видань для громадян з особливими потребами;
- поповнення бібліотечних фондів зразками кращої сучасної книжкової продукції області;
- розвиток видавничої сфери.

5.9. Розвиток громадянського суспільства

До інститутів громадянського суспільства області належать громадські організації, професійні і творчі спілки, організації роботодавців, благодійні організації, релігійні організації, недержавні засоби масової інформації та інші невідприємницькі товариства і установи.

Відповідно до Закону України «Про громадські об'єднання» станом на 01.11.2015 зареєстровано 336 громадських організацій. Також в області нараховується 155 об'єднань громадян (50 профспілкових організацій, 94 благодійні фонди та організації, 11 творчих спілок).

Представники інститутів громадянського суспільства входять до консультативно-дорадчих органів при органах виконавчої влади: Громадської ради при облдержадміністрації, обласної Ради Церков і релігійних організацій, Колегії облдержадміністрації та колегій її структурних підрозділів, а також включаються до складу оргкомітетів, робочих груп з підготовки обласних заходів, проектів обласних програм тощо.

Такий механізм залучення громадськості до співпраці з органами державної влади та місцевого самоврядування в певній мірі забезпечує право громадян брати участь в управлінні державними справами, виконує контрольну функцію шляхом надання інститутам громадянського суспільства можливості впливати на значне коло питань: від контролю за використанням бюджетних коштів до процесу формування кадрового корпусу органів виконавчої влади.

Надзвичайно важливою складовою співпраці влади і громадськості є аналітична робота, спрямована на забезпечення врахування думки громадськості на етапі підготовки проектів нормативно-правових документів, пошук компромісів у випадку незгоди сторін з будь-яких питань соціально-економічного розвитку Чернігівщини. Реалізація всіх зазначених пріоритетів потребує залучення програмного методу на основі відповідного фінансування з обласного бюджету.

Є потреба у посиленні діяльності Громадської ради при облдержадміністрації, яка створена у січні 2015 року. На сьогодні її робота ускладнена через велику кількість її членів (170). Потребує покращення комунікація членів ради між собою та органами влади. Значною проблемою залишається відсутність постійного каналу зв'язку, офісу тощо. Зі зростанням ролі Громадської ради у донесенні до жителів області та інститутів громадянського суспільства інформації щодо напрямків, форм та змісту реформування, необхідним стає забезпечення її організаційної роботи.

Рішенням 28 сесії обласної ради затверджено обласну програму сприяння розвитку інститутів громадянського суспільства на 2016-2020 роки «Чернігівська громада», основними завданнями якої, у тому числі і в 2016 році, є підтримка роботи Громадської ради при облдержадміністрації, інших консультативно-дорадчих органів в області, підвищення рівня відкритості та прозорості діяльності виконавчої влади у рамках реалізації Ініціативи «Партнерство „Відкритий Уряд“», сприяння реалізації інститутами громадянського суспільства суспільно значимих програм і заходів, проведенню ними громадських моніторинрів, здійсненню громадських та антикорупційних експертиз.

Основні завдання на 2016 рік:

- забезпечення тісної взаємодії між органами виконавчої влади області та інститутам громадянського суспільства;
- сприяння інститутам громадянського суспільства області у їх діяльності.

Очікувані результати:

- розвиток інститутів громадянського суспільства, взаємодія влади і громадськості, сприяння проведенню громадського контролю за діяльністю органів виконавчої влади в області;
- посилення спроможності інститутів громадянського суспільства щодо виконання їх статутних завдань;
- посилення прозорості та відкритості у діяльності влади, підвищення якості підготовки рішень з важливих питань державного, регіонального та суспільного життя, унеможливлення виникнення проявів корупції при прийнятті органами виконавчої влади нормативно-правових актів;
- реалізація інститутами громадянського суспільства суспільно значимих проектів;
- підвищення престижності участі юридичних та фізичних осіб у волонтерському русі та благодійництві.

6. Природокористування та безпека життєдіяльності людини

6.1. Використання природних ресурсів

Чернігівській області притаманна відносна різноманітність корисних копалин, які представлені практично всіма групами, за виключенням металічних. На території області розвідано понад 300 родовищ з 16 видів різноманітних корисних копалин, проте більшість з них є незначними за запасами.

Мінерально-сировинна база області на 50,9% складається з корисних копалин паливно-енергетичного комплексу (нафта, газ, конденсат, торф), на 38,3% – із сировини для виробництва будівельних матеріалів, 9,82% – це прісні і мінеральні води; 0,9% займають нерудні корисні копалини для металургії та бішофіт.

Площа земель лісового фонду складає 739,5 тис. га, у тому числі вкритих лісовою рослинністю – 659,9 тис. га.

Лісистість території області розподіляється нерівномірно і коливається від 37-41% в північних районах до 8-11% у південних. У породному складі лісів області переважають хвойні насадження. Основною лісоутворюючою породою лісів Чернігівщини є сосна звичайна. Загальний запас деревостанів становить 175,4 млн м³. Середній запас на 1 га лісовкритих площ становить 268 м³.

Ліси є основним джерелом заготівлі деревини. В середньому щорічно заготовлюється 1100 – 1500 тис. м³ деревини.

Відновлення лісів області відбувається переважно за рахунок створення лісових культур на площах після суцільних рубок, а лісорозведення – на площах, які непридатні для сільськогосподарського використання: в ярах, на пісках, навколо річок та водойм.

Всього на території області протікає 1570 річок загальною довжиною 8369 км. Відповідно до класифікації річок України, це 2 великі річки – Дніпро (124 км в межах області) та Десна (505 км в межах області), 8 середніх – Сож, Трубіж, Супой, Удай, Судость, Сейм, Снов, Остер (загальна протяжність 723 км) та 1560 малих річок (загальна протяжність 7017 км). Серед малих річок 160 мають довжину більше 10 км.

Станом на 01.01.2015 в області налічується 24 водосховища загальною площею водного дзеркала 2200,7 га і об'ємом 47,96 млн м³ та 1839 ставків загальною площею водного дзеркала 8469,1 га, в яких зарегульовано 155,4 млн м³ води.

Загалом рівень забезпечення області природними водами місцевого стоку становить 108,2 тис. м³/рік на 1 км² або 3,22 тис. м³/рік на одного мешканця.

Станом на 01.01.2015 земельний фонд області складає 3190,3 тис. га з яких 2068,4 тис. га (64,8 %) зайнято сільськогосподарськими угіддями.

Станом на 01.10.2015 нормативну грошову оцінку земель проведено по усіх населених пунктах (1511) та на 100,0% проведено по їх площі (300,8 тис. га).

Основні завдання на 2016 рік:

- підвищення ефективності використання водних ресурсів;
- раціональне і ефективне використання лісових ресурсів, поліпшення якісного складу лісів;
- раціональне та ефективне використання земельних ресурсів.

Очікувані результати:

- збільшення надходжень до бюджетів усіх рівнів від використання природних ресурсів;
- збереження і відтворення водних ресурсів, відновлення ролі меліорованих земель у продовольчому та ресурсному забезпеченні, запобігання та ліквідація наслідків шкідливої дії вод;
- забезпечення принципу безперервного, невиснажливого і раціонального використання лісових ресурсів та розширеного відтворення лісів державних та агролісгосподарських підприємств;
- зменшення негативного впливу суцільних рубок на лісові біогеоценози, сприяння природному поновленню лісу, підвищення стійкості деревостанів;
- посадка лісових насаджень (лісовідновлення та захисне лісорозведення) на площі 3,2 тис. га;
- збереження показника лісистості території на рівні 20,7%.

6.2. Охорона навколишнього природного середовища та техногенна безпека

В м. Чернігів створена розгалужена система збору твердих побутових відходів від населення. Її основу складають більше 100 відкритих контейнерних майданчиків.

Для забезпечення наповнення обласного реєстру об'єктів утворення відходів (ОУВ) ведеться їх реєстр та реєстр об'єктів обробки та утилізації відходів (ООУВ). На даний час в реєстрі ОУВ обліковується 169 об'єктів, в

реєстрі ООУВ – 6 об'єктів.

Станом на 20.10.2015 в обласному Реєстрі місць видалення відходів обліковується 485 об'єктів. Майже в повному обсязі паспортизовано місця видалення відходів в Бобровицькому, Борзнянському, Городнянському, Ічнянському, Ріпкинському, Чернігівському, Щорському районах, більше половини з наявних – в Корюківському, Прилуцькому та Коропському районах.

Рішенням 28 сесії 6 скликання Чернігівської обласної ради від 10 вересня 2015 року на території Ніжинського району з метою розширення мережі об'єктів і територій природно-заповідного фонду області, збереження та відтворення цінних природних комплексів, генофонду рослинного і тваринного світу збільшено площу регіонального ландшафтного парку «Ніжинський» на 2389,6 га (до 6122,7 га) без вилучення земельних ділянок; проводився аналіз наукового дослідження та обґрунтування екологічно цінних територій для резервування та подальшого заповідання.

Протягом 9 місяців 2015 року в області сталося 2675 небезпечних подій, у тому числі: 402 дорожньо-транспортні пригоди, 1140 побутових пожеж, 934 пожежі в природних екосистемах області, 51 випадок загибелі людей на водних об'єктах, 49 випадків виявлення боєприпасів часів Другої Світової війни, 64 аварійні ситуації на системах життєзабезпечення.

Внаслідок надзвичайних ситуацій та небезпечних подій загинуло 219 осіб та 580 осіб постраждали.

Із загальної кількості небезпечних подій 77,5% припадає на побутові пожежі та пожежі в природних екосистемах області через тривалі періоди сухої погоди та необережне поводження населення з вогнем.

Основні завдання на 2016 рік:

- зменшення негативного впливу на довкілля та забезпечення збереження і відтворення природного різноманіття;
- забезпечення захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, забезпечення та надання допомоги у разі виникнення надзвичайних ситуацій.

Очікувані результати:

- збереження збалансованості екосистеми області, зменшення антропогенного навантаження на довкілля;
- зниження рівня ризику виникнення надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, забруднення об'єктів довкілля токсичними відходами та зменшення матеріальних збитків і втрат у разі виникнення таких ситуацій.

*Директор Департаменту
економічного розвитку
облдержадміністрації*

Ю.А. Свириденко

Додаток 1

***ЗАХОДИ
ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАВДАНЬ
ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО
РОЗВИТКУ ОБЛАСТІ
НА 2016 РІК***

**Заходи щодо реалізації основних завдань
Програми економічного і соціального розвитку області на 2016 рік**

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
3. Забезпечення макроекономічної стабільності та підвищення конкурентоспроможності економіки регіону				
3.1. Податково-бюджетна політика				
Завдання 1. Підвищення ефективності адміністрування податків, посилення фінансової дисципліни				
1.	Забезпечення контролю за адекватністю надходжень до бюджету податків і зборів відповідно до макроекономічних показників розвитку по основних галузях економіки.	Протягом 2016 року	Головне управління Державної фіскальної служби в області	Надходження до місцевих бюджетів прогноуються в сумі 8004,4 млн грн, що на 14,9 % більше, ніж у 2015 році. Видатки місцевих бюджетів прогноуються в сумі 8004,4 млн грн та дорівнюватимуть доходам місцевих бюджетів з врахуванням трансфертів. Обсяг податкового боргу до Зведеного бюджету до кінця 2016 року зменшиться в порівнянні з 2015 роком на 100,0 млн грн або на 12,5 %.
2.	Організація роботи по залученню до бюджету додаткових коштів за рахунок відпрацювання тіньового сектору економіки.			
3.	Реалізація комплексу заходів, спрямованих на погашення податкового боргу.			
Завдання 2. Забезпечення збалансованості місцевих бюджетів та підвищення ефективності використання бюджетних коштів				
4.	Забезпечення прогнозування надходжень місцевих бюджетів на основі реальних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку області, фактичного рівня відповідних надходжень у минулому та поточному роках.	Протягом 2016 року	Департамент фінансів облдержадміністрації	У 2016 році власні доходи місцевих бюджетів прогноуються в сумі 2438,5 млн грн, що на 6,5 % більше 2015 року.
5.	Забезпечення першочергового направлення коштів на фінансування оплати праці та інших захищених статей видатків при збалансованому підході до фінансування інших видатків.			
6.	Приведення мережі бюджетних установ, які утримуються за рахунок коштів місцевих бюджетів, до реальних можливостей їх фінансового забезпечення.			
			Департамент фінансів облдержадміністрації, головні розпорядники бюджетних коштів, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Досягнення оптимального та збалансованого розподілу фінансових ресурсів області із збереженням соціальної спрямованості бюджетних коштів. Недопущення простроченої кредиторської заборгованості з виплати заробітної плати працівникам бюджетної сфери. Забезпечення зменшення загального обсягу заборгованості за іншими статтями видатків. Створення мережі бюджетних установ області відповідно до потреб населення, виходячи з реальних

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
				фінансових можливостей місцевих бюджетів. Покращання фінансового забезпечення бюджетних установ та рівня надання соціальних послуг.
Завдання 3. Запровадження в області системи електронних державних закупівель				
7.	Максимально повне залучення розпорядників бюджетних коштів області до закупівлі товарів, вартість яких не перевищує допорогових сум, встановлених законодавством про державні закупівлі, в системі електронних торгів ProZorro.	Протягом 2016 року	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, розпорядники бюджетних коштів області	Підвищення ефективності та прозорості витрачання бюджетних коштів.
3.2. Деретуляція та реформування системи надання адміністративних послуг				
Завдання 1. Оптимізація правового регулювання та усунення перешкод для розвитку підприємництва				
1.	Забезпечення прозорості та врахування громадської думки під час підготовки, прийняття і перегляду регуляторних актів, здійснення відстежень їх результативності.	Протягом 2016 року	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Недопущення прийняття економічно недоцільних та неефективних регуляторних актів та зменшення втручання держави у діяльність суб'єктів підприємництва.
2.	Консолідація зусиль органів влади та бізнес-середовища з пошуку шляхів вирішення проблемних питань, які впливають на розвиток підприємництва.			Покращення бізнес-клімату в області.
3.	Ініціювання подальшого впорядкування нормативно-правового регулювання підприємницької діяльності.			Усунення адміністративних бар'єрів, що перешкоджають започаткуванню та веденню бізнесу.
Завдання 2. Поліпшення організаційних засад надання адміністративних послуг				
4.	Здійснення постійного контролю стану роботи центрів надання адміністративних послуг, підвищення рівня інформаційно-консультаційного забезпечення їх роботи.	Протягом 2016 року	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Створення рівного доступу фізичним і юридичним особам на одержання адміністративних послуг.
5.	Подальше вдосконалення порядку надання адміністративних послуг та упровадження електронних інформаційних технологій під час їх надання.			Покращення якості та стандартів надання адміністративних послуг.

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
3.3. Розвиток підприємництва та формування конкурентного середовища на регіональних ринках				
Завдання 1. Спрощення доступу суб'єктів малого та середнього підприємництва до фінансово-кредитних ресурсів				
1.	Забезпечення фінансування у формі фінансового кредиту найбільш ефективних інвестиційних проектів суб'єктів підприємництва з пріоритетних видів діяльності.	Протягом 2016 року	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, Державна організація “Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області”	Реалізація інвестиційних проектів суб'єктів господарювання, створення нових робочих місць.
2.	Фінансова підтримка у формі часткового відшкодування відсоткових ставок за кредитами суб'єктів підприємницької діяльності, залученими суб'єктами господарювання у банківських установах.			
Завдання 2. Удосконалення ресурсно-інформаційної підтримки та розвиток інфраструктури підтримки підприємництва				
3.	Інформаційно-консультаційна підтримка суб'єктів підприємництва, реалізація освітніх програм.	Протягом 2016 року	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, інші структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, Державна організація “Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області”	Підвищення інформаційної обізнаності суб'єктів підприємництва.
4.	Вдосконалення роботи елементів інфраструктури підтримки бізнесу, в тому числі залучення наукового потенціалу для аналітичного, інформаційного та організаційного сприяння розвитку підприємництва.		Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, Державна організація “Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області”, Чернігівський національний	Розширення мережі елементів інфраструктури підтримки підприємництва та якості їх роботи.

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
			технологічний університет	
Завдання 3. Сприяння розвитку добросовісної конкуренції				
5.	Контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції.	Постійно	Чернігівське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України	Дотримання суб'єктами господарювання, органами влади, місцевого самоврядування, адміністративно-господарського управління та контролю вимог конкурентного законодавства.
6.	Запобігання, виявлення та припинення антиконкурентних узгоджених дій з боку суб'єктів господарювання.		Чернігівське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України	Поліпшення конкурентного середовища.
7.	Погодження в обов'язковому порядку з територіальним відділенням АМКУ проектів рішень органів влади, місцевого самоврядування, адміністративно-господарського управління та контролю, які можуть вплинути на конкуренцію.		Органи влади, місцевого самоврядування, адміністративно-господарського управління та контролю	
3.4. Інвестиційна діяльність				
Завдання 1. Підвищення інвестиційної привабливості регіону				
1.	Проведення інвестиційних форумів, «круглих столів», інших публічних заходів з метою активізації інвестиційної діяльності, презентації інвестиційного потенціалу області, окремих районів та міст, інвестиційно привабливих об'єктів за участю потенційних інвесторів в Чернігівській області та інших заходів інвестиційного спрямування.	Протягом 2016 року	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, структурні підрозділи, облдержадміністрації, Чернігівська регіональна торгово-промислова палата, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Налагодження співробітництва з іноземними та вітчизняними інвесторами, підвищення інвестиційного іміджу Чернігівської області.
2.	Наповнення та оновлення інтернет-ресурсів для формування позитивного іміджу області, просування її економічного потенціалу та перспектив розвитку.		Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Використання потенціалу та можливостей мережі Інтернет для пошуку та налагодження співпраці з інвесторами.
3.	Налагодження контактів між вітчизняними та зарубіжними інвесторами, підтримка		Департамент економічного розвитку облдержадмі-	Активізація інвестиційної діяльності, збільшення обсягів капітальних інвестицій та реалізованих

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
	активності вітчизняних підприємців у пошуку бізнес-партнерів, у тому числі іноземних.		ністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, Чернігівська регіональна торгово-промислова палата	інвестиційних проектів.
Завдання 2. Формування ефективної системи менеджменту залучення інвестицій				
4.	Проведення навчальних семінарів та тренінгів з актуальних питань інвестиційного розвитку.	Протягом 2016 року	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, Чернігівська регіональна торгово-промислова палата	Підвищення рівня обізнаності з питань інвестиційної діяльності.
5.	Удосконалення моніторингу та супроводу інвестиційних проектів від ідеї до реалізації.		Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Активізація інвестиційної діяльності.
6.	Виявлення проблемних питань, що виникають під час впровадження інвестиційних проектів та шляхів напрацювання їх вирішення.			Створення умов для стабільної роботи інвесторів у регіоні.
7.	Надання методичної допомоги суб'єктам господарювання у розробці та просуванні перспективних інвестиційних проектів.			Збільшення обсягу залучення інвестицій.
8.	Впровадження та поширення механізмів державно-приватного партнерства.		Департаменти: економічного розвитку, житлово-комунального господарства, регіонального розвитку і інфраструктури облдержадміністрації, КП «Центр державно-приватного партнерства»	Сприяння співпраці приватних та державних (комунальних) партнерів.
9.	Забезпечення співпраці органів місцевої виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з інвесторами.		Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, структурні підрозділи	Залучення інвестиційних ресурсів.

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
			облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, органи місцевого самоврядування	
<i>Завдання 3. Підвищення ефективності залучення програм (проектів) міжнародної технічної допомоги</i>				
10.	Забезпечення інформування органів місцевого самоврядування, громадськості про можливість участі у грантових програмах (проектах) міжнародної технічної допомоги.	Протягом 2016 року	Департамент економічного розвитку, структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Підвищення рівня інформованості та участь у конкурсах з отримання МТД.
11.	Моніторинг результатів впровадження діючих програм (проектів) міжнародної технічної допомоги.			Популяризація результатів та зацікавлення громадськості та органів місцевого самоврядування у залученні до МТД.
12.	Проведення тренінгів з питань пошуку іноземних інвесторів, міжнародної допомоги, підготовки матеріалів, заявки тощо для отримання грантів.		Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, Чернігівська регіональна торгово-промислова палата, ЧНТУ, КЗ «Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій»	Залучення ресурсів МТД для реалізації проектів.
<i>3.5. Розвиток інфраструктури регіону</i>				
<i>Завдання 1. Покращення стану соціальної інфраструктури</i>				
1.	Залучення коштів державного та місцевих бюджетів на будівництво, ремонт, реконструкцію об'єктів соціально-культурного значення регіону.	Протягом 2016 року	Департамент житлово-комунального господарства, регіонального розвитку та інфраструктури облдержадміністрації, Управління капітального будівництва облдержадміністрації, райдерж-	Введення в експлуатацію об'єктів соціально-культурного значення, поліпшення їх стану, забезпечення і підвищення умов і якості надання послуг громадянам області, підвищення привабливості проживання в міській та сільській місцевостях.

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
			адміністрації, виконавчі комітети міських рад, органи місцевого самоврядування	
2	Забезпечення моніторингу стану використання державних коштів, спрямованих на соціально-економічний розвиток регіону.	Щокварталу протягом 2016 року	Департаменти облдерж-адміністрації: житлово-комунального господарства, регіонального розвитку та інфраструктури; фінансів, Управління капітального будівництва облдержадміністрації, Головне управління Державної казначейської служби України в області	Ефективне та своєчасне використання державних коштів.
<i>Завдання 2. Планування територій</i>				
3.	Коригування, розроблення містобудівної документації населених пунктів області.	Протягом 2016 року	Управління містобудування та архітектури облдерж-адміністрації, райдерж-адміністрації, виконавчі комітети міських рад, органи місцевого самоврядування	Вирішення питань раціонального використання територій, підготовки обґрунтованих пропозицій щодо встановлення та зміни меж населених пунктів, вирішення питань розташування та проектування нового будівництва, передачі (надання) земельних ділянок у власність чи користування громадян та юридичних осіб, можливість здійснювати комплексну забудову територій, збільшити обсяги інвестицій та створення сприятливих умов для життєдіяльності людини.
<i>Завдання 3. Поліпшення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг і мостів, дорожньої інфраструктури області</i>				
4.	Обмеження руху транспортних засобів за вагою і у весняний період перезволоження земляного полотна та під час аномального підвищення температури повітря.	Протягом 2016 року	Служба автомобільних доріг в області, Управління капітального будівництва облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконкоми міських рад, органи місцевого самоврядування	Стабільне функціонування системи життєзабезпечення населення; поліпшення транспортно-експлуатаційний стану автомобільних доріг, мостів та дорожньої інфраструктури області; поліпшення інформаційного забезпечення учасників дорожнього руху; удосконалення управління автомобільними дорогами; впровадження прогресивних проектних рішень та сучасних технологій.
5.	Поліпшення стану та технічних показників автомобільних доріг і мостів загального користування місцевого та державного значення.			

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
6.	Проведення в належний стан під'їздів до опорних начальних закладів та закладів екстреної медичної допомоги.			
7.	Поліпшення стану доріг комунальної власності.		Управління капітального будівництва облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконкоми міських рад, органи місцевого самоврядування	
8.	Приведення в належний стан автодоріг області, що з'єднують 4 міжнародних та 1 міждержавний контрольно-пропускні пункти, які знаходяться на території області, з м. Києвом		Служба автомобільних доріг в області	

3.6. Житлово-комунальне господарство та житлова політика

Завдання 1. Підвищення ефективності та надійності функціонування підприємств житлово-комунального господарства

1.	Мінімізація існуючої дебіторської та кредиторської заборгованості за житлово-комунальні послуги.	Протягом 2016 року	Департамент житлово-комунального господарства, регіонального розвитку та інфраструктури облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Забезпечення фінансової та економічної стабільності функціонування підприємств галузі.
2.	Забезпечення консультаційно-методичного супроводження діяльності підприємств житлово-комунального господарства, у т. ч. через навчання фахівців галузі (проведення семінарів, нарад).		Департамент житлово-комунального господарства, регіонального розвитку та інфраструктури облдержадміністрації	Підвищення професійних навичок фахівців галузі, необхідних для стабільної фінансово-господарської діяльності підприємств.
3.	Забезпечення постійного моніторингу тарифів на житлово-комунальні послуги.		Департамент житлово-комунального господарства, регіонального розвитку та інфраструктури облдержадміністрації, райдерж-	Забезпечення отримання даних щодо діючих тарифів та рівня відшкодування витрат виробництва, своєчасне їх коригування відповідно до зміни цін на складові собівартості.

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
			адміністрації, виконавчі комітети міських рад	
4.	Поліпшення технічного стану водопровідно-каналізаційного господарства, централізованого теплопостачання та житлового фонду, в тому числі через реалізацію інвестиційних програм за рахунок впровадження енергоефективних технологій та обладнання.		Департамент житлово-комунального господарства, регіонального розвитку та інфраструктури облдержадміністрації, Управління капітального будівництва облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, підприємства галузі житлово-комунального господарства	Підвищення рівня забезпеченості населення житлово-комунальними послугами належної якості та скорочення питомих показників використання енергетичних і матеріальних ресурсів на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг.
5.	Забезпечення використання засобів обліку при виробництві, транспортуванні та наданні житлово-комунальних послуг, в тому числі встановлення індивідуальних теплових пунктів у житловому фонді.		Департамент житлово-комунального господарства, регіонального розвитку та інфраструктури облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, підприємства галузі житлово-комунального господарства	
<i>Завдання 2. Сприяння розвитку конкурентного середовища у сфері надання житлово-комунальних послуг та забезпечення подальшого реформування галузі</i>				
6.	Забезпечення консультативно-методичного супроводження діяльності посадових осіб органів місцевого самоврядування та населення, пов'язаних з реформуванням і розвитком житлово-комунального господарства.	Протягом 2016 року	Департамент житлово-комунального господарства, регіонального розвитку та інфраструктури облдержадміністрації	Підвищення професійних навичок фахівців галузі та населення, необхідних для забезпечення належного функціонування галузі житлово-комунального господарства.
7.	Проведення постійного моніторингу площі багатоквартирного житлового фонду, що передана в управління управителям майном житлового комплексу та ОСББ.			Забезпечення отримання даних, проведення їх аналізу та надання відповідних пропозицій щодо запровадження ефективного власника житлового фонду.

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
8.	Залучення до процесу реформування галузі житлово-комунального господарства інвесторів, в тому числі фінансових ресурсів (кредитів, грантів) міжнародних організацій для забезпечення ефективного розвитку галузі.		Департамент житлово-комунального господарства, регіонального розвитку та інфраструктури облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Створення конкурентного середовища у сфері надання послуг з утримання житлових будинків, прибудинкових територій та підвищення їх якості.
Завдання 3. Реалізація програм підтримки житлового будівництва				
9.	Реалізація державних та регіональних програм житлового будівництва.	Протягом 2016 року	Департаменти облдержадміністрації: житлово-комунального господарства, регіонального розвитку та інфраструктури; фінансів; сім'ї, молоді та спорту, Управління капітального будівництва облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконкоми міських рад, Чернігівський обласний фонд підтримки індивідуального житлового будівництва на селі, регіональне управління державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву»	Забезпечення житлом громадян, які потребують поліпшення житлових умов, збільшення обсягів введення житла в експлуатацію. Покращення умов проживання населення, закріплення кадрів для забезпечення обслуговування сільського населення якісними послугами.
10.	Реалізація державних програм із забезпечення житлом пільгових категорій населення.		Департаменти облдержадміністрації: житлово-комунального господарства, регіонального розвитку та інфраструктури; соціального захисту населення, Управління капітального будівництва облдержадміністрації райдержадміністрації, виконкоми міських рад, органи місцевого самоврядування	Забезпеченням житлом громадян, які відповідно до діючого законодавства потребують поліпшення житлових умов.

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
Завдання 4. Стимулювання розвитку житлового будівництва				
11.	Резервування земельних ділянок під будівництво доступного житла, визначених генеральними планами населених пунктів та планами зонування територій з виділенням функціональних типів житлових зон.	Протягом 2016 року	Управління містобудування та архітектури облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування	Стимулювання реалізації державних та регіональних програм житлового будівництва, збільшення обсягів введення житла в експлуатацію.
12.	Сприяння добудові об'єктів незавершеного житлового будівництва, переобладнання інших приміщень.		Департамент житлово-комунального господарства, регіонального розвитку та інфраструктури облдержадміністрації, Управління капітального будівництва облдержадміністрації, Управління містобудування та архітектури облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування	
13.	Здійснення моніторингу житлового будівництва.	Щоквартально протягом 2016 року	Департамент житлово-комунального господарства, регіонального розвитку та інфраструктури облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконкоми міських рад, головне управління статистики в області	
3.7. Енергозабезпечення та енергозбереження				
Завдання 1. Підвищення рівня надійності енерго- та газопостачання				
1.	Оновлення виробничого обладнання та реконструкція мереж паливно-енергетичних підприємств, у т.ч. через реалізацію інвестиційних програм підприємств.	Протягом 2016 року	Підприємства паливно-енергетичного комплексу, Департамент житлово-комунального господарства, регіонального розвитку та інфраструктури облдержадміністрації	Забезпечення безперебійного постачання природного газу, електричної енергії.
2.	Проведення системного контролю за станом розрахунків за енергоносіями.		Департаменти: житлово-комунального господарства,	Забезпечення належного режиму енергопостачання всіх категорій споживачів. Отримання необхідних лімі-

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
3.	Забезпечення повних розрахунків за енергоносії установами, що фінансуються з місцевих бюджетів.		регіонального розвитку та інфраструктури; фінансів облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування, підприємства паливно-енергетичного комплексу	тів на споживання електроенергії та природного газу.
<i>Завдання 2. Оптимізація споживання енергетичних ресурсів всіма категоріями споживачів області та збільшення споживання альтернативних видів палива</i>				
4.	Розроблення та реалізація Програми енергоефективності Чернігівської області на 2016-2020 роки.	Протягом 2016 року	Департамент житлово-комунального господарства, регіонального розвитку та інфраструктури облдержадміністрації, структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування, підприємства паливно-енергетичного комплексу	Зменшення енергоемності виробництва продукції та надання послуг, підвищення ефективності використання енергетичних ресурсів.
5.	Реконструкція систем централізованого опалення та автономного опалення бюджетних установ і організацій, в тому числі з встановленням систем опалення на альтернативних видах палива та термомодернізація об'єктів.		Департаменти житлово-комунального господарства, регіонального розвитку та інфраструктури, структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування, підприємства теплопостачання	Скорочення витрат на опалення житлового фонду і соціальної інфраструктури, зменшення частки природного газу в паливному балансі.
6.	Впровадження обліку та контролю витрачання енергоресурсів.		Райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування	Зменшення та раціональне використання енергетичних ресурсів.
7.	Збільшення частки використання для виготовлення палива відходів сільського та лісового господарства.		Райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування, підприємства-інвестори	Збільшення рівня зайнятості населення, в першу чергу сільського, шляхом введення нових потужностей по виробництву альтернативних видів палива.
<i>Завдання 3. Стимулювання населення до впровадження енергозберігаючих заходів та ощадливого використання енергоресурсів</i>				
8.	Розроблення та реалізація Програми стиму-	Протягом	Департаменти: житлово-	Зменшення споживання паливно-енергетичних

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
	лювання до запровадження енергоефективних заходів населення, об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ) та житлово-будівельних кооперативів (ЖБК) Чернігівської області на 2016-2017 роки.	2016 року	комунального господарства, регіонального розвитку та інфраструктури; фінансів облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування	ресурсів населенням через стимулювання впровадження енергозберігаючих заходів. Зменшення обсягу субсидій для населення за спожиті енергоносії.
9.	Забезпечення консультаційно-методичного супроводження заходів з енергоефективності (проведення семінарів, нарад), в тому числі залучення міжнародної фінансової допомоги.		Департамент житлово-комунального господарства, регіонального розвитку та інфраструктури облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування	Популяризація економічних, екологічних і соціальних переваг енергозбереження, підвищення громадського освітнього рівня у цій сфері. Сприяння розвитку галузі енергоефективного будівництва і реконструкції, забезпечення умов щодо виявлення й залучення вітчизняних та іноземних інвестицій.
10.	Проведення постійного моніторингу щодо реалізації енергоефективних заходів та стимулювання населення до запровадження таких заходів.		Департамент житлово-комунального господарства, регіонального розвитку та інфраструктури облдержадміністрації	Забезпечення отримання даних, проведення їх аналізу та надання відповідних пропозицій для підвищення рівня ефективності використання населенням енергетичних ресурсів.

3.8. Науково-технічний та інноваційний розвиток. Технічне регулювання

Завдання 1. Стимулювання інноваційного та науково-технічного розвитку і використання інтелектуального капіталу як передумов створення конкурентних переваг

1.	Забезпечення інформаційної підтримки інноваційної діяльності суб'єктів господарювання області шляхом надання широкого спектру інформаційних послуг на базі передових інформаційних технологій.	Протягом 2016 року	Чернігівський державний центр науки, інновацій та інформатизації	Виробничо-технологічне забезпечення сертифікації інноваційної продукції, проведення наукової експертизи, кооперації підприємств різних форм власності та наукових установ і організацій. Створення сприятливих умов для обміну інформацією між підприємствами, підприємцями та іншими організаціями. Сприяння просуванню на ринок інноваційної продукції.
2.	Забезпечення ефективного функціонування на базі вищих навчальних закладів профільних структурних підрозділів з наукових досліджень, розробок, впровадження нових технологій		Управління освіти і науки облдержадміністрації, вищі навчальні заклади області	Прискорення інтеграції науки і виробництва. Оптимізація використання науково-технічного потенціалу області для розвитку інноваційних процесів, сприяння потребам ринку праці. Створення системи підготовки, перепідготовки та підвищення

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
	та інноваційної продукції.			кваліфікації інженерно-технічних кадрів.
3.	Актуалізація бази даних сертифікованих систем управління; систематичне висвітлення в засобах масової інформації питань діяльності в галузі сертифікації, метрології і стандартизації.		ДП «Чернігівстандарт-метрологія»	Підвищення інформованості населення щодо питань сертифікації, метрології і стандартизації.
4.	Проведення перепідготовки і підвищення кваліфікації з управління інноваційною діяльністю працівників органів державної влади і місцевого самоврядування.		КЗ «Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій»	Підвищення рівня знань фахівців з питань інноваційної діяльності. Підвищення інноваційної культури суспільства.
5.	Проведення семінарів, тренінгів та майстер-класів з питань управління якістю, безпечністю харчових продуктів, гігієною та безпекою праці підприємств і організацій.		ДП «Чернігівстандарт-метрологія»	Підвищення рівня освіти фахівців різних галузей в питаннях якості, екології і безпеки. Підвищення ділової досконалості суб'єктів господарювання.

Завдання 2. Підвищення технологічного рівня економіки області

6.	Впровадження у виробництво перспективних інноваційно-інвестиційних проектів, науково-технічних розробок, технологічних процесів та виробництво інноваційної продукції.	Протягом 2016 року	Управління промисловості, транспорту і зв'язку облдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, райдержадміністрації, промислові підприємства області, наукові та науково-технічні організації та установи	Збільшення кількості іноваційно активних підприємств. Технічне переоснащення та реконструкція промислових підприємств області, оновлення основних засобів та модернізація наявних. Оновлення асортименту продукції, підвищення її якості та конкурентоздатності на внутрішньому та зовнішньому ринках, розширення ринку збуту.
7.	Перехід від системи обов'язкової сертифікації до системи оцінки відповідності товарів і послуг відповідно до вимог міжнародних стандартів.		ДП «Чернігівстандарт-метрологія», промислові підприємства області	Прискорення перетворення підприємств, організацій і установ на соціально спрямовані, забезпечення їх організаційної досконалості й конкурентоспроможності в умовах глобалізації, членства України у СОТ та прагнення інтеграції до ЄС.
8.	Розроблення та впровадження на підприємствах, в організаціях області			Забезпечення конкурентоспроможності економіки та поліпшення якості життя громадян. Підвищення

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
	систем управління: якістю; екологічного керування; безпечністю харчових продуктів; гігієною та безпекою праці.			ділової досконалості підприємств, організацій і установ.
9.	Проведення регіонального конкурсу якості продукції (товарів, робіт, послуг) «Чернігівська якість» в рамках Всеукраїнського конкурсу якості «100 кращих товарів України».		ДП «Чернігівстандарт-метрологія»	Підвищення якості продукції, сприяння інноваційному розвитку економіки та залученню інвестицій.

3.9. Зовнішньоекономічна діяльність

Завдання 1. Створення сприятливих умов для нарощування та реалізації експортного потенціалу регіону на зарубіжних ринках

1.	Проведення заходів у сфері зовнішньоекономічної діяльності за участю експортерів регіону.	Протягом 2016 року	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації	Просування продукції регіональних товаровиробників на зовнішні ринки, поширення інформації про експортний потенціал області, нарощування обсягів зовнішньої торгівлі.
2.	Популяризація зовнішньоекономічного потенціалу підприємств регіону через мережу Інтернет, шляхом розміщення відповідної інформації на Економічному Порталі Чернігівської області (http://www.chernihiv-oblast.gov.ua/company) та на його сторінці у facebook http://www.facebook.com/chernihivregion .		Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Формування на регіональному рівні дієвої системи управління зовнішньоекономічною діяльністю області, нарощування обсягів зовнішньої торгівлі.
3.	Інформаційно-методична робота з місцевими органами виконавчої влади, місцевого самоврядування, об'єднаннями підприємців, громадськими організаціями щодо просування торговельного потенціалу Чернігівської області на зовнішні ринки.		Департамент економічного розвитку облдержадміністрації	Поширення інформації про експортний потенціал області, розширення присутності місцевих товаровиробників на зовнішніх ринках, нарощування обсягів зовнішньої торгівлі.
4.	Збір, аналіз, узагальнення та поширення комерційної інформації, інформації про експортний потенціал підприємств області, в тому числі через центральні органи виконавчої влади України, дипломатичні			

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
	представництва іноземних країн в Україні, представництва України за кордоном, Міжнародний Трейд-клуб в Україні та інші організації з метою розширення ринку збуту та пошуку потенційних партнерів.			
5.	Пошук та надання потенційним експортерам інформації про можливі ринки збуту, комерційні пропозиції закордонних ділових кіл, проведення спеціалізованих міжнародних заходів в Україні та за кордоном, сприяння участі підприємств у відповідних заходах.			Забезпечення інформаційно-організаційної підтримки регіональних товаровиробників при виході на зовнішні ринки.

Завдання 2. Розвиток міжрегіонального співробітництва

6.	Організація, проведення та участь у роботі національних та міжнародних публічних заходів у сфері зовнішніх зносин, транскордонного та міжрегіонального співробітництва.	Протягом 2016 року	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації	Зміцнення позицій Чернігівської області як суб'єкта міжрегіональної співпраці, налагодження контактів з іноземними партнерами у всіх сферах співробітництва.
7.	Активізація діяльності у рамках діючих міжрегіональних угод.			Поширення інформації про потенціал Чернігівської області, започаткування та поглиблення співпраці з міжрегіональними партнерами.

3.10. Управління об'єктами державної та комунальної власності

Завдання 1. Підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємств державного та комунального секторів економіки

1.	Забезпечення складання фінансових планів підприємств державного сектору економіки, які перебувають у сфері управління обласної державної адміністрації та її структурних підрозділів, підприємств комунального сектора економіки та здійснення моніторингу виконання їх показників.	Протягом 2016 року	Управління капітального будівництва облдержадміністрації, регіональне відділення Фонду державного майна України по області, Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, управління комунального майна	Підвищення ефективності діяльності господарюючих суб'єктів державного та комунального секторів економіки. Забезпечення надходження коштів до Державного і місцевих бюджетів.
----	---	--------------------	---	---

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
2.	Здійснення аналізу ефективності управління об'єктами державної власності та корпоративними правами держави у статутних капіталах акціонерних товариств.		обласної ради, уповноважені органи, у сфері управління яких перебувають комунальні підприємства, керівники державних і комунальних підприємств	
<i>Завдання 2. Збереження і ефективне використання державного та комунального майна, збільшення надходжень до Державного і місцевих бюджетів від його використання</i>				
3.	Забезпечення проведення систематичних перевірок стану утримання, використання та збереження державного і комунального майна.	Протягом 2016 року	Регіональне відділення Фонду державного майна України по області, управління комунального майна обласної ради, органи місцевого самоврядування	Збереження та ефективне використання об'єктів державної та комунальної власності. Забезпечення надходження коштів до Державного і місцевих бюджетів.
4.	Пошук нових об'єктів оренди державної і комунальної власності та укладення нових договорів оренди, здійснення контролю за станом їх використання, вжиття дієвих заходів щодо погашення заборгованості з орендної плати.		Регіональне відділення Фонду державного майна України по області, органи місцевого самоврядування	
5.	Забезпечення передачі об'єктів державної власності до комунальної.			
6.	Реформування державного підприємства «Сільськогосподарське підприємство «Трест».	Протягом 2016 року	Регіональне відділення Фонду державного майна України по області	Підвищення ефективності діяльності господарюючих суб'єктів державного та комунального секторів економіки. Забезпечення надходження коштів до Державного і місцевих бюджетів.
7.	Продаж на фондових біржах державного пакету акцій ПАТ «Білики».		Регіональне відділення Фонду державного майна України по області, управління комунального майна обласної ради, органи місцевого самоврядування	
8.	Формування переліку об'єктів державної та комунальної власності, які пропонуватимуться до приватизації, забезпечення їх приватизації відповідно до вимог чинного законодавства.			

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
9.	Забезпечення ведення Реєстру об'єктів державної власності та державного майна.		Департамент економічного розвитку облдержадміністрації,	Упорядкування обліку юридичних осіб державної власності та наявного у них державного майна.
10.	Організація роботи обласної комісії з питань упорядкування обліку юридичних осіб права державної власності.		регіональне відділення Фонду державного майна України по області, головне управління статистики в області, Головне управління Державної фіскальної служби в області, реєстраційна служба Чернігівського міського управління юстиції	

4. Реальний сектор економіки

4.1. Промисловість

Завдання 1. Підвищення ефективності функціонування промислового комплексу регіону

1.	Проведення моніторингу виконання основних показників розвитку промислового комплексу у розрізі адмінтериторій та галузей.	Протягом 2016 року	Управління промисловості, транспорту і зв'язку облдержадміністрації, Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації	Відновлення позитивної динаміки розвитку промислового комплексу регіону. Відновлення виробничого потенціалу області шляхом вирішення проблемних питань. Формування ефективних мережевих структур у промисловості, зміцнення співробітництва між владою, бізнесом та наукою.
2.	Проведення засідань, нарад щодо вирішення проблемних питань та пошуку шляхів активізації розвитку промисловості.			
3.	Ініціювання пропозицій щодо вирішення центральними органами виконавчої влади проблемних питань господарюючих суб'єктів області.			
4.	Проведення зустрічей керівництва облдержадміністрації з керівниками підприємств, спрямованих на поглиблене вивчення ситуації на проблемних підприємствах та надання практичної допомоги у вирішенні конкретних господарських питань.			

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
<i>Завдання 2. Розвиток пріоритетних галузей промисловості регіону, діяльність яких має стратегічне значення для економіки області</i>				
5.	Проведення організаційної та консультативної роботи з підприємствами, іншими господарюючими суб'єктами області у напрямку активізації їх діяльності.	Протягом 2016 року	Управління промисловості, транспорту і зв'язку облдержадміністрації, Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації	Відновлення позитивної динаміки розвитку промислового комплексу регіону.
6.	Залучення підприємств, розташованих на території області, до виконання завдань державного оборонного замовлення шляхом максимально ефективної кооперації науково-технічного та виробничого потенціалу підприємств-учасників Державного Концерну «Укроборонпром» та підприємств області.		Управління промисловості, транспорту і зв'язку облдержадміністрації, облдержадміністрації, Державний науково-випробувальний центр Збройних Сил України	Нарощування на підприємствах машинобудування випуску спецпродукції новітніх зразків для потреб Збройних Сил України.
7.	Залучення підприємств Чернігівської області до виробництва продукції легкої промисловості військового призначення для забезпечення Збройних Сил України та правоохоронних органів.			Нарощування на підприємствах легкої промисловості обсягів виробництва продукції для забезпечення Збройних Сил України та правоохоронних органів.
8.	Сприяння просуванню продукції промислових підприємств регіону на внутрішній і зовнішній ринки.		Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, Управління промисловості, транспорту і зв'язку облдержадміністрації, структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Забезпечення конкурентоспроможності промислової продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках, нарощування обсягів її реалізації та експорту, переорієнтація на нові ринки збуту продукції взамін втрачених.
9.	Сприяння виробництву конкурентоздатної сільськогосподарської техніки та обладнання для агропромислового комплексу.		Управління промисловості, транспорту і зв'язку облдержадміністрації, промислові підприємства галузі, Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації	Збільшення виробництва сільськогосподарської техніки та обладнання.

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
Завдання 3. Підвищення конкурентоздатності харчових продуктів				
10.	Проведення навчань з питань підвищення якості харчових продуктів та впровадження міжнародних систем якості.	Протягом 2016 року	Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, КЗ «Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій», Головне управління ветеринарної медицини в області, Державна фітосанітарна інспекція в області	Збільшення кількості виробників, які впроваджують міжнародні системи якості.
11.	Сприяння модернізації виробництва впровадження нових видів продукції.		Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, підприємства харчової промисловості	Покращення реалізації продукції на внутрішньому та зовнішніх ринках.
4.2. Аграрний комплекс				
Завдання 1. Раціоналізація структури сільськогосподарського виробництва з метою зростання його доданої вартості				
1.	Оптимізація спеціалізації сільського господарства з метою підвищення ефективності аграрного сектора та раціонального використання земельних ресурсів.	Протягом 2016 року	Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, Головне управління Держгеокадастру в області, райдержадміністрації	Оптимальна виробнича спеціалізація сільського господарства для кожного із районів області. Додатковий економічний ефект за рахунок зростання продуктивності сільськогосподарського виробництва. Система раціонального землекористування, яка забезпечить від деградації земельні ресурси. Зростання зайнятості сільських мешканців і розширення ринку праці у сільській місцевості.
2.	Сприяння розвитку підприємств, зосереджених на виробництві тваринницької продукції.		Сільськогосподарські дорадчі служби, кооперативи та фермерські асоціації за участю спеціалізованих надавачів послуг, Департамент агропромислового розвитку	Збільшення виробництва продукції рослинництва і тваринництва. Забезпечення постачальницьких, виробничих, організаційних, технологічних інвестиційних та збутових потреб виробників і переробників сільськогосподарської продукції.

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
			облдержадміністрації, вищі навчальні заклади області	
Завдання 2. Технологічне переоснащення діючих та створення високотехнологічних нових підприємств з виробництва та переробки сільгосппродукції				
3.	Підтримка технічного переоснащення малих, середніх агровиробників та їх об'єднань, що працюють на території Чернігівської області.	Протягом 2016 року	Суб'єкти виробничої діяльності в агропромисловому комплексі області усіх форм власності, Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації	Підвищення рівня технічного оснащення сільськогосподарських виробників. Скорочення термінів збирання сільгоспкультур. Зменшення втрат врожаю. Підвищення продуктивності тваринницької галузі. Зменшення собівартості продукції. Створення нових робочих місць.
Завдання 3. Розвиток сучасних форм кооперації в аграрному секторі				
4.	Розвиток системи консультативних (дорадчих) служб.	Протягом 2016 року	Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, сільські дорадчі центри, фермерські кооперативи та асоціації із залученням спеціалізованих надавачів послуг	Підвищення рівня знань та навичок кадрів малих та середніх сільгосптоваровиробників.
5.	Створення та підтримка розвитку різноспеціалізованих сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.		Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи, органи місцевого самоврядування	Створення різноспеціалізованих (молочних, з обробітку ґрунту, заготівельних, м'ясних, багатофункціональних) базових сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів. Підвищення соціально-економічного розвитку сільської місцевості області шляхом створення нових робочих місць. Збільшення доходів, оптимізація витрат сільського населення, зростання надходження до місцевих бюджетів. Розбудова інфраструктури сіл.
Завдання 4. Сприяння самозайнятості та підтримка розвитку неаграрних видів бізнесу у сільській місцевості				
6.	Підтримка розвитку особистих селянських господарств, ферм сімейного типу, що спеціалізуються на вирощуванні плодово-ягідної продукції, овочів, продукції тваринного походження.	Протягом 2016 року	Особисті селянські господарства, сімейні ферми, громадські організації, Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації	Підвищення рівня зайнятості населення. Підвищення рівня продуктивності праці особистих селянських господарств, ферм сімейного типу. Збільшення кількості особистих селянських господарств, ферм сімейного типу. Збільшення доходів особистих селянських господарств, ферм

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
				сімейного типу. Забезпечення додаткових надходжень до місцевих бюджетів від підприємницької діяльності населення.
4.3. Транспорт і зв'язок				
Завдання 1. Надання якісних та безпечних послуг з пасажирських автоперевезень в області				
1.	Оновлення пасажирського рухомого складу та заміна автобусів малої місткості на транспортні засоби середньої та великої місткості.	Протягом 2016 року	Управління промисловості, транспорту і зв'язку облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, суб'єкти господарювання	Підвищення рівня безпеки та якості пасажирських перевезень.
2.	Посилення контролю за виконанням договірних умов і вимог законодавства у сфері пасажирських автоперевезень.		Управління промисловості, транспорту і зв'язку облдержадміністрації, Управління Укртрансінспекції в області, Управління ДАІ УМВС України в області, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Підвищення якості і доступності пасажирських автотранспортних послуг, підвищення ефективності державного регулювання та контролю за роботою автомобільного транспорту.
3.	Поліпшення транспортного обслуговування осіб з обмеженими фізичними можливостями шляхом використання транспортних засобів спеціалізованого призначення.		Управління промисловості, транспорту і зв'язку облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, суб'єкти господарювання	Створення умов для надійного, якісного та безпечного перевезення пасажирів з обмеженими фізичними можливостями, збільшення облаштованих транспортних засобів відповідно до законодавчих вимог та потреб даної категорії пасажирів.
Завдання 2. Розвиток мережі внутрішньообласних автобусних маршрутів загального користування				
4.	Оптимізація обласної мережі автобусних маршрутів загального користування з урахуванням максимального охоплення автобусним сполученням сільських населених пунктів.	Протягом 2016 року	Управління промисловості, транспорту і зв'язку облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, суб'єкти	Поліпшення організації перевезення пасажирів, повне охоплення автобусним сполученням сільських населених пунктів області.

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
5.	Удосконалення існуючої системи диспетчерського управління і контролю за рухом транспортних засобів на автобусних маршрутах загального користування.		господарювання Управління промисловості, транспорту і зв'язку облдержадміністрації, ПАТ «Чернігівське обласне підприємство автобусних станцій 17499», Управління Укртрансінспекції в області, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Покращення організації роботи автостанцій по виконанню диспетчерських функцій та приведення їх діяльності до вимог чинного законодавства.

Завдання 3. Розвиток телекомунікаційних мереж загального користування

6.	Розвиток існуючих та впровадження нових технологій і послуг систем мобільного зв'язку, широкосмугового доступу до Інтернету, що відповідатимуть потребам мешканців області.	Протягом 2016 року	Управління промисловості, транспорту і зв'язку облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, Чернігівська філія ПАТ «Укртелеком», Чернігівська дирекція УДППЗ «Укрпошта», оператори мобільного зв'язку	Задоволення потреб населення у доступному, надійному та якісному зв'язку, розширення географії покриття широкосмуговим Інтернетом.
----	---	--------------------	--	--

4.4. Споживчий ринок. Цінова політика

Завдання 1. Створення сприятливих умов для стабільного та ефективного функціонування споживчого ринку

1.	Сприяння збільшенню обсягів реалізації через регіональну торговельну мережу продукції вітчизняного, в т.ч. місцевого виробництва.	Постійно	Департаменти облдержадміністрації: економічного розвитку; агропромислового розвитку, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, суб'єкти господарювання	Збільшення питомої ваги реалізації товарів вітчизняного виробництва.
2.	Сприяння виводу на споживчий ринок нових видів продовольчої продукції місцевих товаровиробників та організаційне забезпечення роботи обласної дегустаційної (приймальної) комісії.	Протягом 2016 року	ДП «Чернігівстандарт-метрологія», Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, суб'єкти господарювання	Розширення товарного асортименту і номенклатури продукції місцевих виробників.

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
3.	Розширення практики виїзного і комплексного обслуговування мешканців малих та віддалених населених пунктів.		Райдержадміністрації, обласна спілка споживчих товариств та інші суб'єкти господарювання	Забезпечення доступності споживчих товарів та побутових послуг для населення сільської місцевості, зменшення економічних диспропорцій розвитку у сфері споживчого ринку між містами і районами області.
4.	Сприяння процесу формування сучасної та ефективної інфраструктури у сфері споживчого ринку шляхом створення і відкриття нових об'єктів торгівлі та послуг.		Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, обласна спілка споживчих товариств та інші суб'єкти господарювання	Подальший розвиток цивілізованих форм обслуговування населення, збільшення місткості внутрішнього споживчого ринку, залучення інвестицій у розвиток сфери торгівлі та послуг.
5.	Прогнозування споживчого попиту та ресурсного наповнення ринків основними видами продовольчих ресурсів.	Щомісячно	Департаменти облдержадміністрації: економічного розвитку; агропромислового розвитку, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Підтримка збалансованості продовольчого ринку та упередження виникнення ажіотажних проявів.
6.	Сприяння належному функціонуванню оптової ланки торгівлі.	Постійно	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, суб'єкти господарювання	Підтримка безперебійного товарозабезпечення сфери роздрібною торгівлі, формування та зберігання товарних запасів.
Завдання 2. Реалізація державної цінової політики, недопущення цінових спекуляцій на споживчому ринку				
7.	Регулювання цін і тарифів відповідно до наданих повноважень.	Постійно	Департаменти облдержадміністрації: економічного розвитку; агропромислового розвитку	Забезпечення прогнозованості цінової ситуації, прозорості формування регульованих цін і тарифів, запобігання необґрунтованому їх зростанню.
8.	Сприяння організації та проведенню продовольчих ярмарків за участю місцевих товаровиробників.		Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Нівелювання цінових коливань на продовольчому ринку, задоволення потреб споживачів у товарах за доступними цінами.

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
9.	Здійснення аналізу результативності регуляторних актів щодо цінового регулювання.	За окремим графіком	Департаменти облдержадміністрації: економічного розвитку; агропромислового розвитку, суб'єкти господарювання	Виконання вимог законодавства з питань регуляторної політики, відстеження ефективності діючих регуляторних актів та прийняття рішень щодо їх дії.
10.	Розгляд та вирішення найбільш актуальних питань з регулювання цін (тарифів) на засіданнях комісії по цінах обласної державної адміністрації, участь у цьому процесі громадськості.	За потребою	Департаменти облдержадміністрації: економічного розвитку; агропромислового розвитку, фінансів, суб'єкти господарювання	Своєчасне реагування на негативні виклики у сфері цінової політики.
11.	Проведення моніторингу та аналізу споживчих цін, у межах наданих повноважень, насамперед, на ринках соціально значущих товарів і послуг (продовольчому, паливно-мастильних матеріалів, житлово-комунальних послуг тощо).	Щомісячно	Головне управління статистики в області, обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України, Департаменти облдержадміністрації: житлово-комунального господарства, регіонального розвитку та інфраструктури; економічного розвитку; агропромислового розвитку, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Упередження необґрунтованого підвищення цін на ринках соціально значущих товарів і послуг, здійснення контролю за дотриманням суб'єктами господарювання державної дисципліни цін на товари, роботи і послуги.
12.	Оперативне відстеження стану та тенденцій розвитку цінової ситуації в регіоні та вжиття упереджувальних заходів щодо її нормалізації.		Обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України, Департаменти облдержадміністрації: економічного розвитку; агропромислового розвитку, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Стабілізація цінової ситуації, насичення споживчого ринку товарами за доступними цінами.
Завдання 3. Підвищення рівня захисту прав населення на споживання якісних та безпечних для життя і здоров'я товарів і послуг				
13.	Проведення перевірок за дотриманням суб'єктами господарювання вимог нормативно-правових актів про захист	За окремим графіком	Управління Держпродспоживслужби в області, інші виконавці, визначені	Забезпечення дієвого контролю за якістю і безпекою продукції, робіт (послуг), що виробляються та реалізуються (надаються) на споживчому ринку,

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
	прав споживачів та реалізація Програми захисту прав споживачів в області.		Програмою захисту прав споживачів	підвищення рівня захисту прав та інтересів споживачів.
14.	Організація профілактичної роботи щодо недопущення надходження на споживчий ринок небезпечної, фальсифікованої, контрафактної продукції (товарів) з метою запобігання фактам їх реалізації споживачам, у разі необхідності вжиття адекватних заходів реагування.	Постійно	Управління Держпродспоживслужби в області, Державна служба з лікарських засобів в області, Управління Держпраці в області	Здійснення належного виконання контрольних (наглядових) функцій у сфері захисту прав споживачів, удосконалення системи обміну інформацією про виявлену небезпечну та неналежної якості продукцію між органами державного ринкового контролю та нагляду, фіскальною службою та правоохоронними органами.
15.	Проведення перевірок відповідності характеристик продукції згідно з вимогами діючого законодавства України про державний ринковий нагляд та вжиття у разі необхідності обмежувальних (корегувальних) заходів.	За окремим графіком	Управління Держпродспоживслужби в області, Управління Держпраці в області	Забезпечення виконання суб'єктами господарювання вимог нормативно-правових актів, у т. ч. технічних регламентів, на продукцію щодо її виробництва.
16.	Підвищення рівня інформованості та правової обізнаності споживачів стосовно реалізації і захисту їх прав.	Постійно	Управління Держпродспоживслужби в області	Використання населенням прав, визначених діючим законодавством про захист прав споживачів.
Завдання 4. Проведення економічного обстеження, аналізу та оцінки розвитку споживчого ринку				
17.	Проведення оцінки відповідності нормативам забезпеченості населення торговельною площею у магазинах.	III квартал 2016 року	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації	Реалізація державної політики у сфері внутрішньої торгівлі, подальший розвиток цивілізованих форм обслуговування населення.
18.	Здійснення актуалізації торговельної мережі фізичних осіб-підприємців.	II квартал 2016 року	Головне управління статистики в області, Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Збільшення кількісних показників розвитку сфери роздрібної торгівлі, здійснення економічної оцінки щодо розвитку торговельної мережі фізичних осіб-підприємців.
19.	Проведення інвентаризації мережі об'єктів роздрібної торгівлі та ресторанного бізнесу (громадського харчування).	I квартал 2016 року	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Ведення та використання електронної бази даних щодо інфраструктури об'єктів споживчого ринку, здійснення економічної оцінки їх розвитку.

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
20.	Здійснення моніторингу показників розвитку сфери роздрібної торгівлі та нефінансових послуг.	Щомісячно та щоквартально	Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, обласна спілка споживчих товариств, Головне управління статистики в області	Зростання кількісних показників розвитку споживчого ринку, зокрема збільшення обороту роздрібної торгівлі на 0,1 % до рівня 25,2 млрд грн, у розрахунку на одну особу - 24,3 тис гривень.

5. Соціальна і гуманітарна сфери

5.1. Демографічна ситуація, підтримка сімей, дітей та молоді, гендерна політика

Завдання 1. Підтримка сімейних цінностей та профілактика соціального сирітства, запровадження нових форм надання допомоги сім'ям, які опинились у складних життєвих обставинах, багатодітним сім'ям

1.	Проведення інформаційно-просвітницьких заходів щодо пропагування сімейних цінностей, формування свідомого та відповідального ставлення до батьківства, повноцінного виховання та розвитку дітей.	Протягом 2016 року	Обласний, районні, міські центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	Підвищення рівня свідомого ставлення молоді до сімейних цінностей, відповідального батьківства.
2.	Організація своєчасного виявлення сімей з дітьми на ранніх стадіях криз, проведення з ними ефективної соціальної роботи з метою збереження сім'ї, попередження втрати дитиною сімейного оточення.	Протягом 2016 року		Зменшення кількості сімей з дітьми, що опинились у складних життєвих обставинах. Зменшення кількості дітей, позбавлених батьківського піклування.
3.	Організація та проведення навчальних семінарів для спеціалістів та фахівців із соціальної роботи районних/міських центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, закладів соціального обслуговування стосовно впровадження нових форм і методів в соціальну роботу.	Щоквартально		Підвищення кваліфікації та професійного рівня спеціалістів та фахівців із соціальної роботи районних/міських центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, закладів соціального обслуговування.
4.	Розроблення інформаційних матеріалів щодо видів соціальної підтримки та послуг і процедур їх надання для широкого інформування населення.	Протягом 2016 року		Підвищення рівня інформованості населення щодо соціальної підтримки та послуг і процедур їх надання.

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
5.	Здійснення заходів щодо підтримки багатодітних сімей, забезпечення їх прав на пільги.	Постійно	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації	Формування позитивного ставлення до багатодітних сімей (збільшення кількості багатодітних сімей, особливо молодих, зменшення неповних сімей, в яких дітей виховує один із батьків). Мінімізація асоціальних проявів у життєдіяльності сім'ї, передусім насильства, зменшення кількості випадків проявів домашнього насильства, жорстокого поводження з дітьми.
6.	Попередження та протидія домашньому насильству			
7.	Проведення благодійних акцій, святкових заходів, круглих столів для дітей соціально незахищених категорій з нагоди відзначення Дня захисту дітей; Дня усиновлення; Дня спільних дій в інтересах дітей, Новорічних та Різдвяних свят, організація роботи пунктів одноразового безкоштовного харчування дітей, які опинились у складних умовах, організація роботи консультативного пункту з прав дитини.	Протягом 2016 року	Служба у справах дітей облдержадміністрації	Підвищення рівня соціального захисту дітей з сімей, які опинились у складних життєвих обставинах.
<i>Завдання 2. Забезпечення права дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, на виховання у сімейному оточенні, розвиток сімейних форм виховання</i>				
8.	Проведення серед населення області інформаційних кампаній щодо формування позитивного сприйняття сімейного влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, спонукання кандидатів на створення прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу.	Протягом 2016 року	Обласний, районні, міські центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	Підвищення рівня обізнаності населення області щодо сімейних форм влаштування дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування. Збільшення кількості кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі, опікуни/піклувальники.
9.	Проведення тренінгових занять для кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі, а також навчань з метою підвищення виховного потенціалу прийомних батьків та батьків-вихователів.		Обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	Збільшення кількості прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу, рівня охоплення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, сімейними формами виховання.

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
10.	Влаштування дітей, що залишились без батьківської опіки, до сімейних форм виховання.		Райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Збільшення кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, влаштованих у сімейні форми виховання (усиновлення, опіка, піклування, прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу).
11.	Розробка, випуск та розповсюдження методичної літератури з питань усиновлення, друкованої інформаційно-просвітницької продукції стосовно поширення сімейних форм влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.		Служба у справах дітей облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	
12.	Проведення навчальних семінарів для працівників територіальних служб у справах дітей області з питань надання статусів дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, та влаштування їх до сімейних форм виховання.		Служба у справах дітей облдержадміністрації	
13.	Сприяння збільшенню мережі прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу.		Служба у справах дітей облдержадміністрації, Обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	
14.	Здійснення спеціалістами центрів СССДМ соціального супроводження прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу.		Обласний, районні, міські центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	Надання своєчасної соціальної підтримки та допомоги прийомним сім'ям та дитячим будинкам сімейного типу.
<i>Завдання 3. Зменшення рівня дитячої бездоглядності та безпритульності, інших антигромадських проявів серед дітей</i>				
15.	Забезпечення виявлення дітей, які опинились за межами сім'ї, жебракують, вчиняють правопорушення, проведення спільних рейдів та операцій, нарад, засідань за «круглим столом».	Протягом 2016 року	Служба у справах дітей облдержадміністрації, Управління освіти і науки облдержадміністрації, Обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Профілактика соціального сирітства, зменшення рівня асоціальних проявів серед дітей.

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
16.	Проведення навчальних семінарів для працівників територіальних служб у справах дітей області, центрів соціально-психологічної реабілітації дітей з питань профілактики дитячої безпритульності та бездоглядності.		Служба у справах дітей облдержадміністрації	Підвищення професійного рівня працівників служб у справах дітей, закладів соціального захисту дітей.
17.	Проведення конкурсу «Кращий вихователь року» серед педагогічних працівників центрів соціально-психологічної реабілітації дітей (міста Ніжин, Чернігів, с. Хмільниця Чернігівського району).			Поширення досвіду виховної та реабілітаційної роботи, підвищення майстерності і професійного рівня педагогічних працівників закладів.
Завдання 4. Соціальне становлення та підтримка молоді				
18.	Проведення та підтримка заходів (в тому числі міжнародних), спрямованих на формування морально-правової культури, патріотизму духовності.	Постійно	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації	Формування соціально активного та свідомого громадянина України, збільшення відсотку молоді, охопленої профілактичними заходами.
19.	Підтримка молодіжних громадських організацій, розвиток молодіжного та дитячого руху.			Збільшення кількості реалізованих соціально-корисних проектів молодіжних громадських організацій.
20.	Підтримка творчої та обдарованої молоді.			
21.	Проведення семінарів, тренінгів, інших профорієнтаційних заходів для молоді.		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, молодіжний центр праці	Збільшення відсотка молоді, залученої до праці в літніх трудових загонах, сезонних роботах та підприємницької діяльності. Поліпшення матеріального становища студентської та учнівської молоді.
Завдання 5. Проведення просвітницької роботи з пропаганди здорового способу життя				
22.	Проведення інформаційно-просвітницьких заходів щодо попередження соціально небезпечних хвороб, профілактики шкідливих звичок (тютюнопаління, алкоголізму, наркоманії), збереження репродуктивного здоров'я, формування здорового способу життя серед молоді.	Протягом 2016 року	Обласний, районні, міські центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації	Підвищення рівня свідомого ставлення молоді до збереження здоров'я, відмова від шкідливих звичок. Збереження репродуктивного здоров'я дітей та молоді, утвердження інституту сім'ї та сімейних цінностей. Зниження показників захворюваності на «соціальні хвороби» в молодіжному середовищі.

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
23.	Забезпечення діяльності виїзних мобільних консультативних пунктів соціальної роботи проведення інформаційно-профілактичної роботи в сільській місцевості з питань збереження репродуктивного здоров'я, популяризації здорового способу життя, відповідального батьківства, попередження сімейного неблагополуччя, підготовки молоді до сімейного життя	Щоквартально	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдерж-адміністрації, Обласний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді	
24.	Пропагування здорового способу життя, профілактика ВІЛ-інфекції та СНІДу.	Постійно	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації	Формування соціально активного та свідомого громадянина України, збільшення відсотка молоді, охопленої профілактичними заходами.
25.	Розробка, видання та розповсюдження соціально-рекламної продукції щодо збереження репродуктивного здоров'я, популяризації здорового способу життя.	Протягом 2016 року	Обласний, районні, міські центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Управління охорони здоров'я облдержадміністрації	Підвищення рівня обізнаності молоді щодо соціально-небезпечних хвороб.

Завдання 6. Утвердження рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. Протидія торгівлі людьми

26.	Проведення інформаційно-освітніх, культурологічних заходів, спрямованих на формування рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, подолання гендерних стереотипних уявлень, недопущення дискримінації за ознакою статі.	Постійно	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, громадські організації	Підвищення рівня гендерного інтегрування у системі державного управління, розширення можливостей поєднання сімейних обов'язків та професійної діяльності жінок і чоловіків, недопущення дискримінації за ознакою статі.
27.	Проведення заходів щодо запобігання торгівлі людьми та надання допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми.		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдерж-адміністрації, громадські організації	Виявлення та розкриття злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми, запобігання використанню нелегальної праці, підвищення рівня обізнаності населення у сфері протидії торгівлі людьми.

5.2. Ринок праці

Завдання 1. Повернення безробітних до продуктивної зайнятості і стимулювання самозайнятості населення та створення нових робочих місць суб'єктами малого підприємництва

1.	Сприяння працевлаштуванню населення	Протягом	Обласний	Підвищення рівня зайнятості населення,
----	-------------------------------------	----------	----------	--

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
	на вільні та новостворені робочі місця, організація громадських робіт та інших робіт тимчасового характеру.	2016 року	центр зайнятості	матеріальна підтримка безробітних, мотивація безробітних до праці.
2.	Активізація профорієнтаційної роботи, професійна підготовка, перепідготовка, підвищення кваліфікації та покращення якості робочої сили з урахуванням потреб ринку праці та замовлень роботодавців.			Покращення якості робочої сили, задоволення потреб роботодавців у кваліфікованих кадрах.
3.	Залучення зареєстрованих безробітних, які виявили бажання отримати одноразову виплату допомоги по безробіттю для організації підприємницької діяльності, за їх згодою та з урахуванням професійної діагностики, до навчання основам ведення бізнесу.			Розширення сфери докладання праці.
4.	Компенсація роботодавцям – суб'єктам малого підприємництва фактичних витрат у розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за працевлаштування безробітних на робочі місця в пріоритетних видах економічної діяльності.			
5.	Надання соціальних послуг внутрішньо-переміщеним особам та демобілізованим військовослужбовцям, які повернулись із зони проведення АТО			Забезпечення своєчасними та якісними послугами.
Завдання 2. Підвищення рівня оплати праці				
6.	Проведення моніторингу показників заробітної плати за видами економічної діяльності, в розрізі районів і міст обласного підпорядкування.	Протягом 2016 року	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, структурні підрозділи облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Посилення мотивації до легальної зайнятості та зростання доходів населення, зокрема заробітної плати. Зростання розміру середньомісячної заробітної плати штатних працівників на 13,5 % (до 3700 грн). Скорочення частки низькооплачуваних працівників, зменшення розшарування населення за рівнем доходів.

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
7.	Здійснення моніторингу та контролю за додержанням законодавства про працю в частині мінімальних державних гарантій, колективних соціально-трудова відносин, вжиття відповідних заходів впливу щодо упередження та припинення порушень трудового законодавства.		Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, Управління Держпраці в області, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, за участю роботодавців та профспілкових організацій	
8.	Здійснення моніторингу та контролю стану виплати заробітної плати.		Департаменти облдержадміністрації: соціального захисту населення, економічного розвитку, агропромислового розвитку, житлово-комунального господарства, регіонального розвитку та інфраструктури, головне управління юстиції в області, Федерація профспілкових організацій області,	Скорочення (ліквідація) заборгованості із виплати заробітної плати на підприємствах, установах та організаціях області.
9.	Вжиття заходів щодо забезпечення своєчасної та в повному обсязі виплати заробітної плати та недопущення виникнення заборгованості з її виплати.		Чернігівське обласне об'єднання організацій роботодавців, Управління Держпраці в області, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	
<i>Завдання 3. Створення належних безпечних і здорових умов праці на підприємствах, установах і організаціях усіх форм власності, зниження виробничого травматизму та професійних захворювань в області</i>				
10.	Сприяння подальшому проведенню роботодавцями профілактичних заходів на об'єктах підвищеної небезпеки, що підлягають ідентифікації та декларуванню відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11.07.2002 № 956 «Про ідентифікацію та декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки».	Протягом 2016 року	Управління Держпраці в області	Підвищення рівня промислової безпеки на підприємствах, де зосереджено велику кількість об'єктів підвищеної небезпеки. Недопущення виникнення аварійних ситуацій.
11.	Здійснення постійного контролю за			Сприяння соціальному захисту трудових прав

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
	проведенням атестації робочих місць із важкими, шкідливими умовами праці.			найманих працівників області.
12.	Превентивні заходи, спрямовані на додержання законодавства про працю, охорону праці, зайнятість населення працевлаштування інвалідів, загальнообов'язкове державне соціальне страхування.			Сприяння трудовій обізнаності населення з метою недопущення порушення діючого трудового законодавства.
13.	Здійснення моніторингу та контролю за додержанням законодавства про охорону праці.			Зниження рівня виробничого травматизму та поліпшення безпеки і умов праці.

5.3. Система соціального захисту та соціальне забезпечення населення

Завдання 1. Реалізація конституційних прав громадян на соціальний захист, забезпечення рівня життя всіх груп населення не нижче прожиткового мінімуму

1.	Забезпечення своєчасного та в повному обсязі надання населенню всіх видів державної допомоги, субсидій та пільг згідно з чинним законодавством, здійснення постійного моніторингу виконання програм соціального захисту населення.	Протягом 2016 року	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, райдержадміністрації, міські ради	Забезпечення своєчасного та в повному обсязі надання населенню всіх видів допомог, субсидій та пільг, передбачених чинним законодавством.
----	--	--------------------	---	---

Завдання 2. Надання послуг соціальної підтримки внутрішньо переміщеним особам

2.	Забезпечення організації обліку та надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг.	Протягом 2016 року	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації, управління соціального захисту населення райдержадміністрацій, управління праці та соціального захисту населення міських (районних у м. Чернігові) рад	Створення належних умов для тимчасового або постійного проживання внутрішньо переміщених осіб.
----	---	--------------------	--	--

Завдання 3. Соціальний захист учасників антитерористичної операції

3.	Сприяння забезпеченню технічними та іншими засобами реабілітації та пересування учасників антитерористичної операції.	Протягом 2016 року	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації	Забезпечення у повному обсязі потреби постраждалих учасників антитерористичної операції у технічних засобах реабілітації, санаторно-курортному лікуванні, психологічної реабілітації.
----	---	--------------------	--	---

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
4.	Сприяння забезпеченню санаторно-курортним лікуванням інвалідів війни, учасників антитерористичної операції.			Своєчасне надання учасникам антитерористичної операції отримання пільг, компенсацій, передбачених чинним законодавством.
5.	Сприяння забезпеченню проходження психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції.			
6.	Забезпечення своєчасного та в повному обсязі надання учасникам антитерористичної операції отримання пільг, компенсацій, передбачених чинним законодавством.			
7.	Сприяння у забезпеченні житлом учасників АТО та членів сімей загиблих учасників АТО.		Департаменти: соціального захисту населення; житлово-комунального господарства, регіонального розвитку та інфраструктури облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Забезпечення житлом учасників АТО та членів сімей загиблих АТО.
Завдання 4. Підвищення стандартів життя людей з особливими потребами				
8.	Сприяти забезпеченню у повному обсязі потреби у технічних та інших засобах реабілітації та пересування осіб з обмеженими фізичними можливостями.	Протягом 2016 року	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації	Забезпечення у повному обсязі потреби інвалідів у технічних засобах реабілітації, поліпшення рівня доступності інвалідів до всіх об'єктів громадського та цивільного призначення, освітніх закладів, транспорту та зв'язку, сприяння створенню умови для їх повноцінної життєдіяльності.
9.	Сприяти забезпеченню санаторно-курортним лікуванням інвалідів війни, інвалідів внаслідок загального захворювання та з дитинства.			
10.	Сприяння у направленні інвалідів та дітей-інвалідів до реабілітаційних установ для отримання реабілітаційних послуг.			
11.	Поліпшення рівня доступності інвалідів до всіх об'єктів громадського та цивільного призначення, освітніх закладів, транспорту		Департаменти: соціального захисту населення, житлово-комунального господарства,	

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
	та зв'язку.		регіонального розвитку та інфраструктури облдержадміністрації, управління: освіти; охорони здоров'я; промисловості, транспорту і зв'язку; містобудування та архітектури облдержадміністрації, управління Управління Державної архітектурно-будівельної інспекції в області, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, органи місцевого самоврядування	
Завдання 5. Соціальний захист громадян, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи				
12.	Реалізації державних програм: - «Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»; - «Комплексне медико-санітарне забезпечення та лікування онкологічних захворювань із застосуванням високовартісних медичних технологій громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»; - «Забезпечення житлом осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи».	Постійно	Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації	Сприяння соціальному захисту громадян, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи; Забезпечення своєчасного та в повному обсязі надання постраждалим всіх видів компенсаційних виплат та пільг, передбачених чинним законодавством.
13.	Організація оздоровлення та санаторно-курортного лікування громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.			

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
<i>Завдання 6. Надання різних видів соціальних послуг соціально незахищеним верствам населення</i>				
14.	Забезпечення належного утримання інтернатних установ для престарілих та інвалідів, територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг), центрів соціальної реабілітації дітей-інвалідів.	Протягом 2016 року	Департаменти облдержадміністрації: соціального захисту населення, фінансів, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Підвищення якості надання соціальних послуг та рівня соціального обслуговування уразливих верств населення.
15.	Забезпечення соціального захисту бездомних громадян та осіб, звільнених з місць позбавлення волі.		Департаменти облдержадміністрації: соціального захисту населення, фінансове, сім'ї, молоді та спорту, управління охорони здоров'я облдержадміністрації, головне управління юстиції в області, управління МВС України в області, Управління Державної пенітенціарної служби України в області, обласний та районні центри зайнятості, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	
<i>Завдання 7. Збереження стабільності пенсійного забезпечення громадян</i>				
16.	Забезпечення реалізації законів України та рішень Уряду щодо пенсійного забезпечення громадян.	Протягом 2016 року	Головне управління Пенсійного фонду України в області	Підвищення розміру пенсійних виплат.
5.4. Охорона здоров'я				
<i>Завдання 1. Продовження реформування сфери охорони здоров'я області з акцентом на первинну ланку, в першу чергу на амбулаторії загальної практики-сімейної медицини</i>				
1.	Завершення реорганізації первинної ланки медико-санітарної допомоги шляхом перетворення закладів госпітального типу на амбулаторно-поліклінічні в напрямку розвитку сімейної медицини.	Протягом 2016 року	Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Підвищення забезпеченості населення лікарями ЗПСМ; збільшення відсотку населення, що отримує допомогу у сімейних лікарів; зменшення звернень до вузьких спеціалістів. Покращання профілактичного напрямку роботи, раннє виявлення захворювань,

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
				наближення медичної допомоги до населення.
2.	Продовження оптимізації цілодобового ліжкового фонду госпітальних закладів охорони здоров'я відповідно до реальних потреб населення та нормативу, визначеному Постановою КМУ України від 25.11.2015 № 1024 «Про затвердження нормативу забезпечення стаціонарними лікарняними ліжками у розрахунку на 10 тис. населення».		Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад, органи місцевого самоврядування	Реорганізація сільських дільничних лікарень у амбулаторії загальної практики-сімейної медицини, ФАПів у селах з кількістю населення менше 150 осіб. Приведення показника забезпечення населення лікарняними ліжками відповідно до нормативу.
3.	Поліпшення умов отримання населенням послуг охорони здоров'я та підвищення їх якості.			Будівництво, реконструкція та ремонт закладів охорони здоров'я, покращення їх матеріально-технічної бази.
4.	Створення та обладнання єдиної оперативно-диспетчерської служби ЛПЗ «Чернігівський обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф» сучасними телекомунікаційними ресурсами.		Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, ЛПЗ «Чернігівський обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф»	Оперативне та цілодобове реагування на виклики екстреної медичної допомоги. Створення ефективної системи супроводу хворих на догоспітальному етапі надання медичної допомоги.
5.	Покращення кадрової ситуації та соціального захисту медичних працівників шляхом реалізації програм місцевих стимулів щодо забезпечення житлом (зокрема, службовим), земельними ділянками, інших стимулюючих заходів.		Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, райдержадміністрації, органи місцевого самоврядування	Забезпечення житлом (зокрема, службовим), земельними ділянками, інших стимулюючих заходів. Підвищення ролі та відповідальності органів місцевого самоврядування за створення належних житлово-побутових умов для сільських медичних працівників.
6.	Підвищення рівня кваліфікації медичних кадрів первинної ланки.		Управління охорони здоров'я облдержадміністрації	Покращення профілактичного напрямку роботи, раннє виявлення захворювань, наближення медичної допомоги до населення.
7.	Активізація інформаційно-роз'яснювальної роботи з підвищення рівня по інформованості населення щодо реформування сфери охорони здоров'я, постійне проведення всебічного висвітлення сутності та заходів започаткованих перетворень у медичній сфері в друкованих та електронних ЗМІ.		Управління охорони здоров'я облдержадміністрації	Підвищення інформованості населення щодо реформування сфери охорони здоров'я, формування позитивного ставлення населення до реформ в сфері охорони здоров'я.

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
Завдання 2. Покращення надання медичної допомоги матерям та дітям				
8.	Продовження роботи щодо створення міжрайонних акушерсько-гінекологічних центрів та перинатальних центрів II рівня.	Протягом 2016 року	Управління охорони здоров'я облдержадміністрації	Зниження рівня немовлячої смертності. Збільшення частки нормальних пологів. Запобігання випадкам материнської смертності.
9.	Відкриття кабінету послуг, дружніх до молоді, в Бобровицькій центральній районній лікарні.		Бобровицька центральна районна лікарня	Проведення заходів щодо пропаганди здорового способу життя, профілактики ВІЛ/СНІДу, збереження репродуктивного здоров'я серед молоді.
Завдання 3. Профілактика та лікування соціально небезпечних хвороб				
10.	Проведення профілактичних оглядів населення з метою раннього виявлення туберкульозу, онкологічних захворювань.	Протягом 2016 року	Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Зниження рівня захворюваності на туберкульоз, онкологічні захворювання.
11.	Дооснащення протитуберкульозних закладів охорони здоров'я лабораторним, хірургічно-реанімаційним, діагностичним та стерилізаційним обладнанням відповідно до примірних табелів оснащення.		Управління охорони здоров'я облдержадміністрації	Організація виявлення, діагностики, лікування та профілактики туберкульозу.
12.	Поновлення рентгенологічного обладнання закладів охорони здоров'я області (19 стаціонарних та 3 пересувні флюорографічні установки, 20 стаціонарних та 10 палатних рентгенодіагностичних апаратів).		Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Організація виявлення та діагностики туберкульозу.
13.	Реалізація заходів соціальної Програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2012-2016 роки.		Управління охорони здоров'я облдержадміністрації	Поліпшення епідемічної ситуації з туберкульозу в області, зниження захворюваності та смертності від туберкульозу відповідно до 64,0 та 12,0 випадків на 100 тис. населення, зменшення відсотка хворих на мультирезистентний туберкульоз серед нових випадків захворювання.
14.	Реалізація обласної Програми боротьби з онкологічними захворюваннями на 2012-2016 роки.			Підвищення рівня виявлення злоякісних новоутворень в I-II стадії деяких локалізацій на 5%. Зниження запущеності захворювань на рак на 5%. Зниження смертності від злоякісних новоутворень на 5%. Зниження рівня смертності онкологічних

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
				хворих, які помирають протягом року після встановлення діагнозу, на 5%.
15.	Реалізація загальнодержавної цільової соціальної програми протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2015-2018 роки.			Зниження рівня захворюваності і смертності від ВІЛ-інфекції/СНІДу, збільшення якості і доступності послуг з профілактики та діагностики ВІЛ-інфекції, насамперед серед представників груп підвищеного ризику щодо інфікування ВІЛ, послуг з лікування, догляду і підтримки людей, які живуть з ВІЛ.
16.	Створення та обладнання сайтів антиретровірусної терапії на базі кабінетів «Довіра» ЦРЛ, ЦМЛ.		Управління охорони здоров'я облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Оптимізація організаційної структури ВІЛ-сервісної служби області, забезпечення якісного моніторингу лікування ВІЛ-інфікованих, підвищення якості їх життя.
17.	Створення та обладнання міжрайонних кардіологічних відділень.	Протягом 2016 року		Оптимізація кардіологічного ліжкового фонду, наближення сучасної високоякісної кардіологічної допомоги до населення.

5.5. Освіта

Завдання 1. Розбудова мережі дошкільних навчальних закладів, підвищення рівня охоплення дітей дошкільною освітою

1.	Приведення мережі дошкільних закладів у відповідність до потреб населення.	Протягом 2016 року	Управління освіти і науки облдержадміністрації, відділи освіти райдержадміністрацій, управління освіти міських рад	Забезпечення реалізації конституційного права дітей на доступність та безоплатність дошкільної освіти шляхом відкриття 10 дошкільних навчальних закладів (у тому числі 5 навчально-виховних комплексів) та 7 додаткових груп, в т.ч. через стимулювання приватної ініціативи у сфері дошкільної освіти.
2.	Впровадження різних форм охоплення дітей дошкільною освітою: створення навчально-виховних комплексів, відкриття додаткових груп на базі діючих ДНЗ, груп короткотривалого перебування дітей тощо.			Підвищення рівня охоплення якомога більшої кількості дошкільнят суспільним дошкільним вихованням.
3.	Дотримання вимог законодавства в частині створення умов для здобуття якісної дошкільної освіти дітьми п'ятирічного			Забезпечення рівних стартових умов для майбутніх першокласників шляхом задоволення освітніх потреб щодо здобуття дошкільної освіти дітьми 5-річного

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
	віку.			віку.
4.	Дотримання вимог Базового компоненту дошкільної освіти, державних стандартів початкової та загальної освіти та базової і повної загальної середньої освіти, інших законодавчих і нормативних документів, що регулюють надання освітніх послуг. Використання інноваційних технологій у навчально-виховному процесі закладів освіти.			Створення умов для забезпечення якісних освітніх послуг у закладах освіти області. Запровадження в освітній процес дошкільних, загальноосвітніх навчальних закладів сучасних науково-методичних підходів, використання нових освітніх технологій тощо.
<i>Завдання 2. Підвищення якості та рівного доступу населення до загальної середньої освіти</i>				
5.	Оптимізація мережі загальноосвітніх навчальних закладів області з урахуванням демографічних, економічних і соціальних перспектив.	Протягом 2016 року	Управління освіти і науки облдержадміністрації, відділи освіти райдержадміністрацій, управління освіти міських рад	Реалізація гарантованого права учнів на отримання якісної загальної середньої освіти. Підвищення рівня конкурентоспроможності випускників шкіл.
6.	Вдосконалення функціонування опорних шкіл, створення єдиного освітнього простору в межах освітнього округу.			Функціонування освітньої мережі, здатної забезпечити доступ до максимально широкого комплексу освітніх послуг. Створення умов для рівного доступу дітей відповідного віку до якісної загальної середньої, позашкільної освіти та допрофесійного навчання.
7.	Створення умов для забезпечення у сільській місцевості регулярного безоплатного перевезення учнів та педагогічних працівників до місць навчання, роботи і додому.			Забезпечення права дітей шкільного віку, в т.ч. сільської місцевості, на отримання якісних освітніх послуг.
8.	Забезпечення навчальних закладів сучасною комп'ютерною технікою, мультимедійним обладнанням, електронними засобами навчального призначення, активне використання комп'ютерних технологій у навчально-виховному процесі.			Підвищення рівня викладання предметів в освітніх закладах області шляхом використання комп'ютерних технологій, мультимедійного обладнання і електронних засобів навчального призначення у навчально-виховному процесі, організація вільного доступу учнів і педагогічних працівників до високоякісних освітніх навчальних матеріалів, цифрових інформаційних ресурсів тощо.
9.	Подальше впровадження інклюзивного			Створення умов для забезпечення рівних

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
	навчання в загальноосвітніх навчальних закладах для дітей з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх нахилів, здібностей, індивідуальних психічних та фізичних можливостей.			можливостей одержання якісної освіти, розширення альтернативних форм її здобуття для дітей з особливими потребами.
10.	Збереження мережі позашкільних навчальних закладів з метою розвитку здібностей і талантів дітей та учнівської молоді, здобуття ними первинних професійних навичок і вмінь, необхідних для подальшої самореалізації.		Управління освіти і науки облдержадміністрації, відділи освіти райдержадміністрацій, управління освіти міських рад, керівники позашкільних навчальних закладів	Забезпечення прав громадян на здобуття позашкільної освіти. Створення умов для інтелектуального, духовного і фізичного розвитку дітей та учнівської молоді. Задоволення їх потреб у професійному самовизначенні і творчій самореалізації.
11.	Участь дітей та учнівської молоді з числа вихованців позашкільних навчальних закладів у конкурсах, змаганнях, фестивалях обласного, Всеукраїнського, Міжнародного рівнів.			Створення умов для задоволення освітньо-культурних потреб дітей та учнівської молоді, формування їх соціально-громадського досвіду. Поглиблення співробітництва у галузі позашкільної освіти.
12.	Реалізація Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді з метою формування ціннісного ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, держави, нації.		Управління освіти і науки облдержадміністрації, відділи освіти райдержадміністрацій, управління освіти міських рад	Забезпечення у молодого покоління розвинутої патріотичної свідомості і відповідальності, почуття вірності, любові до Батьківщини, збереження та шанування національної пам'яті. Створення ефективної виховної системи національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді.
13.	Розвиток та системна робота з обдарованою і талановитою молоддю.			Покращення результатів участі школярів у Всеукраїнських етапах учнівських олімпіад з навчальних предметів, конкурсі-захисту науково-дослідницьких робіт учнів - членів Малої академії наук України, інших інтелектуальних змаганнях. Підвищення результативності випускників шкіл під час зовнішнього незалежного оцінювання.
14.	Збереження та розвиток дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, забезпечення умов їх функціонування та раціонального використання.			Забезпечення доступності та якості надання оздоровчих і відпочинкових послуг, покращення оздоровчо-виховної роботи з дітьми.
15.	Виплата заохочувальних премій педагогіч-			Підвищення престижу професії вчителя, науково-

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
	ним та науково-педагогічним працівникам.			педагогічних працівників.
16.	Реформування інтернатних закладів.		Управління освіти науки облдержадміністрації	Створення соціально-виховного та реабілітаційного середовища для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які мають особливі потреби.

Завдання 3. Розвиток професійної освіти відповідно до потреб регіонального ринку праці, у т.ч. розвиток системи освіти впродовж життя

17.	Удосконалення мережі професійно-технічних навчальних закладів та задоволення потреб молоді і дорослого населення у здобутті якісної професійної освіти.	Протягом 2016 року	Управління освіти і науки облдержадміністрації	Збалансування обсягів та напрямів підготовки кадрів відповідно до потреб ринку праці.	
18.	Забезпечення ПТНЗ сучасною технікою, у т.ч. комп'ютерною, обладнанням, інструментом, матеріалами, використання комп'ютерних технологій у навчально-виховному процесі.			Підвищення рівня професійної підготовки робітничих кадрів.	
19.	Удосконалення системи профорієнтаційної роботи серед учнівської молоді.			Управління освіти і науки облдержадміністрації, обласний центр зайнятості	Підвищення престижу робітничих професій.
20.	Організація навчання осіб із числа незайнятого населення (безробітних) робітничим професіям.				Підтримка людей зрілого віку, яким складно конкурувати на ринку праці.

Завдання 4. Підвищення якості і конкурентноспроможності вищої освіти

21.	Створення умов для підвищення якості підготовки фахівців з урахуванням вимог регіонального ринку праці.	Протягом 2016 року	Вищі навчальні заклади області	Забезпечення регіонального ринку праці висококваліфікованими, конкурентноспроможними спеціалістами.
22.	Сприяння створенню умов для розвитку здібностей студентів у процесі навчання та участі в науковій роботі.			Забезпечення розвитку вищої освіти шляхом впровадження особистісно-орієнтованих технологій навчання та індивідуалізації навчального процесу.

5.6. Культура і туризм

Завдання 1. Зміцнення матеріально-технічної бази закладів культури

1.	Поліпшення умов отримання культурних	Протягом	Департамент культури і	Виготовлення проектно-кошторисної документації
----	--------------------------------------	----------	------------------------	--

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
	послуг та підвищення їх якості.	2016 року	туризму, національностей та релігій облдержадміністрації	з ремонтно-реставраційних робіт та проведення капітальних ремонтів закладів культури. Збереження пам'яток архітектури. Утеплення будівель з метою економії споживання енергоносіїв. Поліпшення якості обслуговування відвідувачів.
2.	Розвиток бібліотечної справи, поповнення бібліотечних фондів книжковими виданнями та періодикою.		Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації	Підвищення інформаційних можливостей бібліотек, забезпечення доступу користувачів до інформаційних ресурсів.
3.	Придбання для закладів культури обласного підпорядкування оргтехніки, підручників, світло-, звуко-, радіотехнічного та іншого обладнання.			Зміцнення матеріально-технічної бази, підвищення якості навчання студентів спеціалізації «Декоративно-прикладне мистецтво»
Завдання 2. Розвиток культури і мистецтв				
4.	Проведення на належному організаційному та творчому рівні культурно-мистецьких заходів з нагоди державних свят, пам'ятних дат, ювілеїв, фестивалів та конкурсів.	Протягом 2016 року	Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації	Формування гармонійного культурного середовища області, збереження, розвиток, вивчення національної культурної спадщини. Популяризація регіональної культурної індустрії.
5.	Постановка нових вистав та концертних програм, активізація гастрольно-концертної діяльності.			Ознайомлення громадян з новими театральномузичними проектами, кращими зразками театального та музичного мистецтва, здійснення гастрольних виїздів в населені пункти області.
6.	Реалізація обласної цільової довгострокової програми «Мистецька освіта Чернігівщини на 2011-2025рр.», проведення обласних конкурсів і фестивалів серед учнів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів.			Залучення до мистецької освіти значної кількості дітей та молоді, збереження та розвиток мережі, виявлення і підтримка обдарованих дітей, забезпечення змістовного дозвілля підростаючого покоління.
7.	Підвищення кваліфікації працівників культури і мистецтв в Чернігівському інституті мистецтв та менеджменту культури Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Проведення семінарських занять для працівників культури.			Підвищення фахового та освітнього рівня працівників культури і мистецтв.

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
<i>Завдання 3. Збереження та облік пам'яток містобудування та архітектури, садово-паркового мистецтва</i>				
8.	Проведення паспортизації об'єктів містобудування та архітектури, садово-паркового мистецтва Чернігівської області.	Протягом 2016 року	Управління містобудування та архітектури обласної державної адміністрації, користувачі пам'яток	Забезпечення повноти та доступності інформації про пам'ятки містобудування та архітектури, садово-паркового мистецтва області, збільшення кількості туристів, що відпочивають у межах області.
<i>Завдання 4. Популяризація туристично-рекреаційного потенціалу Чернігівщини</i>				
9.	Організація та проведення рекламно-інформаційних турів для представників туристичної галузі та ЗМІ.	Протягом 2016 року	Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації	Створення позитивного туристичного іміджу області; збільшення кількості туристів, що відпочивають у межах області.
10.	Виготовлення довідкової, рекламної та сувенірної продукції з інформацією про туристичний потенціал Чернігівщини.			
11.	Участь у проведенні міжнародних, всеукраїнських та регіональних виставкових заходів.			
<i>Завдання 5. Розвиток сільського та фестивального (подієвого) видів туризму</i>				
12.	Проведення семінарів-практикумів у сфері сільського зеленого та інших видів туризму.	Протягом 2016 року	Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації	Створення передумов для формування конкурентоспроможного обласного туристичного продукту.
13.	Забезпечення туристичної складової під час проведення культурно-мистецьких заходів в області.			
<i>5.7. Фізична культура і спорт</i>				
<i>Завдання 1. Виконання планів підготовки провідних спортсменів Чернігівщини до літніх XXXI 2016 року Олімпійських і Паралімпійських ігор у м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія)</i>				
1.	Забезпечення фінансування участі провідних спортсменів у всіх відбіркових і контрольних змаганнях, передбачених індивідуальними планами підготовки до	I–III квартал 2016 року	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації	Завоювання представниками області мінімум 4-х ліцензій на право участі в літніх 2016 року Олімпійських і Паралімпійських іграх у м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія).

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
	літніх 2016 року Олімпійських і Паралімпійських ігор у м. Ріо-де-Жанейро.			
2.	Придбання провідним спортсменам необхідних предметів екіпіровки, інвентарю і обладнання, медичних, відновлювальних та вітамінних препаратів і технічних засобів відповідно до плану матеріально-технічного забезпечення.			Підвищення рівня підготовки спортсменів до Олімпійських і Паралімпійських ігор у м. Ріо-де-Жанейро.
3.	Розв'язання соціально-побутових проблем і створення максимально сприятливих умов для тренувань провідним спортсменам на завершальному етапі підготовки до літніх Олімпійських і Паралімпійських ігор у м. Ріо-де-Жанейро, формування у них відповідного морально-психологічного стану напередодні виїзду на Олімпіаду.		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації спільно з виконавчим комітетом Чернігівської міської ради	Створення прийнятних умов для тренувань провідних спортсменів-кандидатів, вирішення їх соціально-побутових проблем.

Завдання 2. Зміцнення матеріально-технічної бази фізичної культури і спорту

4.	Продовження ремонту і оснащення баз олімпійської підготовки з важкої атлетики і біатлону в м. Чернігові та ремонт інфраструктурних об'єктів ДП «Олімпійський навчально-спортивний центр «Чернігів» (завершення укладання синтетичного покриття на сектори легкоатлетичного ядра, утеплення фундаменту і підтрибунних приміщень, будівництво тенісного корту, виготовлення ПКД на реконструкцію котельні і легкоатлетичного манежу).	II півріччя 2016 року	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації спільно з Міністерством молоді та спорту України	Здача в експлуатацію повністю реконструйованого легкоатлетичного ядра та новозбудованого тенісного корту, придбання повного комплексу якісного легкоатлетичного обладнання для тренувань і проведення змагань, виготовлення і проходження експертизи проектно-кошторисної документації на реконструкцію котельні та легкоатлетичного манежу у підтрибунному приміщенні на ДП «Олімпійський навчально-спортивний центр «Чернігів». Завершення обладнання і оснащення тренажерного залу на базі олімпійської підготовки з біатлону.
5.	Виконання I етапу робіт по реконструкції стадіону «Юність» Управління освіти і науки облдержадміністрації в м. Чернігові (укладання синтетичного покриття – штучна трава на футбольне поле та реконструкція легкоатлетичного ядра з	II – IV квартал 2016 року	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації за сприяння Чернігівської обласної ради, Міністерства молоді та спорту України та Федерації футболу України	Укладання синтетичного покриття – штучна трава на футбольне поле стадіону «Юність», реконструкція легкоатлетичного ядра з укладанням синтетичного покриття для бігу на бігових доріжках і секторах. Виготовлення проектно-кошторисної документації і початок робіт по ремонту трибун і підтрибунних

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
	укладанням синтетичного покриття для бігу на бігових доріжках і секторах).			приміщень та інших інфраструктурних об'єктів стадіону «Юність».
6.	Забезпечення будівництва відкритих універсальних ігрових майданчиків з синтетичним покриттям – штучна трава для масового користування.	Протягом 2016 року	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації спільно з Федерацією футболу України	Будівництво 3-х відкритих універсальних ігрових майданчиків з синтетичним покриттям – штучна трава для масового користування.
7.	Продовження роботи з оновлення і поліпшення оснащення наявних в області спортивних споруд та запровадження на них енергозберігаючих технологій.		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації	Запровадження на базах олімпійської підготовки і діючих спортивних спорудах енергозберігаючих технологій.
Завдання 3. Удосконалення системи підготовки спортивних резервів				
8.	Збільшення кількості дітей і підлітків, залучених до систематичних занять фізичною культурою і спортом у спортивних школах, секціях і клубах.	Протягом 2016 року	Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації органи місцевого врядування та обласними організаціями спортивного спрямування	Досягнення рівня 20 % охоплення дітей і учнівської молоді віком 6–18 років, залучених до занять у спортивних школах, секціях і клубах від загальної їх чисельності в області.
9.	Збереження контингенту учнів ДЮСШ та збільшення їх чисельності шляхом відкриття нових відділень з видів спорту в містах і районах області.		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації, райдержадміністрації та виконкоми міських рад, громадські організації фізкультурно-спортивного спрямування	Відкриття 5-6 нових відділень з видів спорту в існуючих дитячо-юнацьких спортивних школах.
10.	Виконання заходів обласної «Програми підтримки громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування Чернігівської області на 2012-2016 роки».		Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації	Підвищення ефективності і якості роботи обласних організацій фізкультурно-спортивних товариств та їх підвідомчих закладів по залученню населення до систематичних занять фізичною культурою і спортом.
11.	Виконання заходів «Програми розвитку фізичної культури і спорту в Чернігівській області на 2016 – 2020 роки» (проект планується винести на розгляд сесії обласної ради у I кварталі 2016 року).			

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
5.8. Розвиток інформаційного простору				
Завдання 1. Сприяння зміцненню інформаційної галузі Чернігівщини та розвитку працівників медійної сфери				
1.	Реалізація проекту «Школа молодого журналіста». Проведення семінарів, засідань за «круглим столом», інших заходів з метою підвищення професійного рівня журналістів та осіб, відповідальних за зв'язки з громадськістю.	Протягом 2016 року	Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації, обласна організація Національної спілки журналістів (за згодою), Асоціація регіональних засобів масової інформації (за згодою), представники ЗМІ, представники органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, відповідальні за зв'язки з громадськістю	Підвищення професійного рівня журналістів ЗМІ області та стандартів журналістики, сприяння фаховій комунікації та взаємодії у медійному середовищі області, заохочення молоді до журналістської діяльності.
2.	Проведення форуму працівників ЗМІ з нагоди Дня журналіста.	Червень 2016 року	Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації	Обмін досвідом серед представників ЗМІ області, стимулювання їх фахового розвитку.
Завдання 2. Забезпечення відкритості у діяльності органів влади, створення умов для реалізації на території області державної інформаційної політики та забезпечення інформаційних потреб населення				
3.	Реалізація обласної Програми підтримки розвитку інформаційної та видавничої сфер Чернігівщини на 2016-2020 роки.		Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації, відділ інформаційного забезпечення та зв'язків з громадськістю виконавчого апарату обласної ради, телерадіоорганізації області, ЧОДТРК (за згодою)	Забезпечення умов для зміцнення і розвитку інформаційної галузі Чернігівщини, забезпечення задоволення інформаційних потреб населення області, зміцнення інформаційної безпеки
4.	Проведення засідань прес-клубу «Ділове слово» та щотижневих тематичних		Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з	Інформування населення щодо пріоритетних напрямів діяльності облдержадміністрації,

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
	брифінгів в облдержадміністрації, висвітлення заходів облдержадміністрації та її структурних підрозділів в ЗМІ та Інтернет-просторі.		громадськістю облдержадміністрації, ЧОДТРК, газета «Деснянська правда» (за згодою)	зовнішньої та внутрішньої політики держави.
5.	Координація діяльності інформаційних служб райдержадміністрацій, виконкомів міських рад, територіальних органів центральних органів виконавчої влади.		Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Забезпечення координації інформаційних служб органів влади; досягнення ефективної комунікації органів влади та населення.
6.	Виготовлення та розміщення соціальної реклами		Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації	Поширення інформації, спрямованої на досягнення суспільно корисних цілей.
7.	Забезпечення сурдоперекладу інформаційних передач Чернігівської ОДТРК.		громадськістю облдержадміністрації	Задоволення інформаційних потреб осіб з особливими потребами.
Завдання 3. Популяризація книжкової продукції Чернігівщини та збагачення її асортименту				
8.	Забезпечення видання суспільно значущих творів місцевих авторів, їх розповсюдження серед бібліотек області та поширення іншими шляхами.	Протягом 2016 року	Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації, бібліотечні заклади області, автори та суб'єкти видавничої справи області, обласна організація Національної спілки журналістів (за згодою)	Забезпечення регулярного випуску наукових, громадсько-політичних, літературних видань та видань для громадян з особливими потребами. Надання підтримки найбільш талановитим авторам області; поповнення бібліотечних фондів зразками кращої сучасної книжкової продукції області.
9.	Залучення книжкової продукції Чернігівщини до представлення на виставкових заходах різного рівня.		Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації, автори та суб'єкти видавничої справи області (за згодою)	Популяризація книжкової продукції області, стимулювання розвитку видавничої справи.
5.9. Розвиток громадянського суспільства				
Завдання 1. Забезпечення тісної взаємодії між органами виконавчої влади області та інститутам громадянського суспільства				
1.	Реалізація обласної Програми сприяння	Протягом	Департамент інформаційної	Забезпечення повноцінної взаємодії по лінії

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
	розвитку інститутів громадянського суспільства на 2016-2020 роки «Чернігівська громада».	2016 року	діяльності та комунікацій з громадськістю облдерж-адміністрації, інститути громадянського суспільства області (за згодою)	«влада-громадськість», розвиток громадського сектору, сприяння проведенню громадського контролю за діяльністю органів виконавчої влади в області.
2.	Підтримка роботи Громадської ради при облдержадміністрації, інших консультативно-дорадчих органів.		Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдерж-адміністрації, структурні підрозділи облдерж-адміністрації	Посилення спроможності інститутів громадянського суспільства щодо виконання їх статутних завдань, покращення іміджу органів виконавчої влади серед громадськості.
3.	Виконання заходів з підвищення рівня відкритості та прозорості діяльності виконавчої влади в області у рамках реалізації Ініціативи «Партнерство „Відкритий Уряд“».			Посилення прозорості та відкритості у діяльності влади, підвищення якості підготовки рішень з важливих питань державного, регіонального та суспільного життя, унеможливлення виникнення проявів корупції при прийнятті органами виконавчої влади нормативно-правових актів.
<i>Завдання 2. Сприяння інститутам громадянського суспільства області у їх діяльності</i>				
4.	Проведення конкурсів програм (проектів, заходів) для інститутів громадянського суспільства області, сприяння у реалізації громадських проектів.	Березень-листопад 2016 року	Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдерж-адміністрації, структурні підрозділи облдерж-адміністрації, райдерж-адміністрації, виконавчі комітети міських рад, інститути громадянського суспільства (за згодою)	Реалізація інститутами громадянського суспільства суспільно значимих проектів.
5.	Сприяння інститутам громадянського суспільства у проведенні громадських моніторингів, здійсненні громадських та антикорупційних експертиз	Протягом 2016 року		Залучення експертів від інститутів громадянського суспільства при розробці суспільно важливих актів, врахування пропозицій громадськості при їх підготовці, зокрема результатів експертної оцінки.
6.	Сприяння поширенню в області меценатства та волонтерського руху. Проведення щорічного обласного конкурсу «Благодійник року» імені меценатів Тарновських.			Забезпечення широкої інформаційної кампанії серед громадського сектору області про приклади меценатства та благодійництва, підвищення престижності участі юридичних та фізичних осіб у волонтерському русі та благодійництві.
7.	Надання інформаційної підтримки інститутам громадянського суспільства.		Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації	Розвиток інститутів громадянського суспільства, взаємодія влади і громадськості.

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
6. Природокористування та безпека життєдіяльності людини				
6.1. Використання природних ресурсів				
Завдання 1. Підвищення ефективності використання водних ресурсів				
1.	Забезпечення експлуатації міжгосподарських державних меліоративних систем.	Протягом 2016 року	Деснянське басейнове управління водних ресурсів	Забезпечення водовідведення та підготовка до сільськогосподарських робіт осушуваних земель, що обслуговуються міжгосподарськими державними меліоративними системами на площі 269,0 тис. га.
2.	Забезпечення державного управління водними ресурсами і проведення моніторингу вод.			Спостереження за гідрохімічними та радіологічними показниками на 13 водних об'єктах по 20 створах згідно Програми державного моніторингу довкілля в частині здійснення контролю якості поверхневих вод, здійснених 5144 вимірювань показників якості поверхневих вод.
Завдання 2. Раціональне і ефективне використання лісових ресурсів, поліпшення якісного складу лісів				
3.	Поліпшення стану та якісного складу лісів (боротьба зі шкідниками лісу, проведення рубок формування і оздоровлення лісів).	Протягом 2016 року	Обласне управління лісового та мисливського господарства, КП «Чернігівоблагроліс»	Проведення заходів по боротьбі зі шкідниками лісу, рубок формування і оздоровлення лісів на площі 29,0 тис. га.
4.	Відтворення лісів на землях лісового фонду (зокрема на площах суцільних рубок).			Відтворення лісів на землях лісового фонду на площі 3,2 тис. га.
5.	Використання лісосічних відходів, відходів деревообробки та лісопиляння (в т.ч. тирси) для виробництва альтернативних видів палива.		Суб'єкти підприємництва області	Збільшення обсягів виробництва альтернативних видів палива.
6.	Упорядкування заготівлі лісових ресурсів місцевого значення.		Обласне управління лісового та мисливського господарства	Встановлення лімітів використання лісових ресурсів при заготівлі другорядних лісових матеріалів та здійсненні побічних лісових користування на 2016 рік.
7.	Моніторинг потреби та стану забезпечення твердими видами палива населення та бюджетних установ.		Департамент економічного розвитку облдержадміністрації, райдержадміністрації	Розробка балансового прогнозного розрахунку потреби у твердому паливі на 2016 рік.

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
<i>Завдання 3. Раціональне і ефективне використання земельних ресурсів</i>				
8.	Виконання робіт по інвентаризації земель.	Протягом 2016 року	Головне управління Держгеокадастру в області, органи місцевого самоврядування	Збільшення площі по інвентаризації земель.
9.	Проведення робіт з оновлення нормативної грошової оцінки земель населених пунктів.			Збільшення площі проведення робіт з оновлення нормативної грошової оцінки земель населених пунктів.
<i>6.2. Охорона навколишнього природного середовища та техногенна безпека</i>				
<i>Завдання 1. Зменшення негативного впливу на довкілля та забезпечення збереження і відтворення природного різноманіття</i>				
1.	Утилізація та знешкодження непридатних до використання хімічних засобів захисту рослин на території області.	Протягом 2016 року	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації	Проведення утилізації пестицидів в обсязі 282,5 тонн.
2.	Розширення площі природно-заповідного фонду.			Розширення площі природно-заповідного фонду до 275,0 тис. га.
3.	Проведення ліквідаційного санітарно-технічного тампонажу недіючих артезіанських свердловин.			Недопущення забруднення підземних вод і тампонаж 20 свердловин.
4.	Встановлення та дотримання нормативів граничнодопустимих скидів забруднюючих речовин у поверхневі водні об'єкти.			Зменшення кількості забруднених стічних вод, що скидаються у поверхневі водойми, до 18 млн м ³ .
<i>Завдання 2. Забезпечення захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, забезпечення та надання допомоги у разі виникнення надзвичайних ситуацій</i>				
5.	Проведення профілактичної роботи з попередження виникнення пожеж, випадків загибелі та травмування людей на них.	Протягом 2016 року	Управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Чернігівській області	Зменшення кількості пожеж, випадків загибелі та травмування людей на них, мінімізація економічних збитків від пожеж, формування громадянського світогляду та громадської позиції підростаючого покоління у сфері пожежної безпеки, формування у дітей культури поведінки з вогнем, залучення їх до дій, спрямованих на попередження пожеж, навчання діям при виникненні пожежі.
6.	Планування і реалізація заходів щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій.		Департамент з питань цивільного захисту та оборонної роботи облдержадміністрації	Зниження рівня ризику виникнення надзвичайних ситуацій, поліпшення ефективності оперативного реагування та зменшення матеріальних збитків і втрат у разі виникнення таких ситуацій.

№ п/п	Зміст заходів	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Очікувані результати
7.	Створення регіонального, місцевих і об'єктових резервів матеріально-технічних ресурсів для ліквідації надзвичайних ситуацій і їх наслідків.			Своєчасна ліквідація надзвичайних ситуацій та їх наслідків.
8.	Підтримання в постійній готовності обласної системи оповіщення.			Інформування населення щодо дій при виникненні надзвичайних ситуацій.
9.	Утримання в постійній готовності до використання за призначенням захисних споруд .			Укриття населення від засобів масового ураження в особливий період та надзвичайних ситуацій у мирний час.

Директор Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації

Ю.А. Свириденко

Додаток 2

***ОСНОВНІ ПРОГНОЗНІ ПОКАЗНИКИ
ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ
ОБЛАСТІ***

**Макропоказники економічного і соціального розвитку області
на 2016-2018 роки**

Найменування показника	Одиниця виміру	2016 р.		2017 р.		2018 р.	
		сценарій 1	сценарій 2	сценарій 1	сценарій 2	сценарій 1	сценарій 2
Валовий регіональний продукт (у фактичних цінах)	млн грн	36252	36616	40421	41113	44254	45458
Індекс фізичного обсягу валового регіонального продукту (у цінах попереднього року), % до попереднього року	%	100,5	101,5	101,0	101,7	102,0	103,0
Індекс промислового виробництва	%	100,2	100,6	100,4	101,8	101,5	103,6
Виробництво валової продукції сільського господарства по всіх категоріях господарств (у цінах 2010 року)	млн грн	10113,8	10213,0	10316,0	10519,0	10521,0	10834,0
Темпи зростання виробництва сільськогосподарської продукції по всіх категоріях господарств	%	102,0	103,0	102,0	103,0	102,0	103,0
Обсяг капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування (у діючих цінах)	млн грн	3200	3450	3400	3650	3620	3850
Темп зростання (зниження) обсягу капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування (у порівняних цінах)	%	101,1	102,7	101,2	102,9	101,3	103,0
Обсяг прямих іноземних інвестицій (наростаючим підсумком)	млн дол. США	97,8	102,0	102,0	104,2	105,3	110,0
Оборот роздрібної торгівлі (за всіма каналами реалізації)	млн грн	25228,0	25678,2	28833,0	29781,1	32430,2	33984,4
Темп зростання обороту роздрібної торгівлі (за всіма каналами реалізації)	%	100,1	101,5	101,5	103,0	103,0	104,5
Середньомісячна номінальна заробітна плата одного штатного працівника	грн	3700	3775	4060	4250	4380	4670
Рівень безробіття (за методологією МОП)	%	11,3	11,2	11,0	10,8	10,7	10,5
Зовнішньоторговельний оборот	млн дол. США	889,5	915,3	890,0	949,3	909,7	1018,9
Експорт товарів	млн дол. США	545,3	579,7	545,3	594,8	561,7	624,5
Темп зростання експорту до попереднього року	%	95,0	101,0	100,0	102,6	103,0	105,0

Валовий регіональний продукт

Показники	Одиниця виміру	2014 р.	2015 р., очік.	2016 р., прогноз
Валовий регіональний продукт (у фактичних цінах)	млн грн	26688	31572	36252
Індекс фізичного обсягу валового регіонального продукту (у цінах попереднього року), % до попереднього року	%	96,4	90,0	100,5
Валовий регіональний продукт у розрахунку на 1 особу (у фактичних цінах)	грн	25146	30074	34915

Промисловість

Показники	Одиниця виміру	2014 р.	2015 р. очік.	2016 р., прогноз
Обсяг реалізованої промислової продукції (у діючих цінах)	млн грн	16448,1	18916,8	19720,3
Індекс промислового виробництва	%	97,0	90,8	100,2
у т.ч. по основних видах промислової діяльності:				
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	%	91,8	83,4	86,9
Переробна промисловість	%	98,8	92,9	102,4
у тому числі:	%			
виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів		102,7	100,3	101,5
текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	%	87,3	82,2	104,5
виготовлення виробів із деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	%	100,7	59,5	87,3
виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	%	83,3	88,8	105,5
виробництво гумових і пластмасових виробів; іншої неметалевої мінеральної продукції	%	90,1	100,7	106,4
металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	%	95,8	83,8	104,4
машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування	%	88,4	94,2	105,8
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	%	97,5	93,1	100,1

Сільське господарство

Показники	Одиниця виміру	2014р. звіт	2015 р.,	2016 р., прогноз
Виробництво валової продукції сільського господарства по всіх категоріях господарств <i>(у цінах 2010 року)</i>	млн грн	10114,9	9915,5	10113,8
у тому числі:				
рослинництво	млн грн	7831,3	7745,2	7938,6
питома вага у загальному обсязі	%	77,4	78,1	78,5
тваринництво	млн грн	2283,6	2170,3	2175,2
питома вага у загальному обсязі	%	22,6	21,9	21,5
Виробництво валової продукції сільського господарства на одну особу	грн	9531	9343	9741
Темпи росту (зменшення) виробництва сільськогосподарської продукції <i>по всіх категоріях господарств</i>	%	107,5	98,0	102,0
Виробництво валової продукції сільського господарства <i>по сільськогосподарських підприємствах у цінах 2010 року</i>	млн грн	6531,9	6505,6	6687,8
Темпи росту (зменшення) виробництва сільськогосподарської продукції <i>по сільськогосподарських підприємствах</i>	%	113,3	99,6	102,8
Частка виробництва сільськогосподарської продукції господарствами населення	%	35,4	34,4	33,9
Ефективність сільгоспвиробництва (обсяг валової продукції сільського господарства у розрахунку на 100 га сільгоспугідь)	тис. грн	575,9	562,0	573,2
Кількість сільськогосподарських кооперативів	од.	23	26	28
Загальний коефіцієнт вибуття сільського населення (на 1 тис. наявного сільського населення)	%	14,0	13,5	13,0
Середньомісячна номінальна заробітна плата у сільському господарстві, лісовому господарстві та рибному господарстві	грн	2521	3280	3775

Виробництво і реалізація основних видів сільськогосподарської продукції

Показники	Один. виміру	2010 – 2014 рр. в середньому	в т. ч. 2014 р.	2015 р.	2016 р. прогноз	2016 р. у % до 2015 р.
Виробництво основних видів продукції в усіх категоріях господарств						
Зерно (у вазі після обробки)	тис.тонн	2751,0	3692,9	3493,0	3664,0	104,9
картопля	тис.тонн	1522,3	1527,4	1433,7	1476,6	103,0
овочі	тис.тонн	198,9	198,3	192,2	196,8	102,4
цукрові буряки	тис.тонн	397,0	255,4	311,1	305,5	98,2
олійні культури:	тис.тонн	331,2	502,3	587,3	574,4	97,8
у т.ч. насіння соняшника	тис.тонн	195,2	301,5	410,8	401,8	97,8

Показники	Один. виміру	2010 – 2014 рр. в середньому	в т. ч. 2014 р.	2015 р.	2016 р. прогноз	2016 р. у % до 2015 р.
плоди та ягоди	тис.тонн	15,8	17,7	21,4	21,7	101,4
худоба і птиця в живій вазі	тис.тонн	60,3	57,3	50,3	50,9	101,2
молоко	тис.тонн	579,1	572,2	552,4	552,5	100,0
яйця	млн шт	274,8	293,0	295,4	296,4	100,3
Обсяги реалізації продукції всіма категоріями господарств						
Худоба і птиця в живій вазі	тис.тонн	42,3	42,8	37,2	37,7	101,3
молоко	тис.тонн	409,4	444,3	428,1	428,2	100,0
Обсяги реалізації продукції сільгосп підприємствами						
Зерно - всього	тис.тонн	2037,8	2879,1	2900,0	2980,0	102,8
картопля	тис.тонн	54,5	59,6	60,0	61,1	101,8
овочі	тис.тонн	1,7	0,3	0,3	0,5	166,7
цукрові буряки	тис.тонн	312,4	139,8	140,0	140,0	100,0
олійні культури:	тис.тонн	290,2	474,3	530,0	531,0	100,2
у т.ч. насіння соняшника	тис.тонн	181,0	300,8	360,0	360,6	100,2
плоди та ягоди	тис.тонн	0,5	0,4	0,4	0,5	125,0
худоба і птиця в живій вазі	тис.тонн	32,3	32,4	28,2	28,5	101,1
молоко	тис.тонн	186,0	195,9	196,1	197,4	100,7
яйця	млн шт	42,9	50,2	50,5	50,6	100,2
Регіональна потреба в зерні для хлібопечення	тис.тонн	59,5	53,7	53,5	52,9	98,9

Фінансові показники

Показники	Одиниця виміру	2014 р.	2015 р. очік.	2016 р., прогноз	2016 р. у % до 2015 р.
Прибуток прибуткових підприємств	млн грн	2877,9	2654,9	3075,4	115,8
Питома вага підприємств, які одержали прибуток у загальній кількості підприємств	%	69,0	70,0	71,5	x
Збиток збиткових підприємств	млн грн	4933,5	3550,6	3157,3	88,9
Фінансовий результат підприємств (сальдо)	млн грн	-2055,6	-895,7	-81,9	x
Надходження до місцевих бюджетів області – всього	млн грн	5638,4	6966,5	8004,4	114,9
у тому числі: власні доходи місцевих бюджетів	млн грн	1992,1	2289,2	2438,5	106,5
Видатки місцевих бюджетів - всього	млн грн	5568,3	7229,4	8004,4	110,7
Обсяг коштів, передбачених на будівництво, реконструкцію та ремонт об'єктів соціальної сфери за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку	млн грн	-	93,013	162,5	174,7

Інноваційна діяльність

Показники	Одиниця виміру	2014 р., звіт	2015 р., очік.	2016 р., прогноз	2016 р. у % до 2015 р.
Кількість інноваційно активних підприємств	одиниць	32	33	35	106,1
Частка інноваційно активних підприємств у загальній кількості промислових підприємств	%	13,1	13,5	14,3	х
Обсяг реалізованої інноваційної продукції, всього	млн грн	151,7	208,1	256,4	123,2
у % до загального обсягу реалізованої промислової продукції	%	1,0	1,1	1,3	х
Впроваджено нових технологічних процесів, всього	одиниць	14	16	20	125,0
з них маловідходних, ресурсозберігаючих	одиниць	1	5	8	160,0
Освоєно інноваційних видів продукції, всього	одиниць	398	320	320	100,0
з них нових видів машин, устаткування, приладів	одиниць	338	300	300	100,0
Загальний обсяг інноваційних витрат	млн грн	106,4	120,0	136,0	113,3

Інвестиційна та будівельна діяльність

Показники	Одиниця виміру	2014 р.	2015 р. очік.	2016 р., прогноз
Загальний обсяг капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування	млн грн	2621,2	2900	3200
у порівняних цінах у % до попереднього року	%	78,5	94,0	101,1
Обсяг капітальних інвестицій на одну особу	грн	2490	2858	3082
Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій (наростаючим підсумком) на кінець року	млн дол. США	99,8	94,5	97,8
у % до початку року	%	77,7	94,7	103,5
Обсяг прямих іноземних інвестицій у розрахунку на 1 особу	дол. США	98,6	90,0	93,2
Обсяг залучених прямих іноземних інвестицій	млн дол. США	5,9	4,2	6,5
Загальний обсяг виконаних будівельних робіт	млн грн	713,7	605,7	733,5
у порівняних цінах у % до попереднього року	%	138,5	66,8	101,6

Структура капітальних інвестицій

млн грн

Показники	2014 р.	2015 р., очік.	2016 р., прогноз
Загальний обсяг капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування (у цінах відповідних років), всього	2621,2	2900,0	3200,0
Інвестиції в нематеріальні активи	10,8	18,5	19,5
Інвестиції в матеріальні активи	2610,4	2881,5	3180,5
з них у житлові будівлі	398,5	480,0	515,0
Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності:			
<i>сільське, лісове та рибне господарство</i>	852,7	968,0	1032,0
<i>промисловість</i>	932,8	1040,0	1200,0
<i>у т.ч. переробна</i>	768,8	854,0	902,0
<i>будівництво</i>	425,7	521,0	570,0
<i>транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність</i>	92,3	50,0	60,0
<i>освіта</i>	5,1	9,0	10,0
<i>охорона здоров'я та надання соціальної допомоги</i>	14,0	22,0	24,0
<i>мистецтво, спорт, розваги та відпочинок</i>	1,6	3,0	4,0
<i>інші галузі</i>	297,0	287,0	300,0
Капітальні інвестиції за джерелами фінансування:			
<i>кошти державного бюджету</i>	17,4	18,0	20,0
<i>кошти місцевих бюджетів</i>	120,9	169,0	180,0
<i>власні кошти підприємств і організацій</i>	2063,4	2259,0	2440,0
<i>кредити банків</i>	189,8	154,0	240,0
<i>кошти населення на будівництво житла</i>	187,8	250,0	260,0
<i>інші джерела фінансування</i>	41,9	50,0	60,0

**Введення в експлуатацію об'єктів соціальної сфери
за рахунок усіх джерел фінансування**

Показники	Одиниця виміру	2014 рік звіт	2015 рік, очік.	2016 рік прогноз
Загальна площа житла	тис. м ²	120,3	147,3	154,2
Темп зростання обсягу введення в експлуатацію житла	%	63,0	122,4	104,7
Загальноосвітні навчальні заклади	місць	-	-	520
Дошкільні заклади освіти	місць	40	122	295
Лікарні	ліжок	-	79	-
Амбулаторно-поліклінічні заклади	відвід. за зміну	156	190	30
Водопровід	км	14,2	9,63	10,0
Каналізація	км	1,5	0,9	1,3
Теплопостачання	км, Гкал/год, Гкал	4,36 км	1,73 Гкал/год, 6,7 Гкал	2,4 км

Зовнішньоекономічна діяльність

Показники	Одиниця виміру	2014 р.	2015 р., очік.	2016 р., прогноз	2016 р. у % до 2015 р.
Зовнішньоторговельний оборот товарів	млн дол. США	1228,7	944,1	889,5	94,2
Обсяг експорту, всього	„	700,0	574,0	545,3	95,0
Обсяг експорту до попереднього року	%	126,1	82,0	95,0	х
Обсяг експорту товарів в розрахунку на 1 особу	дол. США	659,6	546,8	525,2	х
Структура експорту товарів (за основними товарними групами)					
продовольчі товари	%	53,0	64,0	67,4	х
непродовольчі товари	%	47,0	36,0	32,6	х
Обсяг імпорту, всього	млн дол. США	528,7	370,1	344,2	93,0
Обсяг імпорту у % до попереднього року	%	90,2	70,0	93,0	х

Транспорт та зв'язок

Показники	Одиниця виміру	2014 р. звіт	2015 р., очік.	2016 р., прогноз	2016 р. у % до 2015 р.
Обсяги перевезень пасажирів автомобільним транспортом:	млн осіб	61,6	51,0	52,53	103,0
Пасажирооборот	млн пас. км	717,9	635,0	644,525	101,5
Обсяги перевезень вантажів автомобільним транспортом:	тис. т	1341,2	1000,0	1040,0	104,0
Вантажооборот	млн т.км	585,0	440,0	448,8	102,0
Доходи від послуг зв'язку (у діючих цінах)	млн грн	933,4	1100,0	1155,0	105,0

Споживчий ринок

Показники	Одиниця виміру	2014 р.	2015 р.	2016 р., прогноз
Оборот роздрібної торгівлі (за всіма каналами реалізації)	млн грн	18422,0	21614,9	25228,0
Оборот роздрібної торгівлі на одну особу	грн	17358,0	20589,5	24297,4
Темп зростання (зменшення) обороту роздрібної торгівлі (за всіма каналами реалізації)	%	98,8	83,5	100,1

Населення та ринок праці

Показники	Одиниця виміру	2014 р.	2015 р. очік.	2016 р., прогноз	2016 р. у % до 2015 р.
Середньорічна чисельність наявного населення	тис. осіб	1061,3	1049,8	1038,3	98,9
Рівень смертності на 1 тис. населення	‰	19,2	19,2	19,1	x
Очікувана тривалість життя при народженні	років	70,1	70,1	70,2	100,1
Демографічне навантаження на 1 тис. осіб постійного населення віком 16-59 років (міська місцевість)	осіб	566	570	575	100,9
Демографічне навантаження на 1 тис. осіб постійного населення віком 16-59 років (сільська місцевість)	осіб	858	850	841	98,9
Економічно активне населення у віці 15-70 років, всього	тис. осіб	494,8	484,1	484,8	100,1
Зайняті в усіх сферах економічної діяльності у віці 15-70 років, всього	тис. осіб	439,5	428,9	429,8	100,2
Середньооблікова кількість штатних працівників	тис. осіб	205,6	192,8	189,1	98,1
Рівень безробіття населення віком 15-70 років (за методологією МОП)	%	11,2	11,4	11,3	x

Показники рівня життя

Показники	Одиниця виміру	2014 р.	2015 р., очік.	2016 р., прогноз	2016 р. у % до 2015 р.
Доходи населення – всього	млн грн	32649,0	34281,0	36909,0	107,7
Наявні доходи населення:					
номінальні	млн грн	25443,0	28207,0	30586,0	108,4
реальні у % до попереднього року	%	89,2	79,8	95,0	x
Наявні доходи в розрахунку на одну особу	грн	23973,4	26868,9	29457,8	109,6
Фонд оплати праці працівників, зайнятих економічною діяльністю (без малих підприємств)	млн грн	6833,5	7693,2	8564,0	111,3
Середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника	грн	2690	3260	3700	113,5
Темп зростання (зменшення) середньомісячної номінальної заробітної плати штатних працівників	%	107,4	121,2	113,5	x

Житлово-комунальне господарство

Показник	Одиниц і виміру	2014 рік, факт	2015 рік, очік.	2016 рік, прогноз	2016р. у % до 2015 р.
Кількість об'єднань співвласників багатопверхових будинків (ОСББ)	одиниць	272	277	300	108,3
у т.ч. створених протягом року	одиниць	12	5	26	у 5,2 р.б.
Частка загальної площі багатоквартирного (5 і більше поверхів) житлового фонду, що обслуговується ОСББ	%	7,6	7,6	9,3	х
Обладнання багатоквартирних будинків приладами обліку та регуляторами температури:					
холодної води	%	28,6	38,3	40,5	х
гарячої води	%	22,0	22,0	35,5	х
теплової енергії	%	38,6	53,5	65,0	х
Обсяг економії енергоресурсів	тис.т ум. палива	32,4	27,5	35,2	128,0
Протяжність переоснащення мереж зовнішнього освітлення вулиць райцентрів та малих міст	км	98	115	125	108,7
Кількість обладнаних дитячих майданчиків у райцентрах та містах обласного значення	одиниць	17	25	30	120,0
Протяжність теплових та парових мереж	км	519,7	517,3	517,3	100,0
Протяжність водопровідних мереж	км	1929,5	1942,3	1959,8	100,9
Протяжність каналізаційних мереж	км	746,5	748,6	752,4	100,5
Рівень обладнання загальної площі житлового фонду водопроводом у міській місцевості	%	64,0	66,2	68,1	х

Діяльність комунальних підприємств спільної власності територіальних громад області

Показники	Одиниця виміру	2014 рік факт	2015 рік очік.	2016 рік прогноз
Дохід від реалізації товарів, робіт, послуг	млн грн	401,0	352,0	455,0
Чистий прибуток	млн грн	7,3	2,0	6,1
Надходження від оренди майна, всього	млн грн	5,0	6,5	6,2
в тому числі до обласного бюджету	млн грн	1,8	2,8	2,6

Розвиток малого та середнього підприємництва

Показники	Одиниця виміру	2014 рік, факт	2015 рік, очікув.	2016 рік, прогноз	2016 р. у % до 2015
Кількість суб'єктів малого підприємництва юридичних осіб (всього)	одиниць	5644	5657	5678	100,4
Кількість малих підприємств у розрахунку на 10 тис. осіб наявного населення	одиниць	53	54	55	101,9
Кількість суб'єктів середнього підприємництва юридичних осіб (всього)	одиниць	368	369	375	101,6
Кількість середніх підприємств у розрахунку на 10 тис. осіб наявного населення	одиниць	3	3	4	133,3
Кількість фізичних осіб-підприємців	тис од.	38,4	37,3	37,6	100,8
Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) малими підприємствами	млн грн	8502,3	8689,1	9074,4	104,4
Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) середніми підприємствами	млн грн	20855,8	21564,0	22535,5	104,5
Питома вага надходжень від діяльності суб'єктів малого підприємництва (юридичних і фізичних осіб) в загальних надходженнях до місцевих бюджетів	%	22,5	22,8	23,3	х
Питома вага надходжень від діяльності суб'єктів середнього підприємництва в загальних надходженнях до місцевих бюджетів	%	22,8	23,1	23,6	х

Туризм

Показники	Одиниця виміру	2014 р., звіт	2015 р., очік.	2016 р., прогноз	2016 р. у % до 2015 р.
Кількість туристичних операторів	одиниць	4	4	4	100,0
Кількість готелів та аналогічних засобів розміщення	одиниць	45	45	46	102,2
Кількість відвідувачів музейних закладів та національних заповідників	тис. осіб	752,4	753,0	754,0	101,1
Кількість садиб зеленого туризму	одиниць	34	35	35	100,0

Розвиток соціальної сфери

Показники	Одиниця виміру	2014 р.	2015 р. очік.	2016 р., прогноз	2016 р. у % до 2015 р.
Охорона здоров'я					
Середня забезпеченість населення:					
• лікарняними ліжками у розрахунку на 10 тис. жителів (стаціонар)	ліжок	105,4	104,3	103,7	99,4
• амбулаторно-поліклінічними закладами у розрахунку на одного мешканця	відвід. за рік	9,1	9,2	9,2	100,0
• наданою медичною допомогою лікарями вдома на 100 мешканців	відвід. за рік	66,0	68,0	70,0	102,9
• лікарями усіх спеціальностей на 10 тис. населення на кінець року	осіб	34,6	34,8	35,2	101,1
Кількість лікарів загальної практики-сімейної медицини	осіб	270	313	345	110,2
Частка населення, що отримує медичну допомогу у сімейних лікарів	%	60,1	65,5	69,2	105,6
Освіта					
Кількість дошкільних навчальних закладів	одиниць	424	427	437	102,3
Відкриття дошкільних навчальних закладів	одиниць	10	4	10	у 2,5 р.б.
Відкриття додаткових груп на базі діючих навчальних закладів	одиниць	10	8	7	87,5
Охоплення дітей віком від 3-х до 6 (7) років дошкільними навчальними закладами, (до кількості дітей дошкільного віку):	%	90,3	92,7	92,9	х
у т.ч. – міська місцевість	%	100,0	100,0	100,0	х
– сільська місцевість	%	66,7	74,5	74,7	х
Чисельність дітей у дошкільних навчальних закладах у розрахунку на 100 місць	осіб	114	115	114	99,1
Охоплення дітей позашкільною освітою (до кількості дітей шкільного віку)	%	45,1	44,3	44,5	х
Кількість загальноосвітніх навчальних закладів	одиниць	601	578	563	97,4
- у них учнів	тис. осіб	89,8	90,5	89,9	99,3
у т.ч. кількість малокомплектних шкіл	одиниць	332	317	302	95,3
- у них учнів	тис. осіб	15,2	15,0	14,6	97,3
Кількість учнів на один персональний комп'ютер	осіб	9,9	10,5	10,1	96,2

Показники	Одиниця виміру	2014 р.	2015 р. очік.	2016 р., прогноз	2016 р. у % до 2015 р.
Рівень охоплення гарячим харчуванням школярів	%	83,5	84,5	85,0	х
Охоплення підвозом учнів з віддалених населених пунктів	% до потреби	100	100	100	х
у т.ч. шкільними автобусами	% до потреби	93,1	93,6	94,0	х
Охоплення профільним навчанням учнів старшої школи	%	89,6	89,9	90,0	х
Кількість професійно-технічних навчальних закладів	одиниць	19	19	19	100,0
- у них учнів	осіб	6526	6162	6162	100,0
Кількість вищих навчальних закладів	одиниць	23	23	23	100,0
- у них студентів	осіб	26053	24000	22300	92,9
Соціальний захист					
Кількість сімей, які отримують державні соціальні допомоги	одиниць	67378	71622	76134	106,3
Кількість сімей, які користуються субсидією по оплаті за житлово-комунальні послуги	одиниць	41380	180000	200000	111,1
Кількість осіб, які мають право на пільги	тис. осіб	359,4	336,1	313,0	93,1
Кількість дитячих будинків сімейного типу:	одиниць	17	22	24	109,1
- у них дітей	осіб	109	137	139	101,5
Кількість прийомних сімей:	одиниць	210	214	218	101,9
- у них дітей	осіб	335	336	359	106,8
Питома вага дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, влаштованих до сімейних форм виховання, у загальній кількості дітей даної категорії	%	87,0	89,0	90,5	х
Фізична культура і спорт					
Кількість дитячо-юнацьких спортивних шкіл	одиниць	53	52	52	100,0
- у них учнів	осіб	15832	15950	16000	100,3
Кількість підготовлених майстрів спорту України, майстрів спорту міжнародного класу та кандидатів у майстри спорту	осіб	159	165	170	103,0
Рівень охоплення дітей і учнівської молоді віком 6-18 років систематичними заняттями у спортивних школах	%	15,8	16,0	16,2	х

Показники	Одиниця виміру	2014 р.	2015 р. очік.	2016 р., прогноз	2016 р. у % до 2015 р.
Кількість учнів шкіл вищої спортивної майстерності (ШВСМ)	осіб	229	230	235	102,2
Кількість осіб з інвалідністю і дітей-інвалідів, які займаються у групах центру «Інваспорт» та ДЮСШ для інвалідів	осіб	406	430	440	102,3
Кількість членів збірних команд України з видів спорту (у т.ч. кандидати і резерв) від області	осіб	186	195	195	100,0
Культура					
Кількість клубних закладів різних форм підпорядкування	одиниць	775	774	754	97,4
з них у сільській місцевості	одиниць	704	684	664	97,1
Кількість бібліотечних закладів різних форм підпорядкування	одиниць	732	726	715	98,5
з них у сільській місцевості	одиниць	615	614	609	99,2
Кількість театрів	одиниць	5	5	5	100,0
Кількість музеїв (включаючи національні заповідники)	одиниць	35	36	36	100,0
Початкові спеціалізовані мистецькі навчальні заклади (дитячі музичні школи, художні школи, школи мистецтв, хореографічні школи)	одиниць	39	39	39	100,0
в них учнів	осіб	8303	8474	8500	100,3

Охорона навколишнього природного середовища

Показники	Одиниця виміру	2014 р.	2015р. очік.	2016 р., прогноз	2016 р. у % до 2015 р.
Кількість об'єктів природно-заповідного фонду	одиниць	656	662	664	100,3
Площа земель природно-заповідного фонду	тис. га	253,4	260,7	275,0	105,5
Питома вага фактичної площі природно-заповідного фонду до площі адміністративно-територіальної одиниці	%	7,6	7,8	8,1	х
Площа національних природних парків	тис. га	42,0	42,0	42,0	100,0
Обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, всього	тис. тонн	87,4	87,0	87,0	100
у т.ч. - стаціонарними джерелами	тис. тонн	41,9	42,0	42,0	100
- пересувними джерелами	тис. тонн	45,5	45,0	45,0	100
Кількість забруднених стічних вод, що скидаються у поверхневі водойми	млн м ³	18,9	18,5	18,0	97,3
Лісистість території	%	20,7	20,7	20,7	х
Посадка лісових насаджень (лісовідновлення і захисне лісорозведення)	га	3383	3583	3216*	89,8
Біологічний метод охорони лісів від шкідників	тис. га	25,3	25,8	25,8	100,0
Тампонаж свердловин	одиниць	-	18	20	111
Утилізація пестицидів	тонн	-	-	282,5	х
Питома вага утилізованих відходів до загальної кількості утворених відходів	%	12,7	15,0	17,0	х

* - за інформацією обласного управління лісового та мисливського господарства та КП "Чернігівоблагроліс" зменшення показника у 2016 році пов'язано зі зменшенням планової площі, яку можна заліснювати.

Директор Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації

Ю.А. Свириденко

Додаток 3

***ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ РЕГІОНАЛЬНИХ
ЦІЛЬОВИХ ПРОГРАМ, ЯКІ БУДУТЬ
РЕАЛІЗОВУВАТИСЯ В ОБЛАСТІ
У 2016 РОЦІ***

**Перелік основних регіональних цільових програм,
які будуть реалізовуватися в області у 2016 році**

№ з/п	Назва програми, <i>дата і номер нормативно-правового акта про її затвердження</i>	Термін реалізації
Чернігівська обласна рада, Чернігівська обласна державна адміністрація		
1.	Програма відзначення державних та професійних свят, ювілейних дат, заохочення за заслуги перед Чернігівською областю, здійснення представницьких та інших заходів на 2012-2017 роки, <i>затверджена рішенням одинадцятої сесії обласної ради шостого скликання від 21.12.2012</i>	2012-2017 роки
2.	Програма сприяння виконанню повноважень депутатами Чернігівської обласної ради на 2016-2018 роки, <i>затверджена рішенням другої сесії обласної ради сьомого скликання від 18.12.2015</i>	2016-2018 роки
Департамент економічного розвитку облдержадміністрації		
3.	Програма інвестиційної, зовнішньоекономічної та виставково-ярмаркової діяльності Чернігівської області на 2016-2020 роки «Чернігівщина - конкурентоспроможний регіон» <i>(проект)</i>	2016-2020 роки
4.	Обласна Програма розвитку малого і середнього підприємництва на 2015-2016 роки, <i>затверджена рішенням двадцять третьої сесії обласної ради шостого скликання від 23.01.2015</i>	2015-2016 роки
Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації		
5.	Програма розвитку рибного господарства Чернігівської області на 2013-2016 роки, <i>затверджена рішенням одинадцятої сесії обласної ради шостого скликання від 21.12.2012</i>	2013-2016 роки
6.	Програма сервісного зооветеринарного обслуговування поголів'я худоби в господарствах населення Чернігівської області на 2013-2017 роки, <i>затверджена рішенням тринадцятої сесії обласної ради шостого скликання від 18.06.2013</i>	2013-2017 роки
7.	Програма фінансової підтримки підприємств агропромислового комплексу Чернігівської області через механізм здешевлення кредитів, що використані для придбання сільськогосподарської техніки та виробничого обладнання на 2014-2016 роки, <i>затверджена рішенням дев'ятнадцятої сесії обласної ради шостого скликання від 28.03.2014</i>	2014-2016 роки
8.	Програма фінансової підтримки органічного виробництва в Чернігівській області на 2015-2020 роки, <i>затверджена рішенням двадцять четвертої сесії обласної ради шостого скликання від 29.04.2015</i>	2015-2020 роки
9.	Програма передачі нетелей багатодітним сім'ям, які проживають у сільській місцевості Чернігівської області на 2016-2020 роки <i>(проект)</i>	2016-2020 роки

№ з/п	Назва програми, <i>дата і номер нормативно-правового акта про її затвердження</i>	Термін реалізації
10.	Програма підтримки особистих селянських господарств, де утримується 4 і більше корів, у Чернігівській області на 2016-2020 роки <i>(проект)</i>	2016-2020 роки
Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації та обласний центр зайнятості		
11.	Програма зайнятості населення Чернігівської області на період до 2017 року, <i>схвалена розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 26.03.2013 № 86</i>	2013-2017 роки
12.	Програма фінансової підтримки обласних громадських організацій інвалідів та ветеранів на 2016-2020 роки, <i>затверджена рішенням двадцять восьмої сесії обласної ради шостого скликання від 10.09.2015</i>	2016-2020 роки
13.	Програма соціальної підтримки учасників антитерористичної операції та членів їх сімей в Чернігівській області на 2015-2016 роки, <i>затверджена рішенням двадцять восьмої сесії обласної ради шостого скликання від 10.09.2015</i>	2015-2016 роки
Департамент ЖКГ, регіонального розвитку та інфраструктури облдержадміністрації		
14.	Обласна Програма підтримки індивідуального житлового будівництва та розвитку особистого селянського господарства «Власний дім» на 2016-2020 роки, <i>затверджена рішенням двадцять восьмої сесії обласної ради шостого скликання від 10.09.2015</i>	2016-2020 роки
15.	Обласна програма будівництва (придбання) доступного житла на 2010-2017 роки, <i>затверджена рішенням тридцятої сесії обласної ради п'ятого скликання від 30.07.2010</i>	2010-2017 роки
16.	Програма розвитку та збереження зелених насаджень населених пунктів Чернігівської області на 2013-2017 роки, <i>затверджена рішенням тринадцятої сесії обласної ради шостого скликання від 18.06.2013</i>	2013-2017 роки
17.	Програма впровадження комплексу заходів щодо збереження та відновлення меморіальних пам'яток періоду Великої Вітчизняної війни в Чернігівській області на 2015-2016 роки, <i>затверджена рішенням двадцять четвертої сесії обласної ради шостого скликання від 29.04.2015</i>	2015-2016 роки
18.	Програма енергоефективності Чернігівської області на 2016-2020 роки <i>(проект)</i>	2016-2020 роки
19.	Програма стимулювання до запровадження енергоефективних заходів населення, об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ) та житлово-будівельних кооперативів (ЖБК) Чернігівської області на 2016-2017 роки <i>(проект)</i>	2016-2017 роки

№ з/п	Назва програми, <i>дата і номер нормативно-правового акта про її затвердження</i>	Термін реалізації
Управління містобудування та архітектури облдержадміністрації		
20.	Довгострокова Комплексна регіональна програма коригування, розроблення містобудівної документації та місцевих правил забудови населених пунктів Чернігівської області на 2005-2020 роки, <i>затверджена розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 22.07.2004 № 215</i>	2005-2020 роки
21.	Обласна Програма паспортизації об'єктів культурної спадщини містобудування та архітектури, садово-паркового мистецтва Чернігівської області на 2013-2020 роки, <i>затверджена рішенням одинадцятої сесії обласної ради шостого скликання від 21.12.2012</i>	2013-2020 роки
22.	Регіональна цільова програма ведення містобудівного кадастру Чернігівської області на 2016-2018 роки, <i>затверджена рішенням другої сесії обласної ради сьомого скликання від 18.12.2015</i>	2016-2018 роки
Департамент культури і туризму, національностей та релігій облдержадміністрації		
23.	Обласна цільова довгострокова програма «Мистецька освіта Чернігівщини» на 2011-2025 роки, <i>затверджена рішенням п'ятої сесії обласної ради шостого скликання від 30.09.2011</i>	2011-2025 роки
24.	Обласна цільова Програма розвитку туризму в Чернігівській області на 2013-2020 роки, <i>затверджена рішенням одинадцятої сесії обласної ради шостого скликання від 21.12.2012</i>	2013-2020 роки
25.	Цільова Програма проведення археологічних досліджень в Чернігівській області на 2013-2020 роки, <i>затверджена рішенням дванадцятої сесії обласної ради шостого скликання від 29.03.2013</i>	2013-2020 роки
26.	Обласна програма поліпшення кінообслуговування населення Чернігівської області на 2016-2020 роки, <i>затверджена рішенням другої сесії обласної ради сьомого скликання від 18.12.2015</i>	2016-2020 роки
27.	Програма оновлення та розвитку Менського зоологічного парку загальнодержавного значення на 2016-2020 роки, <i>затверджена рішенням другої сесії обласної ради сьомого скликання від 18.12.2015</i>	2016-2020 роки
Управління охорони здоров'я облдержадміністрації		
28.	Обласна програма боротьби з онкологічними захворюваннями на 2012-2016 роки, <i>затверджена рішенням восьмої сесії обласної ради шостого скликання від 29.03.2012</i>	2012-2016 роки
29.	Обласна цільова соціальна Програма протидії захворюванню на туберкульоз на 2012-2016 роки, <i>затверджена рішенням дев'ятої сесії шостого скликання обласної ради від 08.06.2012</i>	2012-2016 роки

№ з/п	Назва програми, дата і номер нормативно-правового акта про її затвердження	Термін реалізації
30.	Цільова соціальна програма протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2015-2018 роки у Чернігівській області, затверджена рішенням двадцять восьмої сесії обласної ради шостого скликання від 10.09.2015	2015-2018 роки
31.	Обласна Програма забезпечення населення Чернігівської області спеціалізованою медичною допомогою на 2016-2020 роки, затверджена рішенням другої сесії обласної ради сьомого скликання від 18.12.2015	2016-2020 роки
Управління освіти і науки облдержадміністрації		
32.	Обласна Програма «Забезпечення загальноосвітніх навчальних закладів області ліцензійними електронними засобами навчального призначення та мультимедійним обладнанням на 2011-2016 роки», затверджена рішенням другої сесії обласної ради шостого скликання від 30.12.2010	2011-2016 роки
33.	Обласна Програма «Шкільний автобус» на 2016-2020 роки, затверджена рішенням другої сесії обласної ради сьомого скликання від 18.12.2015	2016-2020 роки
Департамент сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації		
34.	Обласна програма підтримки розвитку житлового кредитування молоді на 2011-2020 роки, затверджена рішенням третьої сесії обласної ради шостого скликання від 25.03.2011	2011-2020 роки
35.	Комплексна обласна програма підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на період до 2016 року, затверджена рішенням дванадцятої сесії обласної ради шостого скликання від 29.03.2013	до 2016 року
36.	Програма фінансової підтримки громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування Чернігівської області на 2012-2016 роки, затверджена рішенням шостої сесії обласної ради шостого скликання від 23.12.2011	2012-2016 роки
37.	Обласна Програма оздоровлення та відпочинку дітей Чернігівської області на 2016-2020 роки, затверджена рішенням другої сесії обласної ради сьомого скликання від 18.12.2015	2016-2020 роки
38.	Програма розвитку фізичної культури і спорту в Чернігівській області на 2016-2020 роки (проект)	2016-2020 роки
Служба у справах дітей облдержадміністрації		
39.	Обласна цільова соціальна програма реформування системи закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, затверджена розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 28.03.2008 № 119	до 2017 року

№ з/п	Назва програми, <i>дата і номер нормативно-правового акта про її затвердження</i>	Термін реалізації
40.	Регіональна цільова Програма розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, подолання дитячої безпритульності та бездоглядності на 2011-2016 роки, <i>затверджена рішенням третьої сесії обласної ради шостого скликання від 25.03.2011</i>	2011-2016 роки
Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації		
41.	Обласна Програма підтримки розвитку інформаційної та видавничої сфер Чернігівщини на 2016-2020 роки, <i>затверджена рішенням двадцять восьмої сесії обласної ради шостого скликання від 10.09.2015</i>	2016-2020 роки
42.	Обласна Програма сприяння розвитку інститутів громадянського суспільства на 2016-2020 роки «Чернігівська громада», <i>затверджена рішенням двадцять восьмої сесії обласної ради шостого скликання від 10.09.2015</i>	2016-2020 роки
Відділ інформаційно-комп'ютерного забезпечення апарату облдержадміністрації		
43.	Програма інформатизації Чернігівської області на 2015-2017 роки, <i>затверджена рішенням двадцять третьої сесії обласної ради шостого скликання від 23.01.2015</i>	2015-2017 роки
Департамент з питань цивільного захисту та оборонної роботи облдержадміністрації		
44.	Цільова соціальна програма розвитку цивільного захисту Чернігівської області на 2016-2020 роки, <i>затверджена рішенням двадцять восьмої сесії обласної ради шостого скликання від 10.09.2015</i>	2016-2020 роки
45.	Програма покращання матеріально-технічного забезпечення військових частин, що дислокуються на території Чернігівської області, військовозобов'язаних, призваних за мобілізацією та добровольців, які беруть участь в антитерористичній операції на 2016 рік, <i>затверджена рішенням другої сесії обласної ради сьомого скликання від 18.12.2015</i>	2016 рік
Управління державної служби України з надзвичайних ситуацій у Чернігівській області		
46.	Обласна Програма забезпечення пожежної безпеки на території Чернігівської області на 2016-2020 роки <i>(проект)</i>	2016-2020 роки
Управління Держпраці у Чернігівській області		
47.	Програма поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2013-2017 роки, <i>затверджена рішенням дванадцятої сесії обласної ради шостого скликання від 29.03.2013</i>	2013-2017 роки

№ з/п	Назва програми, дата і номер нормативно-правового акта про її затвердження	Термін реалізації
Управління державної пенітенціарної служби України в Чернігівській області		
48.	Обласна програма залучення виробничого потенціалу установ виконання покарань в економіку Чернігівської області на 2013-2016 роки, схвалена розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 28.03.2013 № 94	2013-2016 роки
Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації		
49.	Програма охорони навколишнього природного середовища Чернігівської області на 2014-2020 роки, затверджена рішенням двадцятої сесії обласної ради шостого скликання від 17.06.2014	2014-2020 роки
Головне управління Держгеокадастру у Чернігівській області		
50.	Програма використання та охорони земель Чернігівської області на 2011-2020 роки, затверджена рішенням третьої сесії обласної ради шостого скликання від 25.03.2011	2011-2020 роки
Деснянське басейнове управління водних ресурсів		
51.	Регіональна цільова програма розвитку водного господарства області на період до 2021 року, затверджена рішенням дванадцятої сесії обласної ради шостого скликання від 29.03.2013	до 2021 року

Директор Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації

Ю.А. Свириденко

Додаток 4

***ПРІОРИТЕТНІ ОБ'ЄКТИ, ЯКІ ДОЦІЛЬНО
ФІНАНСУВАТИ ІЗ ЗАЛУЧЕННЯМ КОШТІВ
ДЕРЖАВНОГО, МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ, КОШТІВ
ІНВЕСТОРІВ ТА БЛАГОДІЙНОЇ ДОПОМОГИ***

ОБ'ЄКТИ ОБЛАСНОГО ПІДПОРЯДКУВАННЯ

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2015	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Будівництво житлового корпусу Орлівського психоневрологічного інтернату (Корюківський район, с. Дачне)	2009-2017	63 ліжка	22225,97	17161,7	10000,0		Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція будівлі хірургічного корпусу КЛПЗ «Чернігівська обласна лікарня» в м. Чернігові, вул. Волковича, 25 (отоларингологічне, хірургічне та стоматологічне відділення)	2016	об'єкт	7500,0	7500,0	7500,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція відділення променевої терапії та поліклінічного відділення КЛПЗ „Чернігівський обласний онкологічний диспансер” по проспекту Миру, 211 в м. Чернігові	2016	об'єкт	8500,0	8500,0	8500,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Капітальний ремонт будівлі психоневрологічного відділення Козелецького геріатричного пансіонату в с. Часнівці Козелецького району	2016	об'єкт	2349,813	2349,813	2349,813	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Друга черга - «Реконструкція існуючого обласного центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів з добудовою двоповерхового вхідного вестибюлю, надбудовою приміщення в рівні другого поверху між шостим і третім корпусами, будівництво тіньового навісу та улаштування шатрової покрівлі над існуючими корпусами, на земельній ділянці, яка знаходиться в постійному користуванні по вул. Доценка, 34, в м. Чернігові»	2016-2017	об'єкт	13020,44	13020,44	6000,0		Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція покрівлі 2 корпусу та переходу Чернігівського геріатричного пансіонату, реконструкція прально-банного корпусу шляхом заміни обладнання, реконструкція вузла входу для маломобільних груп підопічних	2016	об'єкт	3000,0	3000,0	3000,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція будівлі Чернігівського обласного академічного українського музично-драматичного театру ім. Т.Г.Шевченка із застосу-	2016	об'єкт	3100,0	3100,0	3100,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2015	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
ванням заходів теплореновації, за адресою м. Чернігів, проспект Миру, 23							
Капітальний ремонт II житлового корпусу Любецького психоневрологічного інтернату	2016	об'єкт	1500,0	1500,0	1500,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція покрівлі лікувального корпусу № 1 КЛПЗ «Чернігівський обласний протитуберкульозний диспансер»	2016	об'єкт	1200,0	1200,0	1200,0	об'єкт	Кошти обласного бюджету
Реконструкція господарсько-побутового корпусу КЛПЗ «Чернігівський обласний протитуберкульозний диспансер»	2016	об'єкт	8000,0	8000,0	8000,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція головного корпусу №1 КЛПЗ «Чернігівський обласний протитуберкульозний диспансер»	2016	об'єкт	8000,0	8000,0	8000,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція інфекційного відділення КЛПЗ «Чернігівська обласна дитяча лікарня»	2016	об'єкт	4100,0	4100,0	4100,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Об'єкти, в яких розміщені органи державної влади							
Ремонт в приміщенні об'єкта обласної комунальної власності, (м. Чернігів, вул. Шевченка, 7)	2016	об'єкт	500,0	500,0	500,0	об'єкт	Кошти обласного бюджету
Ремонт адміністративної будівлі (м. Чернігів, вул. Преображенська, 12)	2016	об'єкт	500,0	500,00	500,0	об'єкт	Кошти обласного бюджету

БАХМАЦЬКИЙ РАЙОН

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Будівництво Григорівської ЗОШ I – III ст. на 11 класів (144 уч. місць) в с. Григорівка	1994-2017	144 уч.	17778,557	12500,0	7700,0		Кошти державного та місцевого бюджетів
Будівництво водозабору підземних вод для водопостачання м. Бахмача	2016	70,0 м ³ /добу	3054,4	3054,4	3054,4	70,0 м ³ /добу	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція очисних споруд в м. Бахмач Чернігівської області	2016-2017	1200 м ³ /добу	9212,7	9212,7	5000,0		Кошти державного та місцевого бюджетів

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Реконструкція фасаду районного Будинку культури з заміною покрівлі даху та благоустроєм прилеглої території у м. Бахмач, вул. Жовтнева, 59	2016-2017	об'єкт	9500,0	9500,0	4950,0		Кошти державного та місцевого бюджетів

БОБРОВИЦЬКИЙ РАЙОН

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Будівництво Рудьківської ЗОШ I-III ступенів	2005-2017	198 учнів	14296,2	12057,2	5500,0		Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція системи водопостачання м.Бобровиця Чернігівської області	2011-2017	об'єкт 2,478 км	7052,0	6205,0	2900,0		Кошти державного та місцевого бюджетів
Будівництво 4-х квартирних будинку Бобровицької ЦРЛ	2015-2016	450 м ²	2900,0	2900,0	2900,0	450 м ²	Кошти державного та місцевого бюджетів

БОРЗНЯНСЬКИЙ РАЙОН

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Реконструкція котельні потужністю 0,4 Мват в с.Миколаївка Борзнянського району Чернігівської обл.	2014-2016	об'єкт	764,608	246,336	246,336	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція покрівлі Головеньківської ЗОШ I-III ст. по ул.Червоноармійській,2 в с.Головеньки Борзнянського району Чернігівської обл.	2012-2016	об'єкт	514,243	128,3	128,3	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Капітальний ремонт приміщення Хорошеозерської ЗОШ I-III ст. Борзнянського району Чернігівської області с.Хороше Озеро вул. Леніна,11	2016	об'єкт	1004,583	1004,583	1004,583	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Капітальний ремонт приміщення Шаповалівської ЗОШ I-III ст. с.Шаповалівка вул.Леніна, 9 Борзнянського району	2015-2016	об'єкт	921,264	506,93	506,93	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
району Чернігівської області							
Реконструкція даху бактеріологічного відділення Борзнянської районної лікарні, вул. Свердлова, 22 у м. Борзна Чернігівської обл.	2016	об'єкт	187,459	187,459	187,459	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція покрівлі приміщення будинку культури в с.Головеньки Борзнянського району Чернігівської обл.	2016	об'єкт	563,405	563,405	563,405	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів

ВАРВИНСЬКИЙ РАЙОН

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Капітальний ремонт покрівлі районної бібліотеки в смт Варва Чернігівської області	2016	об'єкт	350,0	350,0	350,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція поліклінічного відділення КЛПЗ "Варвинська центральна районна лікарня" смт Варва Чернігівської області	2016	об'єкт	810,0	810,0	810,0	об'єкт	Кошти державного, місцевих бюджетів та інших джерел фінансування
Капітальний ремонт (заміна вікон) будівлі головного корпусу КЛПЗ «Варвинська центральна районна лікарня» по вул. 9 травня 2а смт Варва Чернігівської області	2016	об'єкт	880,0	880,0	880,0	об'єкт	Кошти державного, місцевих бюджетів та інших джерел фінансування
Реконструкція централізованої системи водопостачання смт Варва, Чернігівської області (I черга)	2016	об'єкт	4466,5	4466,5	4466,5	об'єкт	Кошти державного, місцевих бюджетів та інших джерел фінансування
Реконструкція Варвинської ЗОШ I-III ступенів в смт. Варва по вул. Шевченка,42 Чернігівської області з виділенням черговості будівництва: третя черга – заміна внутрішніх тепло-, водо- та каналізаційних мереж, ремонт внутрішніх приміщень	2015-2016	об'єкт	3710,0	3710,0	3710,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Реконструкція Варвинської районної гімназії по вул. Миру 54-а в смт Варва Чернігівської області з виділенням пускових комплексів: перший пусковий комплекс – заміна віконних та дверних блоків на металопластикові, ремонт внутрішніх приміщень	2015-2016	об'єкт	1485,0	1485,0	1485,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція Варвинської районної гімназії по вул. Миру 54-а в смт Варва Чернігівської області з виділенням пускових комплексів: другий пусковий комплекс – заміна шатрового даху, реконструкція ганку	2015-2016	об'єкт	4985,0	4985,0	4985,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів

ГОРОДНЯНСЬКИЙ РАЙОН

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Реконструкція Городнянської районної гімназії та ЗОШ I ст. із застосуванням енергозберігаючих технологій - I черга	2012-2016	об'єкт	12261,526	3627,38	3627,38	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція котельні Тупичівської ЗОШ I-III ст. із застосуванням енергоефективного джерела тепло постачання, вул. Чернігівська, 36, с. Тупичів Городнянський район	2012-2016	400 кВт	896,921	575,0	575,0	400 кВт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Капітальний ремонт системи опалення будівлі ясла-садка №4, який розташований за адресою м. Городня, вул. Кірова, 4 Чернігівської області	2016	об'єкт	354,655	354,655	354,655	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Капітальний ремонт корпусу №1 ясла-садка №1 вул. Пролетарська, 2, м. Городня Чернігівська обл.	2016	об'єкт	804,341	804,341	804,341	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Будівництво блочно-модульної котельні на енергоефективних видах палива ЗОШ I-III ст. с. Хоробичі Городнянський район	2013-2016	0,2 Гкал/год	891,87	851,8	851,8	0,2 Гкал/год	Кошти державного та місцевого бюджетів

ІЧНЯНСЬКИЙ РАЙОН

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Реконструкція діючого головного лікувального корпусу Ічнянської ЦРЛ на 120 ліжок в м.Ічня Чернігівської області по вул. Червоноармійська, 6 (І черга)	2016	об'єкт	6466,4	6466,4	6466,4	об'єкт	Кошти державного, місцевих бюджетів та інших джерел фінансування
Будівництво свердловини питного водопостачання в смт Парафіївка Ічнянського району, Чернігівської області	2016	40 м ³ /год	5458,9	5458,9	5458,9	40 м ³ /год	Кошти державного та місцевого бюджетів
Будівництво водозбору підземних вод для питного водопостачання с.Бережівка Ічнянського району Чернігівської області	2016	40 м ³ /год	2826,0	2826,0	2826,0	40 м ³ /год	Кошти державного та місцевого бюджетів
Будівництво підвідного водогону до с.Гмирянки від мережі КП ВКГ «Ічень» Ічнянський район Чернігівської області	2016	6,6 км	990,0	990,0	990,0	6,6 км	Кошти державного та місцевого бюджетів
Будівництво підвідного водогону до с.Бурімка від мережі КП ВКГ «Ічень» Ічнянський район Чернігівської області	2016	5,7 км	990,0	990,0	990,0	5,7 км	Кошти державного та місцевого бюджетів
Будівництво підвідного водогону до с.Гужівка від мережі КП ВКГ «Ічень» Ічнянський район Чернігівської області	2016	5 км	980,0	980,0	980,0	5 км	Кошти державного та місцевого бюджетів

КОЗЕЛЕЦЬКИЙ РАЙОН

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Реконструкція акушерсько-педіатричного корпусу Центральної районної лікарні смт Козелець	1996-2017	65 місць	75000,0	52462,713	20000,0		Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція поліклінічного відділення Козелецької ЦРЛ в смт Козелець, вул. Франка, 2 Чернігівської обл.	2016	об'єкт	3449,92	3449,92	3449,92	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Капітальний ремонт гімназії в м. Остер Козелецького району Чернігівської області	2016	об'єкт	1007,858	1007,858	1007,858	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Будівництво багатоквартирного житлового будинку	2016	5/25 м ³ /год.	1187,903	1187,903	1187,903	5/25м ³ /год.	Кошти державного

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
по вул. Жуковського, 17а у смт Козелець Козелецького району Чернігівської обл. Зовнішні мережі водопостачання та каналізації							та місцевого бюджетів
Реконструкція водопровідної мережі по вул. Комсомольська в смт Козелець Чернігівської області	2016	910,0 м	474,910	474,91	474,91	910,0 м	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція існуючої водопровідної мережі в м. Остер по вул. Одинця, Низова, Зайцева, Воробйова, М. Василенка, Жовтнева Козелецького району Чернігівської області	2016	3542,0 м	969,733	969,733	969,733	3542,0 м	Кошти державного та місцевого бюджетів
Капітальний (вибірковий) ремонт автомобільної дороги комунальної власності по вул. Гагаріна в с. Отрохи Козелецького району	2016	1,2 км	803,82	803,82	803,82	1,2 км	Кошти державного та місцевого бюджетів

КОРОПСЬКИЙ РАЙОН

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Капітальний ремонт приміщень Коропської районної бібліотеки по вул. Поштова, 1 смт Короп Чернігівської області	2016	об'єкт	1103,538	1103,538	1103,538	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція центрального корпусу КЗ «Коропська центральна районна лікарня» Коропської районної ради з утепленням фасаду, поточним ремонтом приміщень та заміною вікон в смт Короп Чернігівської області	2016	об'єкт	3000,0	3000,0	3000,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція неврологічного відділення КЗ «Коропська центральна районна лікарня» Коропської районної ради та благоустрій території ЦРЛ в смт Короп Чернігівської області	2016	об'єкт	3500,0	3500,0	3500,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція внутрішніх санвузлів в Коропській ЗОШ І-ІІІ ст. смт Короп Чернігівської області	2016	об'єкт	1500,0	1500,0	1500,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів

КОРЮКІВСЬКИЙ РАЙОН

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Реконструкція приміщення поліклініки м. Корюківка, вул. Шевченка, 101	2012-2016	об'єкт	4220,9	2179,2	2179,2	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція покрівлі дитячого відділення центральної районної лікарні м. Корюківка	2016	об'єкт	340,0	340,0	340,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція котельні Холминської ЗОШ І-ІІІ ст. із встановленням твердопаливних котлів	2016	0,37 Гкал/год	1200,0	1200,0	1200,0	0,37 Гкал/год	Кошти державного та місцевого бюджетів
Будівництво артезіанської свердловини для питного водопостачання з використанням енергоощадного обладнання в с.Сядрине	2016	об'єкт	2491,0	2491,0	2491,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція приміщення столової Козилівської ЗОШ І-ІІІ ст.	2016	об'єкт	600,0	600,0	600,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція покрівлі ЗОШ І-ІІІ ст. № 1 м. Корюківка	2016	об'єкт	200,0	200,0	200,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів

КУЛІКІВСЬКИЙ РАЙОН

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Реконструкція очисних споруд в смт Куликівка	2015-2016	160 м ³ за добу	8104,4	6667,0	6667,0	160 м ³ за добу	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція даху Куликівської опорної ЗОШ І-ІІІ ст. із застосуванням енергозберігаючих технологій	2016	3197 м ²	3743,6	3743,6	3743,6	3197 м ²	Кошти державного та місцевого бюджетів
Капітальний ремонт даху Орлівської ЗОШ І-ІІІ ст. із застосуванням енергозберігаючих технологій	2016	1583 м ²	1181,2	1181,2	1181,2	1583 м ²	Кошти державного та місцевого бюджетів
Капітальний ремонт районного будинку культури по вул. Щорса, 112 в смт Куликівка	2016	об'єкт	2249,6	2249,6	2249,6	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Реконструкція існуючої котельні з заміною двох котлів «Універсал» на твердопаливні котли «КПВ-200» сумарною потужністю 400 кВт для опалення приміщення Дроздівської ЗОШ І-ІІ ст.	2016	400 кВт	510,8	510,8	510,8	400 кВт	Кошти державного та місцевого бюджетів

МЕНСЬКИЙ РАЙОН

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Реконструкція КНС в м. Мена Чернігівської обл.	2007-2016	300 м ³ , 100м ³ /добу	2359,28	466	466	300 м ³ , 100м ³ /добу	Кошти державного та місцевого бюджетів
Енергоефективна термосанція (капітальний ремонт) будівлі Менського дошкільного навчального закладу (ясла-садок) "Сонечко" Менської міської ради м. Мена Чернігівської обл.	2016	об'єкт	2300,0	2300,0	2300,0	об'єкт	Кошти державного, місцевих бюджетів та інших джерел фінансування
Реконструкція котельні Менського дошкільного навчального закладу (ясла-садок) "Сонечко" Менської міської ради м. Мена Чернігівської обл. шляхом переведення її на альтернативне опалення	2016	об'єкт	800,0	800,0	800,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Модернізація системи вуличного освітлення міста Мена з використанням енергоефективних технологій	2014-2016	1400 ліхтарів	8400,0	8400,0	8400,0	1400 ліхтарів	Кошти державного, місцевих бюджетів та інших джерел фінансування
Будівництво двох 4-х квартирних житлових будинків по вул. Шевченка, 61-А в м. Мена для лікарів райлікарні (ІІ черга)	2015-2016	об'єкт	4771,032	2385,58	2385,58	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Капітальний ремонт даху Менського районного будинку культури по вул. Червона площа, 3 в м. Мена	2016	об'єкт	500	500	500	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів

НИЖИНСЬКИЙ РАЙОН

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Будівництво водопровідної мережі по вул. Франка до житлового будинку №271 с. Кунашівка	2016	0,9 км	255,5	255,5	255,5	0,9 км	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція системи водопостачання в с. Світанок	2016-2017	1,2 км	2408,6	2408,6	1200,0		Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція системи водопостачання в с. Радгоспне	2016	1,05 км	1032,0	1032,0	1032,0	1,05 км	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція Вертіївського центру дозвілля с. Вертіївка	2016-2018	об'єкт	6214,6	6214,6	3900,0		Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція будівлі №2 Гр.-Іванівської ЗОШ І-ІІ ст. під дитячий навчальний заклад (сад-яслі) с. Гр.-Іванівка	2016-2018	35 місць	2059,6	2059,6	600,0		Кошти державного та місцевого бюджетів

НОВГОРОД-СІВЕРСЬКИЙ РАЙОН

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Реконструкція даху та приміщення Грем'яцької загальноосвітньої школи І-ІІІ ст. Н.-Сіверського району (ІІ черга)	2016	об'єкт	8156,77	8156,77	8156,77	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція системи теплопостачання Смяцької ЗОШ І-ІІІ ст. Н.-Сіверського району Чернігівської області	2016	об'єкт	998,0	998,0	998,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція системи теплопостачання Вороб'ївської ЗОШ І-ІІІ ст. Н.-Сіверського району Чернігівської області	2016	об'єкт	998,0	998,0	998,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція системи водопостачання с. Юхнове Горбівської сільради Н.-Сіверського району	2016	100 м	995,0	995,0	995,0	100 м	Кошти державного та місцевого бюджетів

НОСІВСЬКИЙ РАЙОН

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Будівництво ЗОШ №5, м. Носівка	1991-2016	520 учнів	40083,6	13400,0	13400,0	520 учнів	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція ЗОШ с.Козари вул. Шкільна	2009-2016	об'єкт	2982,2	1482,2	1482,2	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція неврологічного та частини інфекційного відділень Носівської ЦРЛ з благоустроєм прилеглої території по вул. Центральній, 53 м. Носівка	2016	об'єкт	2000,1	2000,1	2000,1	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Артезіанська свердловина в районі школи №3 м.Носівка	2016	об'єкт	1000	1000	1000	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція даху школи №1 с. Червоні Партизани	2016	об'єкт	747,966	747,966	747,966	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Будівництво водогону в с. Коломійцівка	2016	об'єкт	3200,0	3200,0	3200,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів

ПРИЛУЦЬКИЙ РАЙОН

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Реконструкція системи опалення Малодивицької ЗОШ I-III ст. з встановленням блочно-модульної котельні з газовими модулями нагріву та твердопаливними котлами по вул. Слобідській, 16 в смт Мала Дивиця Прилуцького району Чернігівської обл.	2016	640 кВт	1973,89	1973,89	1973,89	640 кВт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Капітальний ремонт мережі водопостачання водовідведення та приміщень внутрішніх туалетів Ладанської гімназії по вул. Миру, 114 смт Ладан Прилуцького району Чернігівської обл.	2016	3930 м ²	549,0	529,0	529,0	3930 м ²	Кошти державного та місцевого бюджетів

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Капітальне будівництво (розширення) стаціонарного відділення Прилуцького районного територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) вул. Михайлівська, 40-а с. Заїзд Прилуцького району Чернігівської обл.	2015-2016	70 м ²	407,2	370,0	370,0	70 м ²	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція котельні №1 по вул. Миру, 75-Б в смт Ладан Прилуцького району Чернігівської області	2016	2,771 Гкал/год	1675,1	1605,1	1605,1	2,771 Гкал/год	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція дитячого садка в с. Богданівка вул. Широка, 30 Прилуцький район Чернігівської області	2012-2016	40 місць	7206,5	4689,5	4689,5	40 місць	Кошти державного та місцевого бюджетів

РІПКИНСЬКИЙ РАЙОН

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Реконструкція гуртожитку по вул. Попудренка, 14 в смт Ріпки	2016	об'єкт	2500,0	2500,0	2500,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Будівництво артезіанської свердловини в смт Добрянка Ріпкинського району Чернігівської області	2016	0,3 тис.м ³ /добу	2743,4	2743,4	2743,4	0,3 тис.м ³ /добу	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція системи водовідведення від житлового будинку по вул. Корчагінська смт. Ріпки Чернігівської обл.	2016	об'єкт	830,8	830,8	830,8	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Капітальний ремонт Ріпкинського районного будинку культури смт Ріпки вул. Святомиколаївська, 89	2016	об'єкт	2170,0	2170,0	2170,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Капітальний ремонт дитячого садка у селищі Любеч Ріпкинського району	2016	об'єкт	166,0	166,0	166,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів

СЕМЕНІВСЬКИЙ РАЙОН

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Блочно-модульна котельня на твердому паливі для опалення ЗОШ І-ІІІ ст. с. Жадове Семенівського району Чернігівської області – будівництво	2016	500 кВт	1020,856	1020,856	1020,856	500 кВт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Добудова теплих туалетів до будівлі Іванівської ЗОШ І-ІІІ ст. Семенівського району Чернігівської області	2016	об'єкт	960,438	960,438	960,438	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція санітарних вузлів та приміщення їдальні Жадівської ЗОШ І-ІІІ ст. Семенівського району Чернігівської області	2012-2016	об'єкт	834,328	292,7	292,7	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція санітарних вузлів та приміщення їдальні Погорільської ЗОШ І-ІІІ ст. Семенівського району Чернігівської області	2012-2016	об'єкт	496,192	174,2	174,2	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Автономне опалення дитячого садка №3 «Яблунька» по вул. Новоселиця в м. Семенівка Чернігівської обл.	2016	об'єкт	362,59	362,59	362,59	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів

СОСНИЦЬКИЙ РАЙОН

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Реконструкція гімназії ім. О.П. Довженка із застосуванням системи енергозбереження в смт Сосниця	2016	об'єкт	11766,3	11766,3	11766,3	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Будівництво артезіанської свердловини та водогону для забезпечення питною водою населення смт Сосниця в районі «Новоселля» та с. Загребелля	2016	2765 м	6733,3	6733,3	6733,3	2765 м	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція КЛПЗ «Сосницька ЦРЛ» із застосуванням системи енергозбереження смт Сосниця	2016	об'єкт	1499,0	1499,0	1499,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція котельні Чорнотицької ЗОШ І-ІІІ ст. Сосницького району Чернігівської області	2016	об'єкт	1400,0	1400,0	1400,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів

СРІБНЯНСЬКИЙ РАЙОН

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Реконструкція системи опалення поліклінічного відділення ЦРЛ та дитячої музичної школи	2016	об'єкт	500,0	500,0	500,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Будівництво полігону по утилізації рідких відходів в смт Срібне	2016	об'єкт	1500,0	1500,0	1500,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів

ТАЛАЛАЇВСЬКИЙ РАЙОН

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Будівництво дільничної лікарні на 100 ліжок з поліклінікою на 200 відвідувань в смт Талалаївка	1991-2016	об'єкт	31963,0	5000,0	5000,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів, інші джерела фінансування

ЧЕРНІГІВСЬКИЙ РАЙОН

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Реконструкція системи теплозабезпечення районної лікарні по вул.Шевченка, 114 в м.Чернігові	2016	1 км	2247,2	2247,2	2247,2	1 км	Кошти державного та місцевого бюджетів
Будівництво твердопаливної котельні для опалення гімназії в смт Михайло-Коцюбинське Чернігівського району Чернігівської області	2016	600 кВт	2200,0	2200,0	2200,0	600 кВт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Будівництво твердопаливної котельні для опалення амбулаторії загальної практики сімейного типу в смт Михайло-Коцюбинське Чернігівського району Чернігівської області	2016	400 кВт	1500,0	1500,0	1500,0	400 кВт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція існуючої будівлі стаціонару в с. Іванівка Чернігівського району по вул.Самойловича, 1 під	2016	35 місць	5537,2	5537,2	5537,2	35 місць	Кошти державного та місцевого бюджетів

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
приміщення дошкільного закладу							
Будівництво твердопаливної котельні для опалення ЗОШ по вул. Перемоги в с. Ковпита Чернігівського району	2016	250 кВт	1200,0	1200,0	1200,0	250 кВт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Будівництво твердопаливної котельні для опалення амбулаторії по вул. Грачова в с. Ковпита Чернігівського району	2016	100кВт	600,0	600,0	600,0	100кВт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція існуючої котельні НВК з встановленням твердопаливних котлів в с.Редківка Чернігівського району	2016	200 кВт	1000,0	1000,0	1000,0	200 кВт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція системи водопостачання в с. Шестовиця Чернігівського району Чернігівської області (I черга). Водозабір підземних вод	2016	20м ³ /год	680,375	680,375	680,375	20м ³ /год.	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція очисних споруд КНС в с.Снов'янка продуктивністю 200м ³ /добу	2016	200м ³ /добу	967,174	967,174	967,174	200м ³ /добу	Кошти державного та місцевого бюджетів
Інноваційні енергоефективні заходи у навчально-виховному комплексі (заміна вікон та дверей) в с. Хмільниця	2014-2016	об'єкт	700,0	600,0	600,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів

ЩОРСЬКИЙ РАЙОН

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Реконструкція каналізаційних мереж по вул. Леніна, Некрасова, Р. Люксембург у м. Щорс	2013-2016	3,6 тис. куб.м/рік	2725	1348	1348	3,6 тис. куб. м/рік	Кошти державного та місцевого бюджетів
Будівництво водогону у мікрорайоні Носівка у м. Щорс	2016	120,86 куб. м/добу/1км	2439,3	2335,2	2335,2	120,86 куб.м/добу/1км	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція полігону твердих побутових відходів у м. Щорс	2010-2016	216 тис. м ³	5186,4	4166	4166	216 тис. м ³	Кошти державного, місцевих бюджетів та інших джерел фінансування

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Будівництво теплового надвірного туалету в Щорській ЗОШ I-III ст. №2	2016	об'єкт	223,2	223,2	223,2	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція водопровідної мережі в с. Єліне Щорського району Чернігівської області	2016	1,5 км	314,7	314,7	314,7	1,5 км	Кошти державного та місцевого бюджетів
Будівництво водопровідної мережі в с. Нові Боровичі Щорського району Чернігівської області	2016	5,016 км	1889,8	1889,8	1889,8	5,016 км	Кошти державного та місцевого бюджетів

м. НІЖИН

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Будівництво артезіанської свердловини по вул. Червонокозача	2015-2016	100 м ³ /год	3655,906	3605,906	3605,906	100 м ³ /год	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція самотічного колектору по вул. Шевченка-Синяківська	2016	793 м.п. 6000м ³ /добу	3206,0	3206,0	3206,0	793 м.п. 6000м ³ /добу	Кошти державного та місцевого бюджетів
Будівництво каналізаційного колектору по вул. Ващенко в т.ч. ПВР	2016	об'єкт	1019,787	1000,0	1000,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Капітальний ремонт Ніжинської стоматологічної поліклініки вул. Батюка, 7	2015-2016	об'єкт	1914,0	1078,0	1078,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція блоку "В" пологового будинку по вул. Московській, 21А в м. Ніжин Чернігівської області	2011-2016	об'єкт	12044,4	2600,0	2600,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів

м. НОВГОРОД-СІВЕРСЬКИЙ

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Відновлювальні та протизсувні роботи, викликані руйнуванням зливової водовідвідної каналізації по	2012-2016	155 м	5553,0	1500,0	1500,0	155 м	Кошти державного та місцевого бюджетів

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
вул. Луначарського в м. Н.-Сіверський Чернігівської області (II черга)							
Ліквідація наслідків підтоплення територій по вулицях Парковій, Весняній, Калініна в м. Н.-Сіверський Чернігівської області (II черга)	2012-2016	1730 м ³	2122,7	1935,084	1935,084	1730 м ³	Кошти державного та місцевого бюджетів
Будівництво каналізації по вул. Леніна, Козацької, Червоноармійської, Свободи в м. Н.-Сіверський Чернігівської області (II черга)	2012-2016	860 м	3924,224	3092,033	3092,033	860 м	Кошти державного та місцевого бюджетів
Капітальний ремонт приміщення навчально-виховного комплексу «Дзвіночок» м. Н.-Сіверський Чернігівської області	2016	об'єкт	6883,429	6883,429	6883,429	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція будівлі кінотеатру «Літній» під спортивну залу по вул. Б. Майстренка, 8 у м. Н.-Сіверський Чернігівської області	2016	об'єкт	3135,02	3135,02	3135,02	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів

м. ПРИЛУКИ

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Капітальний ремонт II поверху хірургічного корпусу КЛПЗ ПЦМЛ по вул. Київській, 56 в м. Прилуки Чернігівської обл.	2016	443,41 м ²	1101,29	1101,29	1101,29	443,41 м ²	Кошти державного та місцевого бюджетів
Капітальний ремонт даху будівлі ДЮСШ по вул. Пушкіна, 104-А в м. Прилуки Чернігівської обл.	2016	505 м ²	196,33	196,33	196,33	505 м ²	Кошти державного та місцевого бюджетів
Будівництво II корпусу школи-гімназії та реконструкція існуючого по вул. Київській, 190 в м. Прилуки Чернігівської області (I черга будівництво другого корпусу)	2011-2017	480 учнівських місць	43763,27	39224,13	20000,0		Кошти державного та місцевого бюджетів

м. ЧЕРНІГІВ

Найменування об'єкта та його місцезнаходження	Рік початку і закінчення будівництва	Проектна потужність, відповідних одиниць	Кошторисна вартість об'єкта, тис. грн		2016 рік		Основне джерело фінансування
			усього	залишок на 01.01.2016	Орієнтовний обсяг фінансування	Введення потужностей	
Реконструкція нежитлової будівлі по вул. Коцюбинського, 50-а для улаштування дитячого дошкільного закладу в м. Чернігів	2015-2016	220 місць	13718,5	4216,1	4216,1	220 місць	Кошти державного та місцевого бюджетів
Будівництво дитячого садку – ясел на 280 місць у I-му м/р «Масани» в м. Чернігів	2016-2017	280 місць	33000,0	33000,0	17000,0		Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція скверу Б. Хмельницького в м. Чернігів	2016	Об'єкт	9000,0	9000,0	9000,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Розчищення русла річки Стрижень на ділянці від проспекту Перемоги до вул. Гетьмана Полуботка в м. Чернігові (I черга)	2013-2016	0,521 км	2323,966	1500,00	1500,00	0,521 км	Кошти державного та місцевого бюджетів
Капітальний ремонт будівлі 9-ти поверхового палатного корпусу по проспекту Миру 44 в м. Чернігові з метою ліквідації підтікання підземної частини	2016	об'єкт	2064,792	2064,792	2064,792	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Реконструкція III-го поліклінічного відділення Чернігівської міської лікарні № 1 Чернігівської міської ради (м. Чернігів, просп. Миру, 44)	2012-2016	об'єкт	1472,0	1472,0	1472,0	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів
Енергоефективна реновація загальноосвітнього навчального закладу № 11 (реконструкція) по проспекту Миру, 137 в м. Чернігові з виділенням черговості: перша черга - реконструкція переходу з санвузлами; друга черга - реконструкція гімнастичної зали та харчоблоку; третя черга - реконструкція басейну; четверта черга - реконструкція переходу; п'ята черга - реконструкція навчального корпусу та майстерень з улаштуванням індивідуального теплового пункту	2015-2016	об'єкт	16060,4	14237,3	14237,3	об'єкт	Кошти державного та місцевого бюджетів

Директор Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації

Ю.А. Свиріденко

Додаток 5

***СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК
АДМІНІСТРАТИВНИХ ТЕРИТОРІЙ***

Прогнозні показники соціально-економічного розвитку районів та міст області у 2016 році

Назва районів та міст	Середньорічна чисельність наявного населення, тис. осіб	Обсяг реалізованої промислової продукції у відпускних цінах підприємств, млн грн	Виробництво валової продукції сільського господарства по сільськогосподарських підприємствах до попереднього року, %	Оборот роздрібною торгівлі у порівняних цінах до попереднього року, %
Бахмацький	44,9	22,0	102,1	100,1
Бобровицький	33,3	99,3	102,1	100,1
Борзнянський	31,5	63,4	100,7	100,2
Варвинський	16,2	489,0	102,0	100,1
Городнянський	28,2	50,6	104,2	100,0
Ічнянський	31,4	704,7	101,6	100,0
Козелецький	45,9	210,4	103,7	100,1
Коропський	23,3	48,7	103,3	100,2
Корюківський	26,9	1202,8	104,0	100,1
Куликівський	16,9	139,3	113,2	100,1
Менський	36,3	687,9	105,5	100,1
Ніжинський	27,3	119,2	100,2	100,1
Н.-Сіверський	13,1	1,0	100,6	100,2
Носівський	29,1	105,8	101,7	100,1
Прилуцький	35,2	606,8	102,6	100,2
Ріпкинський	27,3	128,2	103,7	100,1
Семенівський	18,0	54,3	98,4	100,0
Сосницький	18,5	52,3	104,8	100,2
Срібнянський	11,3	0,0	105,2	100,2
Талалаївський	13,1	0,1	102,5	100,1
Чернігівський	51,5	58,2	106,9	100,1
Щорський	23,8	63,8	104,0	100,1
м. Ніжин	71,9	750,7	-	100,0
м.Н.-Сіверський	13,7	206,5	-	100,1
м. Прилуки	57,4	4691,7	-	100,1
м. Чернігів	293,8	9615,9	-	100,1

Назва районів та міст	Загальний обсяг капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування, млн грн	Прийняття в експлуатацію житла, тис.м ²	Кількість малих підприємств у розрахунку на 10 тис. осіб наявного населення, одиниць	Середньомісячна заробітна плата працівників, зайнятих економічною діяльністю (без малих підприємств), грн
Бахмацький	285,2	1,1	52	3718
Бобровицький	150,0	3,2	25	3880
Борзнянський	44,2	1,2	67	2742
Варвинський	66,7	1,5	36	5070
Городнянський	36,5	1,3	40	2950
Ічнянський	162,5	1,3	53	3650
Козелецький	191,1	9,5	33	3065
Коропський	30,9	1,0	45	2420
Корюківський	270,0	0,85	42	3200
Куликівський	56,0	0,95	34	2695
Менський	65,0	1,6	47	2380
Ніжинський	56,5	0,8	27	3135
Н.-Сіверський	8,5	0,2	38	2400
Носівський	80,0	4,0	29	3500
Прилуцький	79,2	1,5	32	3295
Ріпкинський	25,0	1,0	33	3240
Семенівський	17,9	0,5	51	2810
Сосницький	14,7	0,5	34	2660
Срібнянський	72,9	0,2	20	2485
Талалаївський	47,2	0,3	43	3650
Чернігівський	176,0	11	50	3686
Щорський	45,0	1,2	26	2930
м. Ніжин	90,1	5,3	33	3450
м.Н.-Сіверський	19,1	1,5	62	3225
м. Прилуки	382,1	4,5	48	4987
м. Чернігів	879,8	98,2	90	3670

*Директор Департаменту
економічного розвитку
облдержадміністрації*

Ю.А. Свириденко